

Diari Oficial del Consell General

Any 20 – VIII Legislatura – Núm. 25/2022

Sessió ordinària celebrada el dia 6 d'octubre del 2022

El dia 6 d'octubre del 2022, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm.117/2022, que és el següent:

- 1. Examen i votació de la Proposta d'aprovació de la ratificació del Tractat sobre el comerç d'armes, fet a Nova York el 2 d'abril del 2013.**
- 2. Examen i votació de la Proposta d'aprovació de l'adhesió d'Andorra al Conveni mundial sobre el reconeixement de les qualificacions relatives a l'ensenyament superior, fet a París el 25 de novembre de 2019.**
- 3. Examen i votació de la Proposta d'aprovació de la ratificació de l'Acord entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa relatiu a la millora de la resiliència climàtica i de la viabilitat de les carreteres nacionals 116, 20, 320 i 22, relacionades amb els riscos naturals entre Prades i la frontera francoandorrana.**
- 4. Informe sobre el grau de compliment del Programa estadístic anual 2021 i del Pla estadístic 2018-2021.**
- 5. Examen i votació del Projecte de Llei d'actuacions urgents en matèria de desenvolupament econòmic, d'habitatge i d'educació, i de desenvolupament dels sistemes d'informació, entre d'altres.**
- 6. Examen i votació de l'Expedient relatiu a la desafectació per a l'ús públic de l'edifici abans destinat a Ambaixada d'Andorra a Brussel·les.**

7. Examen i votació de la Proposta d'acord sobre salut mental.**8. Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de llei de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra.**

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, Síndica General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Oliver Alís Salguero
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sra. Alexandra Codina Tort
M. I. Sra. Bernadeta Coma González
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Raul Ferré Bonet
M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli
M. I. Sr. Jordi Font Mariné
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sra. Eva López Herrero
M. I. Sr. Marc Magallón Font
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo
M. I. Sra. Ester Molné Soldevila
M. I. Sr. David Montané Amador
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud
M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sr. Roger Padreny Carmona
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sr. Joan Carles Ramos Reboredo
M. I. Sra. Núria Rossell Jordana
M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez
M. I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez

M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet

M. I. Sra. Susanna Vela Palomares

També hi és present el M. I. Sr. Xavier Espot Zamora, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Gallardo Fernández, ministre de Presidència, Economia i Empresa; Èric Jover Comas, ministre de Finances i Portaveu; Maria Ubach Font, ministra d'Afers Exteriors; Josep Maria Rossell Pons, ministre de Justícia i Interior; Jordi Torres Falcó, ministre de Turisme i Telecomunicacions; Víctor Filloy Franco, ministre de Territori i Habitatge; Judith Pallarés Cortés, ministra d'Afers Socials, Joventut i Igualtat; Sílvia Calvó Armengol, ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat; Albert Font Massip, ministre de Salut i Sílvia Riva González, ministra de Cultura i Esports.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.01h)

La Sra. síndica general:

Punt número 1. Examen i votació de la proposta d'aprovació de la ratificació del Tractat sobre el Comerç d'Armes feta a Nova York el 2 d'abril del 2013.

La proposta d'aprovació fou publicada en el Butlletí número 100/2022 del 3 d'agost i no s'hi ha presentat cap esmena.

Alguna intervenció per part del Govern? Senyora Maria Ubach, teniu la paraula.

La Sra. Maria Ubach:

Gràcies senyora síndica.

Avui ens disposem a valorar la possibilitat d'aprovar la ratificació del Tractat sobre les armes fet a Nova York el 2 d'abril del 2013. Abans d'entrar a presentar la finalitat del tractat el voldria contextualitzar perquè es pugui entendre la raó per la qual el Principat d'Andorra va decidir signar i posteriorment ratificar aquest instrument internacional. Malauradament, a dia d'avui, el comerç de les armes dites convencionals o clàssiques en el seu sentit més ampli, així com dels elements que les componen, segueix traduint-se en centenars de milers de vides humanes perdudes en tot el món. L'organització no governamental Amnistia Internacional estima que cada any són més de mig milió les persones que perden la vida a causa de les armes clàssiques o convencionals. Es tracta, per tant, d'un problema global que ens concerneix a tots i que té una incidència directa sobre els drets humans. En efecte,

el comerç de les armes genera patiment a totes les categories de la societat civil, ja no només en les persones que prenen part directament en un conflicte armat, sinó també en aquelles categories més fràgils i desamparades de la població com són les dones, els infants, la gent gran o les categories de la població que pateixen alguna mena de discapacitat.

Malgrat el fet que la comunitat internacional, als inicis del segle XX va prendre consciència de la necessitat de reglamentar la fabricació i el comerç de les armes, s'ha de reconèixer que les successives temptatives en aquest sentit van tenir molt poc èxit. No obstant això, la determinació d'algunes organitzacions no governamentals va dur a la redacció i a la promoció d'un projecte de codi vinculant, inspirant-se també en els documents de la Unió Europea i de l'OSCE sobre el sofriment de les armes. En conseqüència, el Consell de la Unió Europea va adoptar el Codi de conducta sobre les exportacions d'armament, que integra els drets humans i altres criteris a l'hora de valorar les exportacions d'armes. Aquesta solució va inspirar la redacció del Tractat sobre el Comerç d'Armes. D'altra banda, si l'administració americana, en un primer moment va mostrar certa resistència, durant la segona meitat de la dècada dels 2000 va suavitzar la seva posició i per primera vegada es van reunir les condicions idònies per intensificar els cicles de negociació fins que l'adopció va poder ser efectiva a data del 2 d'abril del 2013.

El Tractat sobre el Comerç d'Armes regula les transferències internacionals d'armes convencionals, així com les seves municions, peces i components, amb l'objectiu de reduir el patiment humà. En aquest sentit, el tractat eleva les consideracions humanitàries com a un dels criteris a tenir en compte a l'hora de decidir les transferències d'armes, prohibint-les quan hi hagi un cert nivell de risc que es cometin crims de guerra o violacions greus dels drets humans. El Tractat sobre Comerç d'Armes estableix uns estàndards internacionals comuns que siguin els més estrictes possibles a efectes de regular el comerç internacional d'armes convencionals, prevenir i eliminar el comerç il·lícit de les armes convencionals i evitar el possible desviament d'aquestes. Tot això amb la finalitat de contribuir al manteniment de la pau, la seguretat i l'estabilitat internacional. Aquests esforços han de permetre reduir el sofriment humà i, per tant, promoure la cooperació, la transparència i l'acció responsable dels estats que en són part. La voluntat d'Andorra és vetllar pel compliment de les disposicions del Tractat i, per tant, esdevé necessari poder controlar, entre altres, la tinença d'armes, conèixer les exportacions i el trànsit d'aquestes, així com les transaccions, tant pel que fa les compravendes efectuades pels establiments autoritzats com pels particulars.

Amb aquesta finalitat, el Govern va aprovar el 22 de juny passat el Reglament d'armes. De conformitat amb l'article 28 de la Llei 31/2021, del 22 de novembre, qualificada de seguretat pública, que remet a desplegament reglamentari aquestes casuístiques concretes. A mode de conclusió, podem afirmar que la línia política d'Andorra com a estat, en tot el que fa referència a l'estratègia de desarmament de les Nacions Unides és de suport incondicional, vista la nostra naturalesa neutra i pacífica. Ratificar el tractat sobre el comerç d'armes, que fou signat per Andorra el desembre del 2014 per l'aleshores ambaixador d'Andorra a les Nacions Unides, el senyor Narcís Casal, afegirà una veu més a la comunitat internacional per al màxim control d'aquest comerç letal. I cal esperar també que la veu d'Andorra

contribuirà a crear un règim d'aplicació estricte i fort del Tractat sobre el Comerç de les Armes. Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora ministra.

Alguna altra intervenció?

Acabades les intervencions, i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la proposta per assentiment. Declaro aprovada la proposta.

Punt número 2. Examen i votació de la proposta d'aprovació de l'adhesió d'Andorra al Conveni Mundial sobre el reconeixement de les qualificacions relatives a l'ensenyament superior feta a París el 25 de novembre de 2019.

La proposta d'aprovació fou publicada en el butlletí número 104/2022 del 31 d'agost i no s'hi ha presentat cap esmena.

Alguna intervenció per part de govern? Senyora Ubach, teniu la paraula.

La Sra. Maria Ubach:

Gràcies, senyora síndica.

Voldria exposar-vos els motius els quals han portat al Govern a impulsar l'adhesió d'Andorra al Conveni Mundial sobre el reconeixement de les qualificacions relatives a l'ensenyament superior fet a París el 25 de novembre del 2019. Un instrument cabdal en matèria d'educació. L'Educació és la màxima prioritat de la UNESCO, l'organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura, ja que es tracta d'un dret humà fonamental i la base per construir la pau i avançar cap a un desenvolupament sostenible. Més enllà d'aquesta constatació, la internacionalització de l'educació i el creixement constant dels moviments migratoris fan necessaris la implementació d'un marc internacional que afavoreixi l'harmonització dels principis i dels processos que regeixen el reconeixement de les qualificacions d'ensenyament superior. Amb la voluntat de ser partícip d'aquest moviment d'harmonització, Andorra ja va ratificar l'any 2008 el conveni sobre el reconeixement de les qualificacions relatives a l'ensenyament superior a la regió europea, fet a Lisboa l'11 d'abril del 1997.

El conveni que avui presentem, aprovat en la quarantena sessió de la Conferència General de la UNESCO, suposa una ampliació i una formalització dels valors, dels principis i de les pràctiques que Andorra ja comparteix i aplica en matèria de reconeixement i convalidació de les qualificacions d'ensenyament superior. L'aspecte més innovador d'aquest instrument és que es tracta del primer Tractat de les Nacions Unides sobre educació superior amb abast mundial. Aquest nou conveni estableix uns principis universals per al reconeixement dels períodes d'estudi de les qualificacions d'ensenyament superior, per tal de millorar l'accés a les institucions d'ensenyament superior de tot el món, així com la mobilitat entre les mateixes. El reconeixement de titulacions permet, de manera innegable, accelerar la difusió i la circulació del coneixement, així com la cooperació internacional relativa a la

recerca en matèria d'ensenyament superior, que s'emmarca en els Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides.

L'adhesió d'Andorra al Conveni Mundial sobre el reconeixement de les qualificacions relatives a l'ensenyament superior ha de permetre la promoció d'una educació inclusiva i equitativa de qualitat, el foment de la transparència i la comparació dels estudis i les qualificacions andorranes a l'estranger. Alhora, el conveni també ha d'afavorir el reconeixement acadèmic dels estudis i de les qualificacions que els estudiants d'Andorra han cursat en països altres fora de la regió europea, i permetre la promoció de la mobilitat internacional dels estudiants i professionals del Principat d'Andorra.

Per acabar, voldria mencionar el fet que aquest conveni del 2019 compta en l'actualitat amb 16 estats parts i encara no ha entrat en vigor, de conformitat amb les disposicions de l'article 18, segons el qual el conveni entrarà en vigor tres mesos després de la data de dipòsit del vintè instrument de ratificació, acceptació, aprovació o adhesió. Així doncs, l'adhesió d'Andorra permetrà d'assolir aquest objectiu comú i reafirmar el compromís d'Andorra amb l'estratègia de les Nacions Unides en matèria d'educació i amb els Objectius del Desenvolupament Sostenible.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora ministra.

Alguna altra intervenció?

Acabades les intervencions, i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la proposta per assentiment. Declaro aprovada la proposta.

Punt número 3. Examen i votació de la proposta d'aprovació de la ratificació de l'acord entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa relatiu a la millora de la resiliència climàtica i de la viabilitat de les carreteres nacionals 116, 20, 320 i 22 relacionades amb els riscos naturals entre Prades i la frontera francoandorrana.

La proposta d'aprovació fou publicada en el butlletí número 104/2022 del 31 d'agost i no s'hi ha presentat cap esmena.

Alguna intervenció per part de govern? Senyor cap de Govern, teniu la paraula.

El Sr. Xavier Espot:

Moltes gràcies, senyora síndica.

Avui ens disposem a aprovar la ratificació de, presumiblement, aprovar la ratificació de l'acord entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa relatiu a la millora de la resiliència climàtica i de la viabilitat de les carreteres nacionals 116, 20, 320 i 22, relacionades amb els riscos naturals entre Prades i la frontera francoandorrana.

Amb aquesta finalitat, doncs, i amb el vostre permís, prenc la paraula per exposar-vos els motius i circumstàncies que han portat el Govern no només a signar aquest acord, sinó també a portar-lo a ratificació d'aquesta cambra parlamentària. Si ho recordem bé, el dia 22 de març del 2017 el Govern d'Andorra i el govern francès van signar un acord relatiu a la millora de la viabilitat de les carreteres, en aquest cas 20, 320 i 22, que van entre Tarascon-sur-Ariège i la frontera francoandorrana. Aquest acord va entrar en vigor per ambdós estats l'1 de juliol del 2018 i el seu objectiu principal responia a la voluntat, que ja s'està materialitzant, de millorar substancialment la viabilitat de l'accés rodat al Principat d'Andorra des de Tarascon-sur-Ariège, tenint en compte els riscos naturals i molt particularment el risc d'allaus, el risc efectiu d'allaus que hi ha durant l'hivern, que tots recordarem que ha suposat a vegades talls de carretera durant diversos dies consecutius en èpoques de particular aflluència turística, amb els perjudicis que això suposa per al conjunt d'Andorra i de la seva economia turística, i particularment de la parròquia d'Encamp i de la vila del Pas de la Casa.

En tot cas, després de gairebé quatre anys d'ençà de la conclusió i de l'entrada en vigor d'aquest acord, i quan ja s'està començant a executar de forma concreta. I avui ja hem tingut ocasió arran del sisè diàleg transfronterer amb la visita del prefecte d'Occitània de fer el punt de situació de com es troba l'avançament d'aquests treballs. Doncs tot i així, el 9 de març del 2022, arran d'una visita que jo vaig fer a Tarascon-sur-Ariège, precisament en que s'anunciava l'inici dels estudis per fer o per tirar endavant el Tunel du Quié, que és aquest túnel que circumval·la Tarascó i que per tant, evitarà doncs un dels punts més conflictius del trajecte que va des de Tolosa fins a Andorra, en aquella ocasió se'ns va convidar com a cosignants d'aquest projecte d'infraestructures i el propi primer ministre francès de l'època, el senyor Jean Castex, em va proposar verbalment de poder signar un conveni de les mateixes característiques pel que fa ja no, a la carretera que va de Tolosa a Andorra, sinó a la carretera que va de Perpinyà a Andorra, que, com tots sabem, també és una de les vies d'accés al Principat principals des de França. Li vaig dir, òbviament, que sota el control del govern que encapçalo ho analitzarem, però que en principi, doncs no ho veiem malament.

I des d'aquest punt de vista, doncs, el prefecte de la regió d'Occitània, precisament que avui està aquí a casa nostra, ens va fer arribar una carta convidant el Govern d'Andorra a una concertació amb vista a elaborar un protocol conjunt per millorar, en aquest cas, la resiliència climàtica i la prevenció dels riscos naturals en l'itinerari d'accés al Principat d'Andorra a través ja no de l'Arieja, sinó dels Pirineus Orientals. I el preàmbul de l'acord que avui sotmetem a ratificació d'aquesta cambra ja fa palesa, doncs, aquesta voluntat compartida. Més enllà d'establir un marc de cooperació entre els dos estats, així com les zones considerades o la direcció i propietat de les obres i les actuacions dutes a terme, l'acord també estableix, la qual cosa és rellevant, les modalitats de cofinançament del programa de millora de la resiliència climàtica i de la viabilitat lligada als riscos naturals.

I m'hi voldria endinsar un moment breu, però m'hi voldria endinsar perquè és una mica més complex el mètode de finançament. No massa més, però una mica més complex que el de l'acord que es va signar l'any 2017. En aquell acord hi havia una inversió total de 21 milions d'euros a la zona propera a la frontera francoandorrana. D'aquests vint-i-un milions d'euros, 10,5 milions els finançava o els finança o els està finançant el govern andorrà a través de crèdits plurianuals. 10,5 milions d'euros els finança el govern francès. I això s'emmarca en

un paquet d'obres i d'infraestructures més global que van des de Tarascó fins a la frontera francoandorrana, d'aproximadament entre 180 i 190 milions d'euros. D'aquests 180 o 190 milions d'euros, 21 milions d'euros són les actuacions a la zona més propera a la frontera i són les que fan objecte d'un cofinançament 10,5-10,5 entre Andorra i França. Doncs bé, aquí ho fem una mica de la mateixa manera. Hem seguit la mateixa filosofia amb una complexitat afegida si em permeten. Perquè hem escollit tres trams, per dir ho d'alguna manera. L'obra total està quantificada inicialment en uns 108,4 milions d'euros. Per tant, gairebé 110 milions d'euros en lloc dels 180 de la carretera que va de Tarascó a Andorra. Ara parlem de la carretera que va de Perpinyà a Andorra o de Prades a Andorra. D'aquests 108,4 milions hi ha tres trams. Un tram que és el més proper a la frontera, amb una inversió total de 12 milions d'euros, de la qual 40 %, 4,8 milions, els finançarà Andorra, d'acord amb aquest conveni, que avui se sotmet a ratificació d'aquesta cambra, i 60 % els finançarà França. El tram una mica més allunyat necessitarà una inversió total de 6 milions d'euros, 20 %, per tant, 1,2 milions dels quals pagarà Andorra i la resta, 80 %, els pagarà França. I la resta fins arribar a aquests 108,4 milions, per tant la zona més allunyada i més propera a Prades, aquesta ja la finança en un 100% l'Estat francès.

Per tant, la filosofia que impera aquí és la mateixa que impera en l'acord que vam signar el 2017. I és que el Govern cofinança aquestes infraestructures, però les cofinança en una proporció superior com més a prop estiguin de la nostra frontera i, per tant, més vocació tinguin a solucionar el trànsit i la viabilitat hivernal i les condicions de circulació de vies que, en definitiva, només porten a casa nostra i per tant, hi tenim un interès compartit, com a mínim, hi tenim tant o més interès que França en arreglar aquestes vies. Espero que s'hagi entès.

En tot cas, sí que m'agradaria fer una petita puntualització perquè, tot i que ho he dit abans, des d'una perspectiva conceptual, aquest acord presenta moltes similituds en relació a l'acord signat l'any 2017. Sí que hi ha algunes novetats o algunes especials consideracions, com per exemple l'esment que es fa al fenomen d'escalfament global, que és una de les principals prioritats, no només d'aquest govern sinó també del govern francès en aquesta legislatura. I la incidència que això es tradueix en episodis freqüents de congelació i posterior desglaç, que és també la principal causa d'esllavissades i desprendiments de blocs rocosos que, com he dit abans, tenen conseqüències després en l'economia d'Andorra, especialment durant la temporada d'hivern. I per aquest motiu, aquest conveni preveu que les zones de més risc es prevegi la instal·lació de dispositius de prevenció d'esllavissades i de desprendiments rocosos de para-allaus i treballs d'estabilització, com en el cas de la carretera RN 22. On malauradament ho he dit abans ja han patit algunes esllavissades en el passat.

En tot cas, al nostre parer, al parer del Govern que encapçalo, aquest acord permetrà millorar les condicions d'accés rodat a Andorra en benefici de tots, evidentment, dels francesos que ens visiten, però sobretot també dels ciutadans, dels residents andorrans que viuen, que estudien, que han d'anar per motius sanitaris, per qualsevol altre motiu, s'han de desplaçar a França i després han de tornar a Andorra. I evidentment, també serà un clar benefici per a les nostres empreses, per al nostre teixit econòmic que cada cop més, ho estem veient, es nodreix, s'alimenta del turisme francès. Cada cop augmenta més el turisme francès en proporció al turisme espanyol i, per tant, des d'aquest punt de vista, el

fet d'arreglar les vies d'accés al nostre país a través de França encara consolidarà més aquesta tendència. I també, des d'un punt de vista més conceptual, jo crec que aquest tipus d'acord trenquen una llança i senten un precedent respecte no només de la bona cooperació i de la bona sintonia amb l'estat veí del nord, sinó també en aquesta voluntat que té el govern i que comparteix la majoria parlamentària que li dona suport de reequilibrar les nostres relacions bilaterals, que en els darrers anys potser pot ser que han de ser excel·lents igualment amb el país del sud, només faltaria. Però aquests potser s'havien encarat massa o excessivament cap al país del sud, obviant a vegades el país del nord, amb el qual, a més a més, ens uneix un vincle institucional potentíssim.

Per tant, jo crec que tot això és el que justifica que el Govern, malgrat les dificultats financeres, faci una aposta inversora important que es desprèn precisament d'aquest acord que avui se sotmet a ratificació d'aquesta cambra. I des d'aquest punt de vista, jo demanaria, i crec que també llençaríem, un bon senyal, com ho he fet amb les taxes del tabac que tots i cadascun dels grups parlamentaris hi poguessin donar suport.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor cap de Govern.

Alguna altra intervenció?

Acabades les intervencions, i si no hi ha objeccions, proposa l'aprovació de la proposta per assentiment. Declaro aprovada la proposta.

Punt número 4. Informe sobre el grau de compliment del Programa estadístic anual 2021 i del Pla estadístic 2018-2021.

L'informe fou publicat en el Butlletí número 80/2022 del 15 de juny. Intervé per part del Govern. Senyor Jordi Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies, senyora síndica.

Tal com estableix la Llei 28/2017, del 30 de novembre, del Pla d'estadística 2018-2021, el Departament d'Estadística té assignada la responsabilitat de fer el seguiment de les activitats estadístiques incloses en els programes estadístics anuals. L'esmentada llei és el primer Pla estadístic del Principat i avui, davant del Ple del Consell General, presenta l'execució del seu quart programa anual corresponent a l'any 2021, que dona per finalitzat el Pla d'Estadística 2018-2021. La Llei del Pla d'Estadística és una eina fonamental per ordenar, regular i sistematitzar l'activitat del Sistema estadístic andorrà, sistema integrat per totes les institucions i òrgans que duen a terme activitats estadístiques públiques. Aquesta es justifica per la necessitat de fixar i identificar les activitats estadístiques oficials derivades de l'establiment dels objectius prioritaris i, d'altra banda, dimensionar els recursos públics i els esforços institucionals per assolir-los. A partir de la seva adopció, el Sistema estadístic andorrà s'emmarca dins de les pràctiques europees internacionals i, en especial, del Codi

de Bones Pràctiques Europees en matèria d'estadística. Aquest codi té per missió incentivar un model estadístic basat en l'aprofitament de la informació administrativa i la seva progressiva integració en la informació estadística en el marc de la legalitat al voltant de la protecció de dades personals.

L'homologació del nostre sistema estadístic als principals organismes internacionals, com ha estat en l'aval del Fons Monetari Internacional en l'elaboració de la recent publicada Balança de pagaments, ens permet elevar la realitat estadística andorrana a un marc comparatiu internacional i modern en el qual veure'ns reflectits, a banda de participar i, si escau, incorporar aquelles orientacions i bones pràctiques que facin més eficient i efectiva la recollida de dades amb les quals nodrir l'estadística pública andorrana. A un nivell més intern, la disponibilitat d'un pla estadístic, sistemàtic i periòdic és fonamental no només per a sintetitzar l'activitat estadística, com ja s'ha apuntat a l'inici, sinó també per al disseny de polítiques públiques i per avaluar d'una manera transparent els efectes que hagin tingut. D'acord amb els preceptes fixats per la Llei de la funció de l'estadística pública vigent, s'han establert els objectius que s'han de desenvolupar en el període de vigència del Pla i també les activitats estadístiques per assolir-los i que es concreten en els programes estadístics anuals aprovats pel Govern. Concretament, en l'article 14.3 de la Llei s'estableix que el Govern ha de donar compte per al debat al Ple del Consell General del Finiment de cada programa estadístic anual, per mitjà d'un informe que especifiqui el grau de compliment dels objectius del programa i, si escau, les causes de l'incompliment.

L'informe, que a continuació es presenta al Ple del Consell General, avalua el grau de compliment de les 206 activitats estadístiques incloses en el Decret 16 de desembre del 2020 d'aprovació del Programa estadístic anual 2021 i les 211 activitats estadístiques incloses en el Pla 2018 ç-2021, tenint en compte els ítems descriptius de les activitats i els criteris per executar activitats estadístiques establerts en el Pla i d'acord amb la classificació d'activitats estadístiques aplicada per la Comissió d'Estadística de les Nacions Unides, que inclou cinc categories. Aquestes fan referència a estadístiques demogràfiques i socials, estadístiques econòmiques, estadístiques sobre el medi ambient i multi àmbit i les estadístiques instrumentals, que inclou els aspectes metodològics i les qüestions estratègiques. De les 206 activitats estadístiques, 89 corresponen a estadístiques demogràfiques i socials, 62 a estadístiques econòmiques, 32 a estadístiques sobre medi ambient i multi àmbit i 17 fan referència a activitats instrumentals com són bases de dades o marcs legals. En termes generals, el grau d'assoliment global del Pla d'Estadística 2018-2021 ha estat del 91 %, cosa que suposa tres punts percentuals més respecte al percentatge d'assoliment del Programa 2020, que va ser del 88 %. Aquesta millora de l'assoliment té més valor si es té en compte l'increment d'activitats respecte als programes anteriors, de les quals 27 de noves. Així com el treball suplementari que ha suposat la renovació de la web del Departament d'Estadística.

Per categories, el grau d'assoliment de les estadístiques demogràfiques i socials ha estat del 88 %, sis punts més que el programa 2020; el de les estadístiques econòmiques del 93 %, mateix grau de compliment; el de les estadístiques sobre medi ambient i multi àmbit del 95 %, mateix grau de compliment; i el de les activitats instrumentals, del 90 %, vuit punts més que el programa 2020. En termes generals, la millora de l'indicador d'assoliment de les activitats estadístiques rau en tres eixos. L'esforç realitzat per recuperar les variables

pendents en anteriors programes, l'execució d'activitats endarrerides en anteriors programes, així com l'execució de noves activitats.

En el cas de les estadístiques demogràfiques i socials, aquesta millora es materialitza, per exemple, en l'assoliment de les projeccions demogràfiques, que no s'havia pogut completar durant el Programa 2020, en l'obtenció de variables descriptives de matrimonis i divorcis, o bé les de sinistralitat laboral. No obstant, l'estructura dels circuits d'informació, com és el cas del Registre estadístic de població i, per tant, les estadístiques que se'n deriven, com és el cas del cens de població, així com l'obtenció de la segregació de certes activitats per a les variables socioeconòmiques, dificulten la finalització complerta del programa. Malgrat això, l'explotació dels registres administratius de població i els indicadors demogràfics bàsics, que constitueixen el gruix de la realitat demogràfica i social, recollit a través de les enquestes de forces de treball, dels pressupostos familiars o de la despesa pública en protecció social, entre d'altres, s'han assolit al 100 %. Per les noves activitats incorporades en el Programa 2021, el cens estadístic de població, els indicadors de salut o l'estadística sobre les drogodependències no s'han pogut assolir. Mentre que la resta, un total de 13 activitats noves, s'han executat amb normalitat, en especial, l'esperança de vida de la població, l'estadística d'edificis i d'unitats domiciliàries, l'enquesta de seguretat ciutadana, els comptes integrats de protecció social, el baròmetre sanitari, l'estadística de violència domèstica i de gènere i l'estadística d'accidents.

En relació a les estadístiques econòmiques, la principal dificultat ha estat no poder realitzar l'estadística relativa als rendiments de cultius. No obstant, la millora rau en l'assoliment de variables pendents de l'estadística d'hipoteques i de l'estadística del turisme emissor. En l'assoliment de noves activitats, destaca l'estadística de paritat de poder adquisitiu, l'estadística del sistema financer i l'estadística de l'execució trimestral del pressupost del sector públic. Mentre que no s'ha pogut assolir el compte satèl·lit del turisme ni els indicadors del rendiment del sector hotel·ler, encara que s'hi ha treballat i avançat per tal de poder disposar-ne en el proper pla. Malgrat el no compliment d'aquesta activitat, l'assoliment global se situa en el 93 %.

Les estadístiques sobre medi ambient i multi àmbit són la categoria que presenta el grau d'assoliment més elevat, un 95 %. Dins d'aquest apartat es troben activitats rellevants com són els Butlletins de conjuntura, l'Economic Overview, l'estadística d'ús de les tecnologies per part de les empreses o les demandes d'informació d'estadística oficial dels organismes internacionals.

Totes aquestes activitats s'han assolit al 100%, si bé paral·lelament al programa estadístic s'ha desenvolupat l'indicador per mesurar el grau de digitalització de la societat andorrana, DESI. El principal repte és poder desenvolupar les estadístiques relatives a l'equipament i ús de les TIC en l'administració.

Per a les estadístiques relatives a les condicions de vida i risc de pobresa. Aquestes s'han complementat amb les dades relatives a la salut i el nivell educatiu que mancaven actualitzar. Pel que fa a les noves activitats, s'ha publicat l'Índex de Desenvolupament Humà.

Finalment, en relació a les activitats instrumentals, s'han assentat les activitats relacionades amb anteriors, programes com són l'actualització de la classificació funcional de despeses o l'adaptació de la base de dades del Departament a la classificació d'activitats i els paràmetres necessaris per poder fer-ne un seguiment des del punt de vista jurídic o del pla estadístic. Millores que han estat implementades en la nova pàgina web, la qual permet fer un salt en l'accessibilitat a les estadístiques i a la informació que les acompanya. Així, també es continua amb la implementació de la Plataforma per a la difusió de les dades i quadres de comandament, fet que ha permès poder executar les activitats relacionades.

Per tipus d'activitat d'acord amb la Llei del Pla d'Estadística 2018-2021. Les 211 activitats estadístiques poden classificar-se en: consolidades, quan les actuacions han mostrat que són vàlides i útils per al coneixement de la realitat i subministren una informació o sèrie periòdica; en desenvolupament, quan les actuacions que, atès el seu estadi inicial o les seves característiques, encara no es poden considerar consolidades; o noves, quan les actuacions, el disseny o el desenvolupament de les quals encara s'ha de començar i que per l'interès que tenen, s'han d'iniciar durant el període de vigència del Pla d'Estadística. Pel que fa a l'assoliment de les 211 activitats, i atenent a si aquestes són consolidades, en desenvolupament o noves, s'han assolit el 93 % de les consolidades, 2 punts més que el 2020, el 85 % de les que estan en desenvolupament, mateix grau de compliment, i el 93 % de les noves, cosa que suposa 5 punts més que el grau de compliment del 2020.

Quant els organismes responsables, el departament d'Estadística tenia programades 142 activitats, l'assoliment del qual ha estat del 93 %, dos punts més que el 2020. El Govern, entre ministeris i departaments, comptava amb la responsabilitat de recollir 59 activitats, havent-ne assolit un 88 %, tres punts més que el programa 2020. I pel que fa a altres integrants responsables, com poden ser empreses parapúbliques o altres organismes, comptant únicament amb 10 activitats, han tingut un grau de compliment del 75 %, 4 punts més que el 2020. En resum, i per tenir una foto més precisa del grau de compliment del pla. D'aquestes 211 activitats considerades, 161 es van executar al 100 %, 22 activitats es van executar entre el 75 % i el 100%, 10 activitats es van executar entre el 50 i el 75 i una activitat a executar es va executar entre l'1 % i el 50 %. Finalment, un 17 % de les activitats, el que representa el 8 % del total, un 3% de l'any 2020, no s'han pogut executar. D'aquestes 17 activitats no executades, 9 fan referència a estadístiques demogràfiques i socials, 2 a activitats relacionades amb el Registre de població i la resta de relatives a les estadístiques sanitàries, 6 activitats fan referència a estadístiques econòmiques com els comptes satèl·lit de turisme o els indicadors de confiança empresarial. I, finalment, una a aspectes metodològics, l'adaptació al sistema estàndard per a l'intercanvi de dades metadades que s'ha posposat per poder donar preferència a la renovació i millora de la web.

El principal escull pel qual les dades relatives a la població no es van executar ni es podran executar mentre no se solucioni l'accés a les dades per una validació qualitativa de les mateixes i la manca d'interconnexió de les diferents bases de dades que permeti una més àmplia i millor explotació. Les activitats, amb un assoliment del 100%, corresponen a activitats ja considerades, com per exemple el IPC, les estadístiques vitals o les estadístiques del pressupost públic, les quals disposen d'una metodologia contrastada pel seu fet diferencial. És l'accés directe a tota la informació necessària per al desenvolupament, el qual és de qualitat. Per a les activitats estadístiques parcialment

assolides, la principal incidència rau en la qualitat de les dades, com també de vegades en el detall disponible a les bases de dades per poder obtenir totes les variables programades. En aquest sentit, la voluntat és continuar l'anàlisi de formularis, procediments d'obtenció de dades i accés directe a les bases de dades, objectiu per al proper Pla estadístic 2022-2025, que s'ha d'impulsar.

En el marc de les estadístiques macroeconòmiques, l'elaboració de l'estimació de la comptabilitat nacional anual i trimestral s'està desenvolupant amb normalitat. Si bé cal realitzar el pas d'una estimació indirecta a una estimació directa i periòdica dels principals agregats a partir de la informació administrativa, com el dipòsit de comptes o les declaracions fiscals, les quals ja s'han integrat en el Programa 2021. Per tal de donar compliment al desenvolupament de la Llei del Pla estadístic 2018-2021. El Programa estadístic 2021 ha tingut com a prioritat impulsar les eines estructurants com són els diferents registres i la base de dades que centralitzi les sèries estadístiques, tant del departament d'Estadística com també dels altres integrants del Sistema estadístic. En aquest sentit, com ha exposat anteriorment, s'ha executat el canvi de pàgina web amb la finalitat de millorar l'accés a les dades estadístiques, així com la informació que l'acompanya metadades, marc legal, previsions, etcètera. La implementació de la nova pàgina web del Departament porta implícita l'actualització de la base de dades de tot el Departament, amb una significativa ampliació de la informació publicada. Pel que fa als registres estadístics, són les eines estructurants que han de permetre normalitzar i homogeneïtzar la informació, motiu pel qual s'ha impulsat llur desenvolupament.

Entre aquests hi han els registres de població, territori i empreses. El registre de població consisteix en la integració de les bases de dades, les quals inclouen informació de la població resident i flotant, amb l'objectiu d'identificar i unificar la informació relativa a la població, el seu comptatge i la seva descripció. En aquest sentit, s'ha desenvolupat els treballs de tractament i integració de les dades de la principal base de dades, els censos parroquials, quedant pendent, però, la integració d'altres fonts de dades. La més important és la relativa a la Caixa Andorrana de Seguretat Social. La interpretació del marc legal actual de protecció de les dades no permet l'ús de la informació en possessió de la CASS per a finalitats estadístiques. Per aquest motiu, la seva realització no podrà ser efectiva fins que aquestes mancances no se solucionin. En paral·lel s'està desenvolupant el Registre de Territori pel qual s'ha tingut accés a les principals bases de dades font, com la base de dades de FEDA, Andorra Telecom, Urbanisme i Cadastres, quedant pendent la informació de les mútues elèctriques parroquials amb les quals s'està en contacte per poder obtenir accés a les seves respectives bases de dades.

Les diferents bases de dades s'estan normalitzant amb l'objectiu d'homogeneïtzar la informació i poder crear les correspondències entre elles mitjançant una dada única relativa als elements de territori. En relació al registre d'empreses que recull els lligams entre les unitats jurídiques i administratives amb les unitats econòmiques. S'ha tingut accés a les principals bases de dades registre de comerç de societats, professions liberals, registre tributari i s'està desenvolupant les tasques de normalització i homogeneïtzació de llur informació. També s'han creat les relacions i correspondències entre les diferents fonts. Actualment es disposa d'una versió preliminar, quedant pendent definir les eines per a la seva explotació i difusió. En relació a les eines instrumentals cal integrar els registres

elaborats i llurs circuits d'informació en un únic entorn. Degut a la importància nuclear de dit objectiu, aquest ha estat objecte d'anàlisi amb l'objectiu de determinar les eines d'integració més segures i eficients, així com l'estructura de la informació. La previsió és poder integrar les accions dins del marc del Programa de Transformació digital durant el transcurs de l'any 2022, període en el qual s'està executant una prova pilot per posteriorment ampliar les accions a la resta de base de dades de l'Administració i així relacionar les amb els altres registres estadístics.

Els processos de producció i difusió actuals són adequats per a les activitats desenvolupades actualment si bé presenten els seus límits en el marc d'un creixement constant de la informació, caldrà adaptar-los a la integració de la informació. Un repte major pel canvi de paradigma que representa. Com he exposat en l'informe del programa corresponent a l'any 2019, l'estratègia es centra en adoptar els estàndards promocionats pel High-Level Group for the Modernisation of Official Statistics de la Comissió Econòmica de Nacions Unides.

La Sra. síndica general:

Vagi acabant senyor ministre.

El Sr. Jordi Gallardo:

Vaig acabant senyora síndica.

Grup que integra diferents instituts estadística amb l'objectiu d'identificar les tendències i amenaces en la modernització de les organitzacions estadístiques. Per a fer ho, s'ha creat un marc de col·laboració que facilita estàndards per ordenar i optimitzar l'emmagatzematge, la gestió, el tractament i la difusió de la informació. En relació a les classificacions, aquestes s'apliquen de forma general i homogènia. Durant l'any 2019 es va adoptar una nova versió de la classificació d'activitats econòmiques, adaptant la a les darreres actualitzacions en l'àmbit internacional. En aquest canvi queda pendent la seva adopció per part de la CASS.

Del Programa 2020, s'han adaptat els comptes públics a la classificació per a la naturalesa d'una producció estadística que garanteix el seu anàlisi per a funcions o finalitats de la despesa en els termes de comparació internacional. Actualment, el Departament de Pressupost està adaptant l'antiga classificació funcional a dita classificació. Finalment, el departament d'Estadística recopila o genera les metadades de les estadístiques que elabora, si bé l'objectiu és normalitzar el seu contingut, integrar la seva producció i emmagatzematge en el sistema de la informació amb l'objectiu que siguin disponibles, així com els informes destinats a usuaris i productors en l'entorn de la nova pàgina web. Reestructuració, centralització, integració de la informació ha de permetre augmentar els mecanismes de governança i control. I en aquest sentit, cal adequar les eines actuals al nou sistema d'informació. Aquest també ha de permetre optimitzar els procediments i, per tant, esdevenir més eficients en l'avaluació de l'execució i qualitat de l'estadística, el qual està en procés d'adaptació als estàndards internacionals. Voldria agrair finalment al Departament d'Estadística i així com totes les institucions que conformen el sistema estadístic, l'esforç i la dedicació, així com les aportacions d'informació. Demana excuses pel retard i pel temps extralimitat.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor ministre.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents alguna intervenció?
Senyor Joan Carles Camp. Teniu la paraula.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies, senyor nunci. Gràcies, senyora síndica.

Des de l'aprovació de la Llei 2872017 de 30 novembre, de l'informe sobre el grau de compliment del programa estadístic de l'any anterior al sí del Consell General, aquest s'ha convertit ja en un clàssic. De la mateixa manera que també s'ha convertit en un clàssic, la manca de transmissió de dades de diferents departaments o administracions públiques i parapúbliques en proporcionar les dades al departament d'Estadística. Aquest mateix neguit ens el relatava el mateix ministre senyor Gallardo en les dues darreres compareixences. Es queixava de la manca de dades per part de la mateixa administració pública. I és que sense dades anem cap a un futur incert. Les dades donades a temps oportú permeten corregir i desenvolupar les polítiques necessàries per a una bona governança i per a una bona administració dels recursos del país. Les dades han de permetre disposar de la informació fidel a la pròpia administració, a la ciutadania, als empresaris i a l'exterior.

Amb l'obtenció i anàlisi de les dades ens hem de qüestionar, entre altres, al nostre entendre, les següents. 1. Sobre la capacitat de càrrega que han d'assumir l'Administració pública en general degut al desplegament legislatiu i normatiu. Perquè m'entenguin, si seguim legislant, de manera que fem, quin serà l'increment del nombre de treballadors públics per fiscalitzar la normativa vigent? 2. Sobre la capacitat de càrrega de les nostres empreses, si el nostre teixit productiu pot, actualment o podrà assumir el cabal de la normativa i de la legislació vigent que estem desplegant. És a dir, si el nostre teixit productiu esmerça més esforços pel compliment de la normativa que per la seva pròpia activitat que desenvolupa. 3. Sobre el creixement crònic de l'endeutament públic. Quines previsions es disposa pel retorn d'aquest deute, per no deixar hipotecat el país, pels nostres fills i pels nostres néts? 4. Sobre els recursos hídrics. Quines polítiques de consum i racionalització cal desplegar per no comprometre la sostenibilitat futura?

I no vull acabar sense demanar i encoratjar al Govern i al Departament d'Estadística a preveure quins són els límits de càrrega màxima que pot assumir el país en aquests darrers punts que els he anunciat. Tot plegat fa que sigui totalment procedent aplicar la màxima 34 del nostre Manual Digest prevenir les coses de tal manera que cap sia nova i sobtada.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel grup parlamentari socialdemòcrata senyor Carles Sánchez, teniu la paraula.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies, senyora síndica.

Avui valorem el grau de compliment del programa estadístic de 2021 i també el del Pla estadístic 2018-2021. Per tant, faré una valoració més general que en els darrers informes. En aquest sentit, exposaré els aspectes positius i els negatius del desenvolupament del Pla General. És a dir, les coses que celebro i les coses que em preocupen en l'estat actual de l'estadística nacional. Celebro, en primer lloc, el progrés general en la majoria d'activitats estadístiques, particularment les que depenen del mateix departament d'Estadística, així com del Govern. Una altra cosa són aquelles que depenen d'altres organismes. Però d'això en parlaré més tard. Així, tal com s'ha exposat en aquesta tribuna es registren els graus de compliment. I això és fruit de l'esforç del Departament, no només en l'elaboració sinó també en l'optimització dels recursos. En segon lloc, celebro l'assoliment de progressos en l'àmbit de la comptabilitat nacional bàsica, sobretot pel que fa al marc input-output i a la balança de pagaments.

Tot i això, crec que necessari i així els he exposat en alguna altra ocasió, el salt de l'estimació indirecta a l'estimació directa. Aquest pas també s'assenyala l'informe. És un dels principals reptes de l'estadística andorrana i allò que modernitzarà definitivament el nostre sistema estadístic i administratiu. Afegeixo la publicació del IDH com a motiu de satisfacció. I celebro particularment i en tercer lloc, la modernització del lloc web del Departament. Ja els deia en l'anterior informe que la difusió de les dades era fonamental i la plataforma per fer ho s'havia de desenvolupar respecte a les necessitats informatives, no només de gestors públics, sinó també de la ciutadania.

I de les coses que celebro a les coses que em preocupen. Si observem els percentatges de realització de les activitats estadístiques, veiem un símptoma preocupant. Es tracta de que les activitats on l'organisme responsable no és ni el departament d'Estadística ni el Govern són les més subdesenvolupades. Ho veiem particularment en organismes com la CASS o el SAAS. Pel que fa a la CASS, parlem de les activitats estadístiques relacionades amb salaris i prestacions de l'entitat. Pel que fa al SAAS, parlem de les estadístiques de salut.

En el segon cas, si ens hi fixem, l'informe justifica el seu retard en virtut dels efectes de la pandèmia de la Covid-19 en el treball dels organismes sanitaris. Això és cert, es comprèn. Alhora, però crec que el retard també ens indica un altre símptoma i és el de la manca d'implantació de sistemes òptims de recompte i tractament estadístic, ja que si la mobilització d'efectius suspèn l'activitat estadística vol dir que el recompte i el tractament estadístic són manuals i no automatitzats. No oblidem tampoc l'impacte de la pandèmia i els seus fenòmens associats dins dels departaments del Govern, per bé que aquests han acomplert la seva missió estadística.

En la meua darrera afirmació existeix, però, una excepció, la qual també em preocupa. Per què trobem graus de subdesenvolupament en les activitats estadístiques relacionades amb les prestacions d'afers socials? Llegint l'informe, aquest es justifica assenyalant l'absència de la variable relacionada amb les característiques econòmiques dels casos. El que em

sorprèn és que aquesta sigui la variable absent quan la mateixa natura de les prestacions requereix aquesta informació, ja que els mateixos sol·licitants han de lliurar-la. Crec que aquí s'ha de fer una reflexió. Un altre fet preocupant és que aquest pla 2018-2021 no ha pogut acomplir de cap de les maneres els seus objectius informacionals respecte el registre i el cens de la població.

Certament, es tracta d'una activitat de cost alt o molt alt i amb molts organismes col·laboradors, entre ells Andorra Telecom, FEDA, els Comuns, el Consell Superior de la Justícia, etcètera. L'informe és explícit no s'han aconseguit les variables. Crec que aquestes activitats estadístiques requereixen d'un pacte i un compromís entre els organismes públics del Sistema estadístic, alguns dels quals es representen al Consell Nacional d'Estadística. El fracàs d'aquest pla en els objectius censals adverteix dels problemes que abans enuncitava i que tenen a veure amb la governança del sistema estadístic. Certament, existeix un problema tècnic que esdevé el principal repte que afronta l'estadística andorrana la integració de les dades. Aquest objectiu reclama solucions tècniques que caminen a poc a poc amb la creació dels registres sectorials.

Ara bé, si la possibilitat tècnica ens demana més recursos, la possibilitat fàctica ens demana més política. Com he dit abans, es registren mancances en les activitats estadístiques, responsabilitat total o parcial d'altres organismes, els quals es troben dins del sistema estadístic andorrà i els quals han de complir amb les prerrogatives de col·laboració amb el Departament d'Estadística mitjançant conveni fixades a la llei. L'incompliment d'aquestes activitats denota l'existència d'un problema que el Pla no ha pogut resoldre i que requereix d'actuacions al respecte. La governança, ja els deia. I no se'm malinterpreti, crec que les disposicions de la llei són encertades. Crec que el Consell Andorrà d'Estadística és l'òrgan on començar a dirimir el problema. I crec que el departament d'Estadística ha d'ocupar la centralitat estratègica del sistema.

Tenint en compte aquests elements. Crec que ha faltat política. No existeix ni ha existit durant el desenvolupament d'aquest pla, un clima de confiança institucional que sumés esforços per a complir els objectius. I crec que aquesta és també una de les principals tasques de govern en matèria estadística. Generar aquest clima de confiança que dugui a una col·laboració efectiva. És aquesta la part política necessària per a una bona governança del sistema estadístic. Si aquest clima no arriba a produir-se, el problema pot esdevenir estructural, obligant a replantejar l'arquitectura del pla. Per això reclamava un pacte per a les activitats estadístiques censals, extensiu el compromís d'integració de les dades. Recordin: política i governança.

I ja per finalitzar, vull fer referència al Pla 2022-2025 que vam aprovar en aquesta cambra el 12 de maig del 2022. Augmenta l'exigència en la publicació de determinades activitats i augmenta l'exigència dels objectius, dels nous i dels que resten pendents del pla antic. Això reclamarà, no dubtin un augment de recursos humans i materials pel departament de més personal, de maquinària i d'instal·lacions òptimes per al creixement que experimentarà. No ho dubtin, tots aquests aspectes s'hauran d'abordar. Si no és ara, ho serà en la propera legislatura. Disposem de més dades, cert, i som en el camí de disposar-ne de millors. Però hi ha problemes i alguns amenacen esdevenir estructurals, problemes que reclamen de política i de governança. Tinguem-ho en compte.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Pel grup parlamentari demòcrata, senyora Bernadeta Coma, teniu la paraula.

La Sra. Bernadeta Coma:

Gràcies, senyora síndica.

Tal com han explicat els meus companys que m'han precedit. Avui se sotmet al ple l'informe sobre el compliment del programa estadístic del 2021 i del Pla d'Estadística 2018-2021. El programa del 2021 s'emmarca en la Llei del Pla d'Estadística 2018-2021, que permet fer el seguiment dels programes, ja que obliga el Departament d'Estadística a presentar al Consell General cada any un informe sobre el seu grau de compliment, així com de les causes de l'incompliment. Dit informe avalua les 205 activitats del 2021 i les 211 activitats del Pla d'Estadística 2018-2021. Quins són els aspectes més rellevants que es desprenen d'aquest informe? En primer lloc, el nivell d'execució de les activitats estadístiques és globalment força elevat. Cal recordar que el 2018 era del 69 % i augmentant progressivament fins a situar-se el 91 % l'any 2021. Per tant, la progressió és molt bona i en tots els àmbits temàtics, tant pel que fa a les estadístiques demogràfiques i socials, com les econòmiques, les relacionades amb el medi ambient i multi àmbit, i les instrumentals, que inclouen aspectes metodològics i qüestions estratègiques.

Cal apreciar també que el nivell d'execució és d'un 93 % quan l'organisme responsable dels indicadors és el departament d'Estadística, seguit del 88 %, quan són la resta de ministeris i departaments de govern i del 75 % quan fa referència a les parapúbliques o altres organismes com la CASS, la FA o la UIFAND. Globalment, les activitats noves presenten un grau elevat d'execució i s'ha millorat notablement les estadístiques demogràfiques i socials, passant del 62 % el 2018 al 88 % el 2021, i també pel que fa referència a les activitats instrumentals, passant del 59% el 2018 al 90 % el 2021. Tanmateix, s'han consolidat durant aquests quatre anys les activitats existents que preveia el pla.

En segon lloc, volem destacar que l'informe del 2021 inclou activitats que no estaven incloses en un inici, però que s'han hagut de desenvolupar per necessitat. És el cas de les estadístiques relacionades amb la pandèmia de la Covid-19. Bàsiques a l'hora de prendre decisions per fer front a la pandèmia, com per exemple els models de previsió de l'evolució dels casos. L'elaboració i recopilació d'indicadors poc coneguts fins ara, com l'arrossec i l'índex de risc. A més, l'impacte de la pandèmia ha afectat en alguns casos el desenvolupament de les estadístiques existents, com la de l'IPC i la de salaris, que han hagut d'adaptar la seva metodologia per incorporar l'efecte en els preus, en l'economia i en el mercat laboral.

En tercer lloc, podem constatar la dificultat per acabar de realitzar alguns registres estadístics, com el de població i el de territori. El principal problema és el traspàs de dades entre les administracions, que continua sent en alguns casos complicat i lent, malgrat els

esforços realitzats els darrers anys. Per exemple, en el cas del registre de població s'hi han pogut integrar els censos parroquials. Principal base de dades per realitzar-ho, però encara queda pendent d'integrar-hi dades provinents d'altres fonts com la CASS i el SAAS. La transmissió de dades des d'aquests organismes continua sent complicada, potser perquè som un petit país i ens costa donar a conèixer segons quin tipus d'informació. Sense aquestes dades s'alenteix enormement la creació del registre. També podem citar el Registre estadístic de territori, per al qual s'ha tingut accés a les principals bases de dades com FEDA, Andorra Telecom, Urbanisme i els cadastres, quedant pendent encara la informació provinent de les mútues elèctriques parroquials.

Des dels grups parlamentaris de la majoria demanem a les administracions i entitats parapúbliques més fluïdesa en el traspàs de dades, però sempre garantint la protecció d'aquestes i que únicament s'utilitzen per completar i millorar el fons estadístic. És molt important disposar de dades fiables per elaborar les millors polítiques públiques. Però també ho és de cara a l'exterior, perquè els organismes internacionals ens demanen disposar d'estadístiques oficials, de qualitat i d'actualitat. Del treball dut a terme el darrer any, també m'agradaria destacar la renovació que s'ha fet a la web d'Estadística, ara més intuïtiva, per facilitar la interacció amb el ciutadà. Per exemple, la web també s'utilitza als centres escolars per consultar la informació sobre aspectes econòmics, demogràfics i socials d'Andorra. A més, la web dona accés directe a les dades recopilades pel Fons Monetari Internacional relacionades amb Andorra, les quals es presenten d'una manera homogeneïtzada entre els països que en formen part.

També voldria recordar que el passat mes de maig vam aprovar en aquesta cambra la Llei del Pla Estadístic 2022-2025, que preveu els programes estadístics anuals per als propers quatre anys i dona continuïtat al pla que avui sotmetem al Ple. S'hi han inclòs noves activitats i s'han reduït els terminis d'execució de nombroses activitats per donar un impuls més gran a les estadístiques. Conscients de la seva rellevància, en l'actualitat és recurrent escoltar que manquen estadístiques en diferents àmbits. És quelcom que hem de continuar potenciant en àmbits tan rellevants com la salut, el benestar social i l'economia.

No voldria acabar sense agrair, en nom dels grups parlamentaris de la majoria, la tasca del Departament d'Estadística a l'hora de dur a terme tots els programes, així com el treball acurat per executar el més gran nombre d'activitats possible d'una manera eficient i amb una progressió constant des de l'aprovació de la llei del 2017. Per aquest motiu, voldríem felicitar al Departament i encoratjar-lo a continuar en aquesta línia de treball.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Iniciariem si el Govern ho desitja, el segon torn d'intervencions. Senyor Gallardo, és el seu torn.

El Sr. Jordi Gallardo:

Gràcies, senyora síndica.

En primer lloc i en termes generals, doncs agrair els comentaris positius i constructius dels grups. I evidentment, en nom del Departament d'Estadística, sense ser jo la persona responsable del treball realitzat, perquè ha estat esforç del Departament, també agrair en nom seu les felicitacions més que merescudes per la gran tasca i la gran feina que ha fet aquest departament, en un context sovint gens fàcil, però amb uns resultats, m'atreviria a dir, que prop de l'excel·lència.

Bé, pel que fa ràpidament a les intervencions dels diferents consellers. Pel que fa a al senyor Joan Carles Camp, veig que aquest any no m'ha demanat per la pàgina web. Tampoc m'ha dit si li agrada o no li agrada. Espero que l'hagi consultat. Després de l'esforç que hem fet o que ha fet el departament, crec que, com s'ha dit, és una eina que era absolutament necessària, moderna i intuïtiva, i que garanteix i millora l'accés a la informació i la transparència, que és un compromís que teníem i que havia estat abastament reclamat. I també, evidentment, per vostè, com no pot ser d'una altra manera, aquest any no m'ha demanat. Espero que si consulta la pàgina, doncs sigui el seu del seu grat.

Pel que fa a la valoració que feia vostè del futur incert, ha parlat vostè de que és difícil, un futur incert si no es té la informació. Jo permeti'm que li digui que amb un 91% de compliment del pla estadístic no podem parlar d'un futur incert. Jo crec que podríem parlar d'un futur incert respecte a les polítiques públiques que s'haurien d'aplicar en base a informació que necessitaríem, si el grau de compliment no fos aquest. Evidentment, l'objectiu i el repte és arribar al 100 % sempre. Però crec que no es correspon parlar d'un futur incert quan el grau de compliment del pla, del primer pla, ara han començat el segon, s'eleva fins a un 91 %. L'objectiu és aquest 9 % que ens ha faltat, evidentment, però no crec que puguem atribuir a la incertesa el fet de no tenir aquest 9 % i, en canvi, a renunciar o desmerèixer aquest 91 que sí que s'ha assolit. Crec que per a tranquil·litat de tothom, tot allò que requereixi d'informació i de valoració, quan s'ha assolit un 91 % del pla en base a les activitats que s'havien marcat, crec que no podem parlar de futur incert, sinó justament d'accés a les dades, de millora de la presa de decisions i, sobretot, en els elements que han d'ajudar els estaments públics a valorar també els impactes i les decisions de les polítiques públiques.

I després, finalment, vostè parlava d'alguns aspectes que li dic amb tota modèstia crec que no corresponen, potser, almenys entenc jo, no directament al meu departament, en aquest cas estadística, ni a la competència directa i no sé si a la temàtica. Vostè em parlava de la normativa. Entenc que se'n desprèn, potser dels compromisos internacionals, de l'endeutament en aquest cas de l'Estat o del Govern, de l'estalvi i les polítiques energètiques de consum i tancava aquesta reflexió demanant si el departament d'Estadística podria fer els estudis de límit de càrrega màxima relacionats, m'imagino, amb el darrer text legislatiu que es va debatre. I bé, jo crec que això ja està explicat. Correspon més en aquest cas als comuns i també a dos ministeris directament amb l'ajuda, evidentment, si és necessari, del departament d'Estadística, però en aquest cas al Ministeri d'Ordenament del Territori i al Ministeri de Medi Ambient que són conscients de la feina que hi ha, dels objectius que s'han marcat i la col·laboració que tindran els diferents departaments entre ells, evidentment

estadística. Però no crec que sigui una responsabilitat que se'ns hagi de demanar nosaltres directament. Nosaltres podem ajudar en el tractament de les dades quan sigui necessari, però no pas per a la informació que requereix.

Pel que fa al senyor Carlos Sánchez, quasi que podria dir-li que jo subscriuria gairebé tota la seva intervenció. La comparteixo al 100 %. No només allò que vostè ha destacat, sinó també el que li preocupa. Vull dir-li també, que en bona part aquesta preocupació també és meva com a ministre responsable del Departament d'Estadística i evidentment, dels comandaments del departament d'Estadística. I potser l'única discrepància que li faria a la seva intervenció és quan vostè apunta que ha faltat política, potser respecte a la dificultat principal per poder aconseguir que aquest traspàs d'informació o aquest trasllat d'informació o aquest accés a la informació, doncs sigui més, més àgil i també permeti, que hi hagi aquesta col·laboració que ens permeti superar aquest 91 %. Bé, justament jo no comparteixo que hagi faltat política. Ha faltat alguna cosa, evidentment, si no no hauríem fet el 91 %. Però jo diria que ha faltat més governança que política, perquè, en algun cas, justament s'ha entès aquesta col·laboració des de la política i per això no s'ha facilitat la informació. Si som capaços d'extreure el compartir les dades del component polític, que no se'n vol fer ús de les dades des d'un punt de vista polític, sinó des del punt de vista de la governança. En algun cas, en algunes institucions i en algunes administracions, crec que superàriem la barrera que, fins a dia d'avui, existeix i que lamentablement no ens permet tenir la foto real que voldríem dels dos principals registres, en aquest cas el de territori i el de població. Per tant, la única discrepància, si m'ho permet, no seria tant que ha faltat política, sinó que el que ha faltat potser és entendre que estem parlant de governança per part d'algunes institucions i no tant d'acció política.

I finalment, dels grups de la majoria. Doncs agrair també els seus comentaris i compartir, doncs, aquesta reflexió al tomb de la necessitat de que les institucions públiques, totes elles, entenguin que compartir dades és una manera d'assolir una millor governança i una millor transparència.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Alguna intervenció pel grup parlamentari Terceravia+Unió Laurediana+Independents. Senyor Joan Carles Camp, teniu la paraula?

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí. Gràcies senyor ministre, gràcies per les seves explicacions. I sí, evidentment no li mencionat la web perquè la van fer nova i ja he dit que s'ha adherit al Sistema Nacional del Fons Monetari Internacional, no per dir ho d'una manera, això va sortir publicat el mes de maig. I si que ho sé. I miri. És cert, s'ha complert un 91 % de l'estadística i això és força bo. Per tant, en aquest sentit l'encoratjo a seguir per aquest camí. Però les dades, voldria recordar que són per prevenir. Són per corregir ineficiències. Són per corregir mancances o fins i tot abusos. Si les dades que tenim no les apliquem, de res serveixen. Per tant, en

aquest sentit, jo després li he anomenat quatre punts. El primer punt era sobre la càrrega administrativa que tenia que assolir la funció pública pel desplegament de totes les lleis que estem fent. I aquest punt volia anar vinculat amb el punt tercer, doncs que va intrínsecament lligat amb el deute d'Estat. Doncs miri, això quedaria inclòs, entre altres, amb les previsions macroeconòmiques, l'estadística a 90 i l'endeutament públic, l'estadística a 136. Li he parlat també de si les empreses podien assumir aquesta càrrega d'aquest desplegament legislatiu que estem fent. Aquestes serien, per exemple, l'estadística a 100 sobre l'estadística de l'empresa financera, no d'empreses financeres, les Taules Input-Output i l'estadística estructural de l'empresa, en aquest cas la Xenon. És a dir, tot queda englobat aquí dintre. Tenim estadístiques, tenim dades, però caldria saber com actuem davant d'aquestes dades i si la persona que ens passa l'estadística es troba còmoda amb el que nosaltres fem. Per tant, l'estadística ha de servir per governar.

Lo mateix li diria sobre els recursos híbrids. Ja fa anys que sabem quins són els recursos híbrids. Ja sabem que vostès l'altre dia van presentar una moratòria. Però miri, no és el mateix fer complir una llei quan tenim els mecanismes segons l'aprovació de la LOGTU del 2012, que canviar les garanties urbanístiques a posteriori quan tenim els POUMs aprovats. Per tant, aquestes són les nostres humils reflexions desde Terceravia. I me n'he deixat una que també em preocupa. I em preocupa quin és el cost que tindrà aquesta festa preelectoral que és de barra lliure, a tutti pleni, a les arques de l'Estat? Perquè si ja hem de preveure, sí, sí estem en època preelectoral. Per tant, doncs, el Govern governa sense previsió o amb unes previsions potser per guanyar les eleccions o amb unes previsions de com continuarem omplint les arques de l'Estat i com continuarem mantenint el teixit empresarial. Aquí tenim una capsa de galetes i anem donant galetes a tort i a dret cada dia. Aquesta era la que m'havia deixat i me l'havia reservat una mica a posteriori.

La Sra. síndica general:

Silenci senyors consellers.

El Sr. Joan Carles Camp:

Però hi trobo aquestes mancances.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Camp.

Senyor Carles Sánchez pel grup parlamentari socialdemòcrates al seu torn.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies senyora síndica.

Molt breument per matisar la resposta del senyor Jordi Gallardo. Respecte que subscrigui la meua intervenció ho celebro. Perquè si ja estem d'acord en el diagnòstic, ja hem fet un pas. Ara bé, quan jo li parlo de política li parlo de negociació, li parlo d'arribar a pactes en

diferents aspectes, sobretot els que fan, ho he esmentat en la meva intervenció, els que fan referència a aquestes dues eines censals que requereixen d'un esforç de totes les administracions i els organismes públics i parapúblics. I remarcar que aquest és el seu paper. Vostè, com a ministre encarregat de l'Estadística nacional d'Andorra, té el paper de cercar aquest pacte, de cercar aquesta unió d'esforços entre tots els organismes i és aquí el que vull dir quan li parlo de política. Si no ho hem aconseguit és que alguna cosa no ha funcionat. I si ho allarguem en el temps és que el sistema estadístic andorrà s'haurà de reformar. Aleshores tenim una eina relativament recent fem la primera avaluació d'un gran pla durant aquests d'aquests darrers quatre anys, si estem d'acord en el diagnòstic, ja li he dit ho celebro, però hauríem de començar a posar les eines sobre la taula per començar a solucionar aquest problema. Disposa del Consell d'Estadística, pot convocar els organismes del sistema estadístic andorrà i cercar aquest pacte, cercar aquesta solució conjunta per evitar que el registre de la població i el cens de la població siguin un fracàs del Pla 2022-2025.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

El Grup Demòcrata desitja intervenir?

Govern desitja intervenir un nou cop. No.

Senyor Gallardo, desitja intervenir? És el seu torn.

El Sr. Jordi Gallardo:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Òbviament. Primer perquè em convida el senyor Camp en aquesta festa que jo de moment no hi estic convidat. No sé a quina festa es refereix, però bé, si hi ha una festa preelectoral, doncs amb molt de gust, si se'm convida del tema, evidentment, doncs intentarem ser-hi presents. Humor a part. Clar, vostè em parlava com si la informació que tingués el Govern o les estadístiques o les dades que tingués el Govern no la utilitzés a l'hora de prendre decisions. I justament és tot el contrari. Si alguna cosa intentem fer, millor o pitjor i compartiran o no, és cada decisió la majoria de les decisions avaluar-les, tenir la informació necessària, intentar anticipar els impactes que això pot tenir i llavors prendre una decisió. Després, insisteixo, serà compartida o no, però crec que no. I li puc assegurar que, en cap cas, hi ha una informació, en aquest cas, custodiada pel Govern, pels diferents departaments o ministeris i d'alguna manera coordinada pel departament d'Estadística i no utilitzada a l'hora de prendre decisions. Per la seva tranquil·litat, no és la nostra manera de procedir ni d'actuar. Ara bé, que el resultat de les decisions que prenem no siguin compartides per vostè, doncs, és legítim i es pot donar, però en cap cas des del desconeixement o el no anàlisi dels factors que tenim a disposició.

I després interpreto que el que em demana és si tota la càrrega normativa o que vostè apunta com càrrega normativa i costos que pot suposar el desplegament normatiu, les

obligacions que generem per tenir aquesta informació o aquesta estadística, des del punt de vista de les estadístiques que afecten a les empreses, són costos assumibles o no són assumibles i com es valora això? Dir que s'han fet esforços. Una de les queixes que hi havia i vostè, com a empresari, ho sap, sovint, era la reiteració a nivell de demanda d'informació mitjançant enquestes que es feien arribar a les empreses quan era informació que per algun altre costat, per l'administració o per altres departaments podien disposar i de tal manera que aquelles empreses que coincidien a haver de fer la declaració impositiva i per un altre costat, participar de l'enquesta que se li exigia, l'enquesta d'empresa, doncs sovint era un cost afegit i una inversió de temps. Doncs bé, aquí hi ha hagut un projecte de col·laboració entre el Ministeri de Finances i el Ministeri d'Economia per fusionar els models de declaració i perquè justament aquest procediment desaparegués i s'integrés en un sol procés. Per tant, en som conscients, en som conscients.

El que passa és que també, és el que vostè mateix deia, per tenir bones decisions, per poder aplicar bones decisions necessitem la informació. Si la informació no es vol donar, no podem prendre aquestes decisions que vostè vol que siguin en base a informació. Per tant, hi han unes obligacions que hem de complir. Intentem que siguin les mínimes possibles, però sense els requeriments d'informació difícilment haguéssim pogut fer una balança de pagaments. Difícilment podem presentar, un pla estadístic amb més grau de compliment del que estem elaborant. Difícilment podem fer un model de governança de polítiques públiques amb els compromisos que se'ns demanen i el que demana la població. Llavors, és clar, aquí s'ha d'intentar, i en això sí que estic d'acord amb vostè, trobar sempre l'equilibri, ni excedir-se amb la informació que es demana, ni tampoc, de l'altre costat, tancar se en banda i no voler compartir aquesta informació. Però li puc assegurar que mai ha estat la voluntat de sobrecarregar el teixit empresarial i de fet, el que hem buscat sempre és la facilitat.

Per cert, la manera de, creiem que facilitarà, de poder tenir una bona gestió a nivell de país de tot el que és la gestió de les dades i una interconnexió que a dia d'avui encara no tenim. Doncs és, espero, un cop s'aprovi la Llei d'emprenedoria, economia digital i innovació, en aquest capítol del bus d'interoperabilitat i el programa de transformació digital de país amb la inversió que hi ha prevista, doncs, que permeti que el creuament de dades i la gestió i l'accés a la informació sigui molt més àgil i molt més ràpida i, a més a més, fàcil i accessible a l'abast de tothom.

I finalment, el senyor Sánchez. És que vostè pressuposa que no hi ha hagut política? Ja dona per fet que aquestes accions. El que sí que no hi ha hagut, i aquí sí que li recullo la idea i intentaré per aquesta via, és utilitzar la palanca del Consell d'Estadística, però negociació, aproximacions, pedagogia per intentar explicar que no hi ha política darrere d'aquesta demanda d'informació, sinó que el què hi ha és la necessitat de traslladar aquesta informació d'algunes corporacions als censos per poder tancar els registres i poder així posar la informació a l'abast de tothom, fins i tot a aquestes o aquesta administració que alguns cops no vol facilitar-la d'intents i fora de micro i un dia, si vol al meu despatx, li puc demostrar amb cartes, reunions i trobades que hi ha hagut. Es podrà fer més i millor. Jo no dic que no. Però per part meua, perquè vostè apuntava que potser el que m'havia faltat a mi era política en persona li puc dir que intenció n'hi ha hagut. Altra cosa és el resultat que he aconseguit per part de l'altra part, perquè també requereix una voluntat de l'altra part.

Per molta política que li vulguem posar, si no hi ha voluntat per l'altra part per entendre que al darrere de la gestió de les dades hi ha governança i transparència i accés a la informació, podem posar tota la política que vulguem els uns i els altres, però difícilment si no hi ha col·laboració i voluntat de que aquella informació sigui compartida pel bé de la població, de la societat andorrana, doncs jo, evidentment, podré intentar-ho de moltes maneres, però si de l'altra part no hi ha aquesta predisposició serà difícil. Però tot i així, li recullo la proposta. Traslladarem al Consell d'Estadística aquest paper, que potser fet des del Consell d'Estadística, s'entén que no hi ha tanta política i més governança que si ho continuo fent jo com a ministre, que potser és el que s'ha interpretat fins ara. I per tant intentarem fer una convocatòria del Consell Nacional d'Estadística i proposar que sigui el Consell que a través del seu rol demani aquesta implicació i d'alguna manera permeti que es justifiqui per part de les administracions públiques que no estan volent compartir aquesta informació.

I aprofito per dir no només per temes d'estadística, sinó per projectes de país. Per a projectes de país importants que hem de treure del que seria el focus polític i que no tothom està entenent que facilitar la informació, compartir la informació perquè el país se'n pugui sortir beneficiat, doncs en definitiva, és una manera d'intentar fer polítiques públiques des de la transparència i no des de la política.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Que els grups volen fer alguna altra intervenció? No? D'acord.

Aleshores, si no hi ha més intervencions, es dona per acabat el debat.

Punt número 5. Examen i votació del projecte de llei d'actuacions urgents en matèria de desenvolupament econòmic, d'habitatge i d'educació i de desenvolupament dels sistemes d'informació, entre altres.

El projecte de llei fou publicat en el Butlletí número 87/2022 del 29 de juny i no s'hi ha formulat cap esmena.

Alguna intervenció per part del Govern? Senyor Jover, teniu la paraula.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies, senyora síndica.

Deixeu-me començar aquest debat fent una miqueta de context històric. Crec que serà força clarificador. El 2022 va començar en un context de recuperació econòmica, però ja marcat per una postpandèmia on hi havien disfuncions a les cadenes logístiques que provocaven tensions en l'oferta i la demanda, i ja van començar a assenyalar un context inflacionista. El 24 de febrer del 2022 tenia lloc l'ofensiva de la Federació Russa a la República d'Ucraïna, dificultant evidentment encara més el context geopolític i tenint conseqüències molt importants. Segurament una de les més importants, al cap de pocs dies es feia

especialment palesa i així, el 8 de març s'assolia un màxim de 129 dòlars per barril de Brent. Una xifra molt elevada que s'ha anat moderant però que ens ha marcat, evidentment, el context energètic, el context d'inflació durant els últims mesos. De fet, el mes d'abril d'enguany el l'IPC es trobava al 6 % i es va assolir un nivell màxim el juny del 7,4 %.

En aquest context, el Govern va decidir, doncs, fer polítiques ambicioses per ajudar el poder adquisitiu de les famílies, per protegir les famílies el màxim possible. I va impulsar la Llei 17/2022, de 9 de juny, de mesures per millorar el poder adquisitiu de la ciutadania. Aquí es preveien diferents paràmetres per ajudar el poder adquisitiu. Com eren, la revaloració dels salaris més baixos, incrementant el 3,3 % tots aquells salaris que es trobaven entre el salari mínim i el salari mitjà. L'increment de les pensions que es troben per sota el salari mínim, que s'incrementaven, ja s'havia fet a l'inici de l'any, però es tornava a incrementar un 3,67 %. Tots aquests elements s'assolien a través d'un crèdit extraordinari de 10 milions d'euros, on el què es comentava és que no seria finançat amb nou endeutament, sinó que es finançaria a través de més ingressos dels previstos inicialment en el pressupost o bé amb la tresoreria existent. També la pròpia llei introduïa en el seu article 3.7 una obligació que era que el ministeri competent en matèria de finances ha de presentar el més aviat possible al Consell General una actualització del pla de l'equilibri financer del pressupost extraordinari destinat al finançament de les despeses derivades de la situació d'emergència sanitària causada pel coronavirus Sars-CoV-2 i del marc pressupostari de l'Administració General de l'Estat per al temps corresponent al mandat del període 2020-2023.

És a dir, en aquell moment ja identificàvem la necessitat i vam voler assumir el compromís des del Govern, incloent-ho dins d'aquest projecte de llei, d'actualitzar el pla d'equilibri financer per facilitar al Consell General un element més de debat, aportar una informació addicional de com estaven evolucionant les xifres de l'Estat en un context tan volàtil en el qual ens trobàvem. També, la llei preveia una reducció de l'IGI per als productes d'higiene femenina i bolquers. I després d'aquest projecte de llei, per reglament, es van desenvolupar tota una sèrie, una bateria, d'altres mesures que també tenien per objectiu afavorir el poder adquisitiu dels nostres ciutadans. No cal fer esment a tots, però des d'un increment addicional del salari mínim un 3,67 %, flexibilització dels ajuts a l'habitatge, ampliació del pla Renove, ajuts a l'estudi, revisant els llistats i fent, doncs, més ambicions l'aportació que es feia als estudiants, el transport públic gratuït o increments en la devolució parcial de l'impost especial associat als hidrocarburs.

El projecte que debatem avui s'inclou exactament en aquesta mateixa línia. De fet, va entrar a tràmit parlamentari el passat 27 de juny, és a dir, pocs dies després que s'aprovés la llei que us acabo d'especificar amb més detall. El projecte de llei que debatem avui inclou, doncs, crèdits extraordinaris i suplementos de crèdit no financers per un valor de 6 milions d'euros per a l'any 2022 i plurianuals associats pels anys vinents per un import de 42,5 milions d'euros. Cal precisar que d'aquests imports, el 75 % estan destinats a programes d'habitatge: Borda Nova, habitatges tutelats, compra d'habitatges, lloguer d'habitatges. Que, com tots convindrem, és una de les problemàtiques principals de la nostra ciutadania i, de retruc, del Govern. També destaquem que el 25 % restant, doncs evidentment hi han altres coses, com pot ser un programa d'ajut a la digitalització de les nostres empreses, l'ampliació de la Universitat d'Andorra o la regularització de les transferències als comuns.

I aquí, segurament, m'agradaria detallar el per què fem aquesta regularització. Quan vam construir el pressupost inicial per al 2022 teníem una previsió de creixement del producte interior brut per al 2021 del 6 %. Un cop ja iniciat el 2022. Amb les dades semidefinitives per a l'any 2021, vam veure que no era del 6 %, sinó era del 11,2 % el creixement que vam tenir el 2021. Evidentment, la partida pressupostària que nosaltres teníem destinada als comuns i que s'indexa al creixement econòmic, a la variació del producte interior brut nominal, era basada en el 6 %. Llavors, en el context en el què ens trobàvem, amb una dificultat de poder adquisitiu per les famílies, vam considerar que era oportú també regularitzar el més aviat possible la transferència cap als comuns, perquè també dotar-los de més muscle financer si volien, ells també desenvolupar les seves polítiques que evidentment, de retruc, tenen impacte en la ciutadania. Així doncs, el que vam fer és incloure aquesta partida en el projecte actual. Pel 2022, els crèdits i suplementos de crèdits que us acabem de comentar tenen un impacte de 12,6 milions d'euros de més despesa i el finançament que es marca en el projecte de llei és utilitzar més ingressos o també la tresoreria disponible. És a dir, en cap cas no es preveia i no es preveu de fer més endeutament.

Cal remarcar que el projecte de pressupost que vàrem entrar a tràmit parlamentari consolida la totalitat dels projectes que avui estem debatent. És a dir, tots aquests projectes d'habitatge que tenien una partida inclosa 2022 i una previsió per al 2023 i anys següents. Evidentment estan consolidats en el projecte de pressupost que ja teniu a la cambra.

També m'agradaria parlar de les disposicions finals o d'algunes de les disposicions finals que es consideren en el text que avui debatem. I una d'elles és la modificació del quadre del contracte de concessió associat a l'heliport nacional. La nostra voluntat era fer aquesta modificació amb l'objectiu de poder agilitzar al màxim possible l'adjudicació d'aquesta infraestructura, que és important per continuar amb el planejament del país i també com un element de diversificació. I també, malauradament, m'agradaria remarcar una altra disposició final que el que dona és la capacitat a FEDA d'endeutar-se, ja sigui per comprar energia, ja sigui per poder mantenir el pla d'inversions que tenia previst en el seu pressupost inicial.

I el projecte de llei, com no podia ser d'una altra manera, inclou aquella obligació que us he comentat d'actualització del Pla d'equilibri financer. És a dir, a la llei que vam aprovar el mes de juny hi havia l'obligació de què el govern aportés informació sobre el pla d'equilibri financer, una actualització de totes les dades econòmiques i així ho vam fer. Malauradament, ja us avanço que les dades d'aquest pla financer són obsoletes. En quin sentit? Doncs l'execució pressupostària del 2022 està avançant molt més positivament del que havíem previst. I així doncs, el marc pressupostari i el pressupost que teniu actualment a les vostres mans per al 2023 indiquen, doncs, xifres molt millors pel que fa als ingressos i les previsions de tancament per al 2022.

Evidentment, aquesta variació s'explica fàcilment quan nosaltres vam, al mes de juny, entrar aquest projecte de llei que avui debatem, les dades que teníem, per exemple, a nivell d'ingressos de duana, era el tancament del mes de maig. Si analitzem les dades a tancament del mes de setembre, tenim diferències molt importants quan la previsió segurament inicial no era aquesta. És a dir, si vosaltres us en recordeu, teníem doncs un

primer trimestre de l'any que va ser desastrós, el 2021, amb un tancament gairebé complet de les activitats turístiques. I això el que va provocar, doncs, és, evidentment, un menyscapte per l'administració molt important.

De gener a mes de maig, si comparem 2021 amb 2022, que era la informació disponible que teníem quan vam presentar aquest pla d'equilibri, teníem uns ingressos addicionals per, per exemple, ingressos de duanes de 40 milions d'euros. Les nostres suposicions era que a partir del mes de maig, és a dir, quan ja entràvem a l'estiu, les dades anirien més en línia del que vam tenir el 2021, que no va ser, doncs, un mal any pel que fa a la nostra activitat turística ni a l'activitat econòmica. No obstant, si agafem les dades que ara tenim de tancament, que serien des del 1 de juny fins al tancament del mes de setembre, comparem 2021 amb 2022, doncs, per exemple, amb la imposició indirecta ja en ingressos de duanes estem 14 milions per sobre. És a dir, que tots aquests mesos hem continuat, doncs amb uns rendiments econòmics superiors als que estaven previstos. I gràcies, doncs són aquests ingressos superiors, el que hem revisat és la previsió de dèficit a tancament del 2022. Mentre que el pla d'equilibri financer que avui estem debatent preveia un dèficit de menys 30,3 milions d'euros, el dèficit que us he entrat previst pel pressupost 2022, adjuntat al pressupost 2023, és de -3,7 milions d'euros.

Així doncs, i en conclusió, senyores i senyors consellers, demano el vostre suport en el projecte de llei actual, considerant que les dades associades en el pla d'equilibri financer, les que heu de tenir en consideració, l'element més actualitzat, és la fotografia que està presenta en tota la documentació associada al projecte de pressupost del 2023, però que tots els crèdits extraordinaris i suplementos de crèdits que avui debatem estan consolidats en aquest projecte de pressupost i que el que representen és una aposta per l'habitatge, l'educació i la digitalització.

Gràcies senyor síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Pel grup parlamentari Ciutadans Compromesos, el senyor Carles Naudi d'Areny-Plandolit teniu una paraula.

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

Gràcies senyora síndica. Gràcies, senyor nunci.

El senyor Èric Jover ens començava amb una dada dels 129 dòlars per barril de Brent, evidentment, una dada que no ajuda per a res en aquest context inflacionista que estem vivint. Però fa pocs dies que el barril de Brent rascava els 79 dòlars. Els senyors de l'OPEP se senten i diuen doncs ara retallarem la producció perquè volem que això torni a pujar. Realment el context, senyor Jover, és inimaginable. Ja no li dic fa un any ni fa sis mesos. Un context inflacionista, un context que tots hem viscut, per desgràcia, aquesta pandèmia amb un cost humà enorme. I ara un context que quan semblava que ens recuperàvem, doncs aquesta malaurada i lamentable guerra de Rússia amb Ucraïna. I ara aquesta inflació

que de debò no està a les nostres mans controlar, sinó que, com acabo de dir, l'estan controlant altres factors, bàsicament en aquest cas energètics.

El govern i els grups que li donen suport, aquesta llei és del juny, és a dir, no és una cosa que ara votem a correu, és una llei del mes de juny. Ens fiquem mans a l'obra i aquelles partides que, com acabem d'explicar, doncs no podien estar previstes fa més d'un any, quan es va elaborar el pressupost. Doncs són, en aquest context especialment incert, les que s'intenten modificar per donar resposta a les necessitats de les persones del nostre país. Estem parlant del voltant d'uns 13 milions d'euros, i com ha dit el senyor Jover, que no representen nou endeutament. I a més a més, no només cal felicitar-nos per aquesta evolució econòmica a nivell de dèficit, sinó que cal insistir en una cosa, que m'han sentit dir moltes vegades i que és per mi un motiu satisfactori, que pel que fa al percentatge previst del 40 % del marc pressupostari l'any que ve hi tornarem a estar dintre, per tant, complint amb el que marca el marc pressupostari.

Per resumir, aprovar aquestes partides que avui tenim de 12 milions d'euros serveixen en primer lloc per aportar solucions al problema de l'habitatge, ja sigui per la compra, ja sigui pel lloguer, ja sigui per la construcció de pisos, així com també aquells pisos tutelats per les persones que estan al CREI. Serveix per potenciar la digitalització del nostre país, tant pel programa economicofinancer del Govern com per la implantació de la plataforma del sector públic. Serveix també per finançar, com deia fa un moment, això no està a les nostres mans, el cost que ens pugui suposar l'endeutament fruit de les pujades de tipus d'interès que fa el Banc Central Europeu, que va a rebufo de la Reserva Federal americana i que, per tant, no està a les nostres mans preveure fins a on ho pot modificar. Evidentment, també aquestes transferències que acaba de mencionar el ministre, els comuns i també l'elaboració del Pla Director de Seguretat de Dades Personals, d'acord amb la llei que vam votar aquí al Consell General i també una consolidació del Tribunal de l'arbitratge. No oblidem també que en aquest context de problemes energètics, on tenim la gran sort que FEDA ens fa de parapet de les pujades de llum que viuen els habitants dels països veïns, doncs també ens permet dotar a aquesta societat pública dels diners necessaris perquè pugui fer la compra d'energia i que tots estiguem en aquest sentit, ho diré des d'un punt de vista paternalista, més protegits que el que estan els veïns del sud i del nord i de la resta d'Europa. Per això, senyor Jover, el nostre vot serà favorable al projecte de llei.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Conseller.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents senyor Josep Pintat, teniu la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies senyora síndica.

Procuraré fer molt breu perquè el senyor ministre ja ho ha dit i a més he tingut l'ocasió de poder ho compartir amb ell. I aquí per a dir-ho planerament hi ha un popurri de documents. I com bé diu el ministre, el pla d'equilibri avui ja està obsolet. Està obsolet per la realitat i estat obsolet perquè s'han entrat a tràmit altres documents que no deixen de ser previsions i marcs pressupostaris. Per tant, el nostre grup creu que el més oportú hauria estat retirar-ho. Perquè no deixa de ser un projecte que el Govern volia unes mesures urgents el 7 de juny, que es van entrar al cap de 22 dies al Consell, que es van prorrogar per una esmena del propi grup demòcrata en el termini de presentació d'esmenes, que han passat quatre mesos i que estem al 6 d'octubre. I que ha assolat amb el pressupost, amb el marc pressupostari i amb tot. I crec que no és bo a la cambra que hi hagi tanta disparitat d'elements.

Per tant, creiem que avui aquest document no es pot aprovar. Creiem que aquests crèdits que estan dins aquest pressupost, que vol ser un pressupost extraordinari, de l'explicació que ens ha fet, per exemple, el senyor ministre de les transferències als Comuns hi ha una partida ja prevista. I que a la liquidació del 30 de juny, encara queda partida per liquidar de 31 milions d'euros. I per tant, seria una reducció de 3,4 milions d'euros, si no ho dic malament, respecte al que es va liquidar l'any passat. I ara aquí es torna fer un increment. Per tant, hi ha una certa contradicció. Aquests aspectes són bastant claus.

Alhora sí que jo voldria parlar més que del marc pressupostari que ja n'han parlat, de les dades que es disposa. I aquestes són les de liquidació del pressupost de govern a 30 de juny, que són les que nosaltres disposem. Efectivament es veu un superàvit degut a un increment dels ingressos. Aquest superàvit estaria a l'entorn de 32 milions d'euros. Però tot i aquest superàvit, per més ingressos, es veu com el deute augmenta en 59 milions d'euros. Passant de 1.302 al tancament del 2021, a 1.361 el 30/06/22, tant el deute disposat com el formalitzat. Que aquest passa de 1.401, el formalitzat a 1.445. Amb lo que suposa avui ja es diu que serà sobre tresoreria, però la tresoreria es basa en el deute i en aquest cas el formalitzat. Per tant, aquesta variació del deute formalitzat que està de 1.401 a 1445 hi haurà més deute tot i havent-hi més ingressos. I aquest sí que seria d'anàlisis que valdria la pena fer. Si hi ha més ingressos, si tenim superàvit, perquè continuem amb més endeutament? I com es podria contenir? Hi aquí de nou, el 30/06, tal com assenyala la intervenció, tampoc es compleixen els requisits de la llei. Per tant hi ha diferents variables que fan que el document que avui es presenta en aquesta cambra són contradictòries i que venen a emparar una sèrie de fets que no s'han produït o que no són els adequats. Per tant, nosaltres creiem que avui no toca la seva aprovació, que tocaria la seva retracció i retirar-ho pel fet de que ja ha estat abastament superat i per què no s'ha executat.

I després també observem en la liquidació del 30/06, un grau baix de liquidació del mateix pressupost. Hi ha un grau, diguem-ne, major degut a les partides d'endeutament. Molt poc per les partides d'inversió. I si anem a mirar la classificació nova funcional del COFOC de les Nacions Unides, en la versió que s'ha introduït, bé, doncs també és relativament baixa. Creiem que amb aquests elements no és de rebut aprovar aquest crèdit. Val la pena continuar amb el pressupost que crec que s'ha d'executar i no val a posar-hi més llenya amb aquests comptes.

I sí, i aquí només una precisió pel ministre Gallardo. El propi Tribunal de Comptes està demanant que es tingui una metodologia per establir la taxa del PIB i ho està dient en els seus informes. En concret, i ho estant dient en els seus informes d'aplicació del marc pressupostari i del pla d'equilibri financer. El que deia el tribunal: recomana adoptar mesures per obtenir el seguiment de la taxa del PIB de forma oportuna i així poder actualitzar, controlar i implementar aquells necessaris en temps i forma. I aquesta recomanació la fa perquè les variables macroeconòmiques que s'havien pres per a l'actualització del marc pressupostari del període del juliol i del pla d'equilibri financer no tenien en compte les del Departament d'Estadística. I aquesta és una recomanació que fa el Tribunal de Comptes. Per tant, aquí en aquest terreny encara hi ha molt camp per córrer.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Pintat.

Pel Grup Parlamentari Independent, senyor Ferran Costa.

El Sr. Ferran Costa:

Moltes gràcies, senyora síndica.

Començaré pel final del que tenia preparat de la meva intervenció i destacant unes paraules del senyor Jover a la seva intervenció anterior. No aprovar avui aquest projecte de llei significa no voler donar suport a l'habitatge, a l'ensenyament superior i a la digitalització del país de manera immediata. I no fer ho, al nostre entendre, seria tota una gran irresponsabilitat. I el fet que estem aquí no és pas casual. Penso que ho vam discutir abastament en sessió el mes de juny. Unes situacions sobrevingudes, impossibles de preveure varen fer que el Govern, amb el suport de la majoria que li dona suport, valgui la redundància, poguessin tirar endavant moltes mesures per ajudar a tots i cadascun dels nostres ciutadans d'aquest país per fer front a aquestes situacions sobrevingudes. Recordem-les. Ningú de nosaltres, ningú, era capaç d'entreveure una guerra a Ucraïna que esclata el mes de febrer i que, per efecte dominó, provoca una crisi energètica a conseqüència d'aquesta guerra, que tots i totes estem patint i patirem, que a la vegada provoca un increment de la inflació i per tant, del cost de la vida, desbocada en els darrers mesos, i que a la vegada comporta un augment dels tipus d'interès, incrementant no només el cost de les hipoteques que puguin tenir tots els nostres conciutadans i conciutadanes, sinó a més a més també incrementant el cost del deute de l'Estat.

Un efecte dominó de tota una sèrie de fets sobrevinguts impossibles, repeteixo, reitero, impossibles de preveure. Dit això, ho explicava anteriorment el ministre de Finances, l'aprovació d'aquests crèdits extraordinaris han de permetre donar una resposta a aquestes situacions que els plantejàvem de manera immediata, que és el que pensem que es requereix en aquest cas, sense haver d'aprovar l'aprovació del pressupost del 2023, que vindrà en les properes setmanes, però encara no estem en aquesta etapa.

En alguns casos permetrà complir amb les obligacions, els deia fa un moment, legals i financeres de l'Estat, com poder fer front al pagament dels interessos del deute, també pagar les transferències corrents i de capital als comuns, ja que aquestes estan vinculades al producte interior brut i les dades del 2021 van ser superiors, com ens deia també el ministre Jover, a les contemplades al pressupost.

També aquesta ampliació, l'aportació al Banc de Desenvolupament del Consell d'Europa i, més important, el 75 % d'aquest paquet econòmic, d'aquests diners, van a projectes per l'habitatge. Penso que en parlem bàsicament en cada una de les sessions dels darrers mesos. En aquesta cambra tothom sap que és el problema més punyent que afronta el nostre país i que pateixen tots els nostres ciutadans, amb la qual cosa que el 75 % de l'import d'aquests crèdits extraordinaris es destinin a l'habitatge, al nostre entendre, és una excel·lent notícia. Construcció d'habitatges de lloguer a preu assequible. Parlàvem dels exemples de la Borda Nova pels habitatges tutelats i també per la compra de possibles vivendes. Per tant, una mesura valenta i decidida per donar una injecció de capital molt important per, una vegada més, donar una solució afegida al problema d'habitatge.

També parlàvem d'aquesta ampliació de la Universitat d'Andorra. Pensem que poder posar fil a l'agulla en aquesta ampliació tan aviat com sigui possible és no només una necessitat, sinó un requeriment. Aquells qui molts de nosaltres van poder estar presents a la inauguració del curs acadèmic, vàrem veure que tenim xifres rècord a la Universitat d'Andorra, amb la qual cosa poder donar sortida a les necessitats actuals en qüestió d'ensenyament, ho hem dit moltes vegades i jo mateix ho he dit moltes vegades, apostar per l'ensenyament és apostar no només pel futur del país, sinó pel present del país. I també tota aquesta digitalització per a les empreses en moments difícils, doncs òbviament, cal posar a l'abast del nostre teixit econòmic de totes les empreses aquests programes per facilitar la feina i el seu dia a dia.

Remarcar que ja els avanço que el nostre grup parlamentari donarà suport a aquesta llei. Pensem que també és molt important les remarques que feia el ministre de que aquest crèdit extraordinari, aquest suplement de crèdits, es financien gràcies a la tresoreria disponible del pressupost del 2022. No pas contra deute. Per tant, pensem que és una molt bona notícia les dades que ens avançava el senyor ministre i per tant, amb aquesta feina rigorosa pensem que avui és de rebut poder aprovar aquest projecte de llei.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Pere López, teniu la paraula.

El Sr. Pere López:

Gràcies senyora síndica.

El vot del nostre grup parlamentari serà favorable a aquest projecte de llei, donat el seu contingut. No sense abans, però, constatar com aquest projecte de llei evidencia de forma

clara i manifesta la falsedat que ha estat la política d'habitatge en aquesta legislatura. Falsedat, tinc aquí algunes definicions, és la qualitat de fals que no és ver, que per error o engany no correspon a la veritat. Il·lusori és que és una il·lusió merament imaginari. També hi hauria un artifici fal·laç o bé una que he trobat que no sabia que era correcte en català, que era la de bluf amb una efe, que és una catxa en el món del pòquer, i que per extensió és l'acció de voler fer que quelcom és molt més important o molt més valuós del que no pas ho és. No sé, no sabem quina d'aquestes s'adiu més a la política de l'habitatge, però deixi'm que faci un repàs al que ha succeït al llarg de tota aquesta legislatura.

A les eleccions del 2019 es va prometre que hi hauria en sis mesos, abans de sis mesos, un fons publicoprivat que es destinaria a la compra d'habitatges i de lloguers. Al mes de març del 2020 es va anunciar el projecte d'inici del projecte de Borda Nova. El Govern, i en aquest cas el ministre portaveu, porta anunciant des de la tardor del 2019 la imminent creació del fons d'habitatges. I fa poc feia una roda de premsa amb articles del 2019 i articles d'ara amb el mateix contingut. Tots vostès han votat fins a tres pressupostos en aquesta legislatura: el del 2020, el del 2021 i el del 2022. I no hi havia res fins ara per tirar endavant totes aquestes polítiques. I és ara, octubre del 2022, final de legislatura en què ara arriba el pressupost de Borda Nova, en què ara arriben les primeres partides per comprar habitatges sense que sapiguem ni tan sols quin serà el procediment que seguirà per a aquesta compra d'habitatges. Així doncs, els demanem que ha estat fins ara el projecte de Borda Nova? O que ha estat fins ara el fons publicoprivat' una fal·làcia, una falsedat, una il·lusió o directament un bluf.

En tot cas, senyors consellers i conselleres, que no sigui per nosaltres. Nosaltres no hem demanat cap pròrroga en aquest projecte de llei. Curiosament, l'única pròrroga que es va demanar es va demanar per part dels grups de la majoria. Tenen el vot favorable per tirar endavant aquest projecte de llei. Això sí, evidentment cal que els recordem avui en dia que durant tres anys i mig han fet o han intentat fer veure allò que realment no existia.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata. Senyor Carles Enseñat, teniu la paraula.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies, senyor nunci. Gràcies, senyora síndica.

Aquest projecte de llei dona continuïtat al conjunt de mesures dutes a terme els darrers mesos per protegir el poder adquisitiu de la ciutadania, com l'increment per dues vegades del salari mínim, l'augment dels sous inferiors al mitjà o la gratuïtat del transport públic per a tota la població. També dona continuïtat a les polítiques d'habitatge desplegades els darrers anys per actuar contra la manca d'oferta, especialment pel que fa al lloguer i més especialment pel que fa als lloguers a preus assequibles. Tenint en compte que no s'albira un fre substancial de l'increment del cost de vida i que el mercat d'habitatge segueix

tensionat, sobretot pel que fa a immobles a preu baix i mig. Havíem de tornar a estar al costat de la ciutadania i amb aquesta llei s'impulsen, via crèdit extraordinari i via suplement de crèdit al pressupost del 2022, mesures de pes que impliquen un esforç econòmic elevat per a les arques de l'Estat. Un esforç que en cap cas han d'aturar aquestes mesures. Perquè són mesures necessàries i tenint en compte la urgència de la situació, les previsions incertes també dels propers mesos i les necessitats actuals de la població no seria ni just ni efectiu dilatar-les en el temps ni esperar el pressupost de l'any vinent.

Concretament, amb el projecte de llei es comprometen els crèdits necessaris per a aquest any i per als vinents via plurianuals perquè puguin ser una realitat projectes estratègics relacionats amb l'habitatge, però també amb l'educació i la digitalització de les empreses. No m'estendré gaire, atès que el ministre ja ha exposat àmpliament el contingut del projecte de llei, però m'agradaria ressaltar algunes de les accions que contempla.

En matèria d'habitatge es proporcionen més de 16 milions d'euros per a l'adjudicació dels habitatges a preu assequible Borda Nova, amb 800.000 euros per a aquest 2022 i la resta en plurianuals abans del 2025. Un projecte que permetrà comptar amb 44 nous habitatges a preu assequible. També es provisionen 11 milions per la compra d'habitatges del país per poder reconduir-los en habitatges de lloguer a preu assequible per a les famílies del nostre país. Mesura que contribuirà a ampliar l'oferta actual i a reduir la tensió de preu del mercat.

Amb el mateix objectiu, es provisionen 8 milions d'euros al lloguer d'habitatges buits per destinar-los al lloguer a preu assequible. Són, per tant, més de 35 milions d'euros en polítiques d'habitatges encarades a aquelles persones que més ho necessiten. Dels quals, d'aquests 35 milions d'euros en polítiques d'habitatge, més de 12 milions d'euros per aquest 2022. 12 milions d'euros, per tant, de forma immediata i sense haver d'esperar el 2023 ni el pressupost de l'any que ve.

Relacionat amb l'habitatge, tot i que alhora amb les polítiques socials d'acompanyament a persones amb patologies de salut mental, es provisiona més d'un milió d'euros per reformar dues plantes del Centre Residencial d'Educació Intensiva, el CREI, que ja està en funcionament des de fa uns dies. Amb la reforma s'habilitaran 12 habitatges tutelats cobrint una necessitat que precisament també consta com a demanda a la proposta d'acord en salut mental que els grups de la coalició hem impulsat i que avui també sotmetrem a la consideració del Consell General.

I en matèria de digitalització. Les accions se centren en millorar els processos dins l'administració pública, pel qual s'hi destinen 2,5 milions d'euros. També una partida de vora 400.000 euros per reforçar la transformació digital del sector privat, dotant així les empreses de més capacitat per créixer i adaptar-se a les noves realitats. I, finalment, una partida de 75.000 euros per reforçar la política de protecció de dades del Govern.

En matèria d'educació. També es fa una inversió important i ambiciosa per consolidar el sector de l'ensenyament superior al país, posant el focus sobretot a la parròquia de Sant Julià de Lòria. Fins a sis milions d'euros per ampliar la Universitat d'Andorra i cobrir les necessitats creixents d'espai i d'alumnes del centre, que any rere any registra rècords d'estudiants matriculats.

En conseqüència, a totes aquestes mesures, el projecte de llei també contempla l'impacte que tindrà, també tenint en compte l'actual context econòmic en les previsions d'ingressos i despeses per a aquest any 2022 en el Pla d'equilibri financer 2020-2025 i en el marc pressupostari del Govern. I és que no ens cansarem de dir ho i ho repetirem tantes vegades com sigui necessari en els debats sobre les polítiques destinades a acompanyar la ciutadania. Les que contempla aquesta llei són accions molt importants. I fa uns mesos en vam aprovar d'altres també molt rellevants. I properament en sotmetrem de noves. Sense anar més lluny, una nova pròrroga dels contractes de lloguer. Totes elles accions que se sumaran a les que contempla el pressupost del 2023 i que properament el debatrem.

La situació en la qual ens trobem, la incertesa del moment, el patiment de moltes famílies, demanen que els textos legislatius encarin des d'una voluntat proactiva i no coercitiva, des de la voluntat de participar en el diagnòstic, de contribuir a assolir les solucions més transversals i efectives i de no caure en actituds amb ànim de generar alarma o desconcert a la ciutadania. Per tot l'exposat, el Grup parlamentari Demòcrata votarem favorablement el projecte de llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Iniciem el segon torn d'intervencions.

Pel Govern, senyor Jover, teniu la paraula.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Deixi'm, per començar, agrair la intervenció dels diferents grups parlamentaris de la majoria pel suport que han expressat per aquesta llei que jo crec que és important i intentaré rebatre una miqueta el posicionament de Terceravia del Senyor Pintat sobre la no necessitat de desenvolupar-la. I després, senyor Pere López, hem començat d'una manera molt agradable i després, doncs bé. De totes maneres li agraeixo la utilització del diccionari i m'ha recordat a un altre conseller que també ens té acostumats a enriquir-nos lèxicament. Doncs que vostè també ho ha fet.

Tornant-hi. Senyor Pintat, vostè el què ens recomana és de retirar aquest projecte, vist que ja tenim el pressupost sobre la taula i vist que jo mateix li he admès que les dades que presentem al pla d'equilibri financer són obsoletes. Miri, jo crec que no és el que toca, perquè si no, l'únic que estariem fent és endarrerir projectes que són molt importants. I estem pensant, doncs, en tots aquests projectes d'habitatge que quan s'agencien les licitacions, doncs evidentment guanyem temps. També li diré que en algunes coses no hem esperat. És a dir, la mateixa llei de finances públiques preveu d'utilitzar un mecanisme que és el decret d'avançament de fons que el que fem és bloquejar una partida pressupostària de l'any en curs i ja iniciem el projecte que volem iniciar i tan sols es desbloqueja quan la llei de crèdit extraordinari o de suplement de crèdit ens aporta els imports corresponents.

D'aquestes partides n'hi donaré tan sols un exemple, que és, per exemple, el programa de digitalització de les empreses que ja està llançat, que ja està funcionant, gràcies a un bloqueig que hem fet a dins del pressupost públic per l'import que hem llançat i que ara el que fem gràcies a aquest crèdit extraordinari serà ratificar el decret avançament a fons que es va fer i poder desbloquejar la partida corresponent. És a dir, hem posposat algunes coses que consideràvem que no eren tan prioritàries dins l'any 2022 per prioritzar-ne algunes altres i poder iniciar-les fins i tot abans de tenir aquest projecte de llei votat. Així doncs, és imprescindible que ratifiquem aquests diferents punts per poder tirar endavant.

També m'ha sorprès que no voti a favor d'una iniciativa que, a més a més, aposta per l'educació, aposta per la Universitat d'Andorra, aposta per, també, la parròquia de Sant Julià, en el sentit que és una demanda que el cònsol major de la seva formació política de Sant Julià de Lòria també reclama que fem inversions públiques a aquesta parròquia universitària per excel·lència. És una demanda que, a més a més, se'ns va confirmant mes rere mes, any rere any, amb les dades inscripció a la universitat, és a dir, a les instal·lacions actuals s'ha arribat, diria, al seu límit. I és convenient iniciar quant abans, doncs les obres d'adequació dels espais, el que seran, doncs l'ampliació de la Universitat d'Andorra per poder tenir millors i més bons espais per la Universitat d'Andorra Pública, universitat que està situada a la parròquia de Sant Julià de Lòria.

Ha fet diversos comentaris associats amb les dades del tancament que té accés vostè, que és el tancament de segon trimestre i que hi han algunes dades que no li acaben de quadrar. Té raó. Té raó perquè els tancaments de trimestres són dades difícilment interpretables. És a dir, si una operació la faig a 20 de juny o la faig a 2 de juliol, estarà computada o no al tancament del segon trimestre i la interpretació que farem analitzant les dades no tan sols vostè, sinó jo mateix, serà complexa. Perquè en sortirà, doncs, un percentatge de liquidació baix.

I això té importància amb dues dades que vostè ha donat. Amb les transferències als comuns, és veritat, si analitzem el liquidat a 30 de juny, doncs semblaria que no hi ha d'haver-hi dificultat per afrontar les necessitats per poder fer front a les transferències. Però de fet ens trobem, i ara he tramitat ja la carta als diferents cònsols majors, que el pagament de l'últim trimestre tan sols el puc fer parcialment. Ja he informat als cònsols majors que teníem aquesta iniciativa legislativa sobre la taula i tan bon punt la cambra hi donés suport, espero que hi donarà suport, i estigui doncs contrasignada pels coprínceps i publicada al Butlletí Oficial, faré la transferència immediatament del que queda per regularitzar. Què li dic de memòria, em sembla que són 2,6 milions d'euros, és a dir, una quantitat que no deixa de ser significativa.

L'altre element que hem de vigilar en la interpretació dels tancaments és l'endeutament. Té raó. La dada que vostè diu té raó. És a dir, estem més enllà de la xifra que nosaltres hem anunciat que tancarem. Però què passa? Que hi han diferents venciments de deute durant el segon semestre i que nosaltres no necessitem tornar a efectuar. Li dic de memòria. Em sembla que tenim, per exemple, un venciment a desembre de 150 milions d'euros, que les operacions d'emissió de deute que hem fet la primera meitat d'any, doncs ja no és necessari de tornar-les a treure. Diria que també hi ha una operació de 90 milions d'euros que tampoc no és necessària i que també, el venciment em sembla que ja ha passat. No

recordo si era el mes d'agost. És a dir, el segon trimestre vostè no les pot veure computades i li sembla que hi ha més endeutament. Si verifica les dates de venciment de les diferents emissions. Veurà que tancarem amb la xifra que hem anunciat. És a dir, una reducció de l'endeutament significativa, passant dels 1.302 milions d'euros a tancament del 2021, 1.190 milions d'euros el 2022. I com comentava el conseller Naudi, assolint ja no l'any que ve sinó a finals d'aquest any, el repte de tornar a estar per sota del límit del 40 %.

Senyor Pere López. Li agraeixo el suport. Li agraeixo el suport. És una aposta, doncs, per a projectes, com hem dit, associats a l'habitatge, associats a l'educació, associats a la digitalització, i agraeixo, doncs, tenir el suport de la seva formació política. Evidentment, no estic d'acord amb l'argumentari que ha fet servir de crítica i li argumentaré. Vostè diu, per exemple, que no s'ha fet res a l'habitatge. Si vol, mirem la partida associada amb ajuts a l'habitatge, com s'ha fet. Hi ha hagut un increment del 20 al 22, fins i tot en el context de pandèmia de més del 50 %. O si vol, mirem el projecte Borda Nova, que no està esperant a tenir aquest crèdit aprovat. Si ens desplaçem sortint de l'hemicicle a la parcel·la corresponent, veurà que hi han màquines treballant. De fet en un fet una adjudicació d'1 8 milions d'euros del pressupost del 2022 per poder fer tota la feina.

Després és evident que hi han projectes que necessiten de bastir unes estructures de governança i que hem anat fent passos, segurament més lentament del que nosaltres voldríem. Però vostè ha parlat del fons publicoprivat. I és veritat. Si vostè segueix les meves declaracions o fins i tot les declaracions del senyor Filloy, doncs veurà que no anem amb el calendari previst inicialment. Però per què? Perquè el projecte inicial que nosaltres havíem previst per al fons publicoprivat era el de Borda Nova. Aquest projecte ha tingut un pressupost inicial, les primeres valoracions que teníem, que estàvem al voltant d'uns, potser m'equivoco, entre 8 i 9 milions d'euros. Nosaltres, la capitalització inicial, que a més a més la vam anunciar al fons públicoprivat, era de 10 milions d'euros associats a Andorra Telecom. I després nosaltres proposaríem aquesta iniciativa, aquest producte financer a la Caixa Andorrana de Seguretat Social, per si ho considerava convenient, doncs poder també fer una inversió. Què passa? Que el projecte actualment de Borda Nova, la seva valoració, i si m'equivoco ja hem corregirà el ministre Filloy, estem per sobre dels 16 milions d'euros. És a dir, amb el fons publicoprivat no podíem desenvolupar aquesta iniciativa. Així doncs, el que vam decidir el ministre Filloy i jo mateix és de posar directament les partides al pressupost del Govern i no esperar aquest pressupost extraordinari. Sinó, ja li dic, tenim 1,8 milions d'euros adjudicats i ja s'està treballant a la parcel·la corresponent. I utilitzar el fons publicoprivat per una altra cosa, que és el que estem acabant de treballar ara des de l'Institut Nacional de l'Habitatge, que és qui li pertoca, sobretot començant per les polítiques de rehabilitació. I és amb el que s'està treballant i vostè, s'hi ha vist, hem fet passos, encara que vostè no els vulgui reconèixer, com per exemple, el reglament que basteix el fons publicoprivat, que és el pas següent que havíem de fer, doncs després de la llei de l'Institut Nacional de l'Habitatge.

Però, senyor Pere López, si mirem a veure que hem fet associat a l'habitatge, jo li diré el que vostè no ha fet. No va votar a favor d'un projecte molt important, que era flexibilitzar les normes urbanístiques per permetre introduir a cost zero per a l'administració més habitatges al mercat. Si mirem el nombre de llicències que ja tenim entrades per fer les rehabilitacions necessàries i per poder posar al mercat projectes que no hi eren. Tenim ja més de 500

habitatges. Si vostè agafa un cost moderat d'un habitatge actualment, que podríem estar al voltant d'uns 200.000 euros, això vol dir que la mesura legal que vam agafar es correspondria amb una inversió directa de l'administració de 100 milions d'euros. I vostè hi va votar en contra. Llavors crec que també hem de ser realistes i hem de tenir en consideració aquest element.

I per cert, també s'ha descuidat els 22 pisos socials que vam desenvolupar amb la Fundació ARMOR. És a dir, segurament podríem fer les coses millors. Segurament hem de fer més coses i espero que amb el suport que avui, per exemple, vosaltres doneu a aquest projecte, puguem treballar amb una majoria més àmplia en aquesta cambra per poder fer aquests problemes que crec que transcendeixen a les nostres formacions polítiques. Però no ens digui que no estem fent coses.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

El Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos desitja intervenir?

Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Josep Pintat és el seu torn.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, ho faré des d'aquí mateix. Contestant una mica al senyor ministre, quan se presenta aquest projecte estem situats al mes de juny, han passat quatre mesos. I vostè sap que, per més avenços de fons que vulgui fer a partir de l'octubre, no comprometrà gran cosa. I per això la mateixa llei contempla que s'ha de finançar amb plurianuals el pressupost del 2023. Bé, és la primera observació. I en projectes, amb molts s'hi pot estar d'acord, però en tot cas, per tècnica pressupostària i per la informació que disposem, que és la que se'ns passa, és la lectura que fem.

Jo també he parlat de la liquidació del pressupost. Per l'any 2022 es va fer un pressupost i evidentment que hi ha una conjuntura d'incertesa degut a la postpandèmia, degut a la situació amb que es viu aquest conflicte i on ens trobem. Però quan es va confeccionar aquest pressupost 2022, tenien una voluntat d'executar-lo. I és aquesta voluntat d'executar-lo i si me'n vaig a les liquidacions, ja he dit que són unes liquidacions molt baixes. Aquí el què es dona molt incís al departament de l'habitatge o al tema de l'habitatge, però, miri, la liquidació del mes de juny, el 30, lo executat de l'habitatge és 1 % del què estava previst. Executin això. I com aquestes partides moltes més.

Igual que quan han parlat de recuperació econòmica, quan es parla del tema de desplegament econòmic, la liquidació també és baixa. Hi ha partida, desplegui-ho. Quan es parla de medi ambient tres quarts del mateix. I aquí, referent de les partides que havien previst pel pressupost 2022, respecte al que es liquida al 30 de juny, jo no dispo de més informació. I el que si tinc clar que jo crec que és un punt important, podem vestir-lo com vulguem, però si els ingressos realment perquè ha hagut en aquest semestre últim una

recuperació, i ja ho veurem més endavant, continuem generant endeutament. La tresoreria està formada per l'endeutament dels guanys que es van disposant, dels fons verds. S'atterra d'endeutament. No és que el govern tingui diners, no n'hi ha, s'atterra d'endeutament. Que estigui materialitzat en tresoreria. D'acord. Però s'atterra d'endeutament. Si esteu augmentant els ingressos i a més d'augmentar els ingressos, continuem disposant del formalitzat i del romanent que és al què s'ha referit vostè, doncs hi haurà més endeutament. I aquí hi ha un problema.

I també crec que hi ha un últim punt que valdria la pena abordar-lo. Aquí també es preveu de dotar de més facultats a FEDA. Per què no reparteixen al revés? Perquè plantegen una recapitalització de FEDA? Perquè amb els ingressos que té, i vistos els costos, encara treballa amb un marge brut que és positiu i les pèrdues que va tenir sobre els comptes de resultats de l'any 2021 si es recapitalitzés, primer permetria potser una estabilitat de tarifes, almenys aquest any. I segon, potser permetria una altra cosa, que és acabar de dur a terme les inversions que necessita. Perquè a les memòries de sostenibilitat de FEDA, cada any es perd un 6 % o un 7 % de l'energia elèctrica per les xarxes. I en concret per la distribució d'aquí. Doncs, per tant potser els deures no s'han fet. Per tant, potser seria més sa, tots els dividendes que es van cobrar amb això de provisionar, en lloc d'iniciar noves coses, intentar pal·liar per aquesta via l'increment de tarifes i consolidar el què és un monopoli d'Estat que no té competència.

Són reflexions, per tant, no podem, podem estar d'acord amb molts projectes, amb la forma d'enfocar-los. Però en base a documents que han quedat obsolets, no em digui que vingui a aprovar un Pla d'equilibri financer que ha quedat obsolet. Que les previsions no s'aguanten, hi hagin els crèdits que vulguin. No es pot aprovar una cosa que ha quedat obsoleta. Nosaltres ho veiem així i que ha quedat obsolet per previsions. Perquè per tancament de 30/06, que és l'últim que disposem, els límits directament no es compleixen i mentre no es compleixin, s'ha de retornar a la normalitat. I a 3 d'octubre ja estem al 6è Pla d'Equilibri Financer. Crec que tampoc és solució, cada vegada que surt una urgència, les vam recolzar quan hi havia el cas del Covid, que és el primer que vam votar. Que es vagi canviant i refent plans d'equilibri financer, però el què s'han de buscar són les solucions per arribar a l'equilibri financer. I no fer nous fulls d'Excel amb noves previsions.

Per tant són plantejaments diferents. Indistintament d'on vagin els diners dels projectes, perquè al final del què es tracta és de recursos. I crec que dona més seguretat que hi hagi uns fulls clars. Que no coses que es van, costa molt de seguir, que des d'aquí no es veu ben clares. I ja no entro a discutir el tema dels projectes, jo ja he parlat, per exemple, de FEDA.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Pintat.

Pel Grup Parlamentari Independent alguna intervenció, no?

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies, senyora síndica.

A veure, senyor Èric Jover. És que clar quan escoltava la seva intervenció, veia que gairebé ens estava donant raó. I aquí explicacions, explicacions. És que se'ls hi ha passat tota la legislatura, tota la legislatura, per buscar la fórmula del fons publicoprivat. Tota. Tota la legislatura per posar una excavadora a la Borda Nova. Vostè creu que els ciutadans que fa mesos i anys que no troben pis i que estan preocupats, poden anar a aquest ritme al que van vostès? Vostès encara volen que els aplaudeixin després de gairebé tota la legislatura. Una cosa que vostès, home, tenen alguna vàlua els compromisos electorals, no? Vostès van dir que ho farien sis mesos. Tres anys i mig més tard encara no saben com fer ho? Bé, home, això no és perquè els aplaudim, em sembla. I la nostra funció és dir-ho, explicar-ho i criticar-los. Perquè no és que vagin tard, és que van tardíssim, tardíssim, tardíssim. Clar, jo no, és que estem buscant, que primer havíem pensat que ho faríem així i ara ho farem allà. Tot just ara una pala a Borda Nova quan el març del 2020 es va anunciar el projecte.

Aquest ritme no és un ritme per donar solució al problema de l'habitatge. I a més, en paral·lel, la seva política de fer pisos i de fer pisos i de fer pisos sense voler parlar mai del preu assequible, concepte fonamental per a una política de l'habitatge, ja veiem on ens ha portat. Vostès han apostat per una altra política d'habitatge que ha fracassat, que és la de ficar les coses fàcils, reduir els impostos o permetre als comuns que els reduïssin, reduir les cessions. I a més oferta hi haurà solució per l'habitatge? Doncs miri, el país ple de grues i els ciutadans no troben pis. Aquest és el resultat de la seva política. I ara corre, corre! Final de legislatura. Tot allò que no han volgut fer, que ens han votat que no les nostres propostes. Doncs ara, clar, a posar la partida. Però és que s'ha esgotat la legislatura. És que han perdut l'ocasió de fer-ho i ho estan fent ara, tard. I encara no se sap ni amb quina modalitat es compraran aquests habitatges ni què es farà d'aquesta partida pressupostària, com s'organitzarà això i per tant, tampoc això serà ni per quantia ni per calendari, la solució a la situació actual.

Almenys gairebé quatre anys per fer un reglament. Doncs home, tampoc és per aplaudir-los. Tampoc és per aplaudir-los. Això hauria d'estar en marxa. El mecanisme hauria d'estar en això i alguns projectes ja haurien d'estar acabats i construïts, i no en fase preliminar de posar-hi una grua. I per primera vegada el sentim dir que això és una política que els abasta, que supera el govern, que hauríem de parlar-ne entre tots. O almenys ens ha semblat que ho deia. Nosaltres fa dos anys que els hi proposem un pacte d'Estat. Creiem que aquí s'han de trobar acords sòlids, polítics, que donin estabilitat i no mesures i decisions arbitràries d'un dia per l'endemà. Vostès no han volgut mai parlar d'habitatge amb nosaltres. Vostès sempre han defensat que la seva política era l'encertada. Bé, doncs estem al final de legislatura amb coses que vostès havien promès que es posarien en marxa tot just començar la legislatura.

Gràcies, senyora índica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Grup Parlamentari Demòcrata desitja intervenir? Entenc que no. Cap altra intervenció? Govern, senyor Jover, teniu la paraula.

(A les 18.18h el M.I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez deixa la sala)

El Sr. Èric Jover:

Gràcies, senyora síndica.

Primer respondré al senyor Pintat. Miri, per exemple, el projecte de digitalització que li dic que hem fet per decret d'avançament. I vostè diu, bé fent-lo després del mes de juny, potser el nivell de liquidació que arribem serà inferior. Amb les dades que m'han facilitat, tindríem gairebé una seixantena d'empreses que ja estan gaudint de les fases inicials d'aquest procés de digitalització i que, amb una miqueta de sort, gràcies al seu esforç i als programes públics que estem desenvolupant, doncs seran més competitives, generaran més riquesa. I això, evidentment, quan abans millor per a tothom.

Vostè insisteix en la baixa liquidació. I té raó. El segon, el tancament del segon trimestre hi ha una baixa liquidació. En aquesta baixa liquidació hi ha un factor recurrent en el sentit de que el segon trimestre tampoc no és un trimestre que dona que els nivells de liquidació siguin elevats. Hi ha un factor, doncs, afegit a l'any 2022, en el sentit que el mòdul economicofinancer que estem desenvolupant, hi ha les notes en el tancament que així ho identifiquen perquè hem intentat ser el màxim de transparents possibles, doncs hi han alguns pagaments que s'han efectuat que encara no poden constar com a com a liquidacions. Li dic, per exemple, els subministraments pagats per part de l'administració. Així doncs, hi han alguns elements que distorsionen a la baixa. Els hem intentat identificar en el tancament. Potser les explicacions que hem donat no eren suficients amb aquest tancament trimestral. El que passa és que normalment això, evidentment, s'hauria de regularitzar si no pel tercer trimestre, sí pel tancament anual.

Pel que fa referència a Forces Elèctriques d'Andorra, miri, evidentment pensem molt i treballem molt a Forces Elèctriques d'Andorra. I diria que no tan sols la presidenta o els altres membres que estan presents aquí, que formen part del seu consell d'administració, sinó perquè nosaltres sempre hem estat convençuts de que era una empresa estratègica per al país i ho està demostrant encara més, doncs en aquesta situació de crisi. És veritat que la palanca d'endeutament és tan sols una palanca. Estem treballant, doncs, amb altres elements per poder, doncs, recolzar la tasca que està fent Forces Elèctriques d'Andorra.

I vostè comenta que, m'ha semblat entendre, que hi havien unes pèrdues energètiques associades, doncs a la conducció em sembla que les ha valorat entre un 6 i 7 %. Jo ara no recordo, del temps que treballava amb coses una miqueta més a prop, quins eren els percentatges de referència. Però em sembla recordar que sempre estàvem amb uns estàndards molt més elevats que no pas països veïns i que de fet, doncs, és normal tenir pèrdues en participació. I el que és important és que aquests percentatges, no es disparin. En tot cas, podem parlar-ne amb més detall.

Pel que fa als plans d'equilibri financer i aquesta manera de treballar que hem tingut d'anar acumulant documents. Estic completament d'acord amb vostè. És a dir, no ho ha dit vostè,

però estem al sisè pla d'equilibri financer i això complica, complica la gestió des del Govern i complica la gestió de control que heu de fer els consellers. I estic convençut que és una manera més complexa, però tampoc no l'hem triat nosaltres. És a dir, això ens ve donat per la crisi de la Covid i per haver de superar aquest 40 %. I després potser he fet un excés de zel amb la transparència. Potser no calia que cada cop que jo feia un canvi major en el pressupost us introduís una nova actualització del Pla Equilibri Financer. Potser això, massa informació ha provocat o us ha destorbat. I potser és cert, és a dir, aquí em sap greu si he volgut fer actualitzacions al pla d'equilibri financer massa sovint.

Ara li haig de dir que la bona notícia és que és l'últim. És l'últim. Perquè al pressupost 2023 ja entrem en un pressupost ordinari. Perquè el 2022 el tancarem. S'ho cregui o no, els números finals seran tossuts. El 39,4 % d'endeutament, per sota del 40 %. I demostrarem que la gestió del diner públic que hem fet ha estat el més rigorosa possible, tot i estar patint una crisi molt important i on hem hagut de fer esforços extremadament considerables per ajudar els nostres ciutadans i el nostre teixit econòmic.

Senyor Pere López. Miri, jo crec que entrem en aquesta fase que a vostè li agrada tant. Independentment del que jo digui vostè respondrà la seva part i intentarà basar-se en una mitja veritat i insistir i insistir i insistir. I a veure si fem algun titular amb això. Doncs em sembla bé. Vostè pot fixar, si vol, les quantitats econòmiques que vostè creu que gràcies a les seves polítiques, que de fet no s'han fet en el govern amb el Partit Socialdemòcrata, hagués pogut desbloquejar l'habitatge. Però llavors jo també li faig el titular. Vostè hauria impedit que el Govern, amb zero euros, hagués permès que en el mig termini hi hagin 500 pisos més a l'habitatge.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Alguna intervenció per part dels grups? Senyor Pintat, teniu la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, senyor ministre. És que hi estem d'acord. És l'últim Pla d'equilibri financer. I ho pot ser per diferents motius. Una, si el senyor cap de Govern vol posar fi a la legislatura, demà mateix. S'ha acabat. I l'altre, és que en la pròpia memòria del marc pressupostari del setembre ja ho diu, ja ho explica i ja ho compartim. Però la pregunta és al revés. Què aprovaran avui? Perquè avui aproven un pla d'equilibri financer, quan al setembre estan dient que ja és l'últim. I quan ja ve d'un altre pla d'equilibri financer. Per tant, el d'avui és redundant. El que estic dient aquí. Avui provaré una cosa que és redundant que el setembre ja no cal, i estem a l'octubre. I això es va entrar el juny. Per tant, és redundant. Ja ho compartim. És l'últim. Sí. Sí. Després, quan tancarà Bé, jo veurem. Tant de bo que tanqui. Però ja que diu, miri això és la única cosa que desitjo i que es baixi el deute i que tot. Bé. Ja ho veurem, perquè tot són previsions i les previsions són hipòtesis.

Lo que sí que és de voluntat política és quan hem parlat de FEDA. Hi pot haver diferents palanques. Jo no dubto que hi estan treballant. Però amb aquí, amb aquest crèdit vostès n'han escollit una. És que vagi i que s'endeuti. I jo els diners que he posat ara sobre la taula principal és capitalitzar-ho des d'aquí. Però en tot cas, la primera que han escollit és que s'endeuti. I crec que havent canviat la conjuntura i sent un dels factors sensibles avui dia, poder tocaria una altra reflexió més àmplia. Això des del meu punt de vista, però això sí que és una voluntat política.

I quan jo m'he referit a les pèrdues de la xarxa, són els que publica FEDA als seus informes de sostenibilitat cada any. I quan he parlat del 7 % és en concret el de l'any 2021. I curiosament, aquestes pèrdues es produeixen no quan s'importa de l'exterior, d'Espanya o de França, si que n'hi ha algunes però són menors, si no quan es distribueix per l'interior. I aquí a l'interior, s'hauria de veure les polítiques d'inversió, com estan i com està l'estat de la xarxa i tots els col·laterals que hi hagi res més. Però en tot cas, un 6 o 7 % que és el que es portava perdent cada any, avui dia amb aquest context, és molt i valdria la pena mirar-ho, un mínim, un mínim.

Doncs aquestes són unes reflexions. I no m'ho malinterpreti quan li estic dient. Vostè em diu, en digitalitzacions hem fet. Faltaria més. Hi ha pressupostos que es poden fer. Jo el que estic dient és que per afers d'econòmics, que és el tema a on està la digitalització, de la partida que tenia, vostè ha compromès un 29 % a nivell de liquidació a 30/06. I per tant, podien haver compromès molt més. I per la lectura que jo faig dels números aquí, en digitalització, digitalització de l'administració, el pressupost inicial 2.309.000. Liquidat exercici 403 euros, zero per cent de liquidació. Liquidat el pressupost. Si tenen un pressupost, liquidin'l. Res més. Però això no fa referència al que vostè em digui dels bancs de fons ni de reserves de fons. Al mes d'octubre vostè farà la reserva de fons que vulgui o no podrà adjudicar. Per això finança amb plurianuals. I potser hauria sigut més sa que estigués previst al pressupost 2023. Aquesta és la diferència. I evidentment és l'últim Pla d'Equilibri Financer i desitgem que sigui l'últim. I per tant, en coherència, avui aprovem el Pla d'Equilibri Financer.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Pintat.

Alguna altra intervenció per part dels grups?

Desitja tancar, senyor Jover. Té la paraula.

El Sr. Èric Jover:

Sí, molt breument. Recordar que si no haguéssim fet els deures hi hauria un altre pla d'equilibri financer. I de fet això ja ho hem acordat amb el Tribunal de Comptes perquè el pressupost 2023 hagués hagut d'estar acompanyat d'un pla d'equilibri financer. I és perquè les previsions que hem presentat, el Tribunal de Comptes les considera creïbles que no cal

un pla d'equilibri financer final. No és per un canvi de legislatura, sinó que entenguem la legislatura amb rigor i retornant a la normalitat.

Pel que fa FEDA, miri hem triat una primera palanca. Això no vol dir que puguem triar una sola palanca. I pel que fa a les pèrdues participació. Miri, vostè ho sap. N'estic segur. Reduir la dissipació a zero o la pèrdua d'energia zero segurament implicaria unes inversions monumentals que no tenen cap sentit. Llavors, sempre es treballa dins d'uns estàndards de qualitat. I estic convençut, encara que no tinc les dades aquí, que estem en aquests estàndards de qualitat com ens té acostumat Forces Elèctriques d'Andorra.

Em quedo amb que vostè i també se li ha reconegut. Les dades del pla de crisi són obsolets. Espero que en el seu moment, quan les veu tenir a les vostres mans el mes de juny us siguessin útils i us poguessin donar alguns elements més de visibilitat, que al final era l'objectiu. Però em quedo que perquè vostè no està d'acord amb una disposició addicional, doncs de fet el que farà és votar en contra dels crèdits extraordinaris i els suplementes de crèdits que estan associats.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Senyor Pintat, el seu torn.

El Sr. Josep Pintat:

Jo entenc que es quedi amb el que vulgui. Nosaltres el què ens quedem és que el què hi ha es incoherència.

La Sra. síndica general:

Senyor Pintat, té el micròfon...

El Sr. Josep Pintat:

I el què hi ha és una incoherència. I que aquesta incoherència es podria solucionar dins d'aquest marc. I que no està de dir, si és aquest projecte no perquè es podia dotar d'una altra manera. És més, per tant, considerem que està obsolet.

Res més.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Acabades les intervencions, s'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

24 vots a favor, 3 en contra i 0 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

A la vista del resultat, declaro aprovat el projecte de llei.

Farem una pausa.

Reprenem la sessió a les 18:45.

(Són les 18.30h)

(Es reprèn la sessió. Són les 18.50h)

(El M.I. Sr. Pere López no es reincorpora a la sala)

Reprenem la sessió vagin seient, si us plau.

Punt número 6. Examen i votació de l'expedient relatiu a la desafectació per a l'ús públic de l'edifici abans destinat a ambaixada d'Andorra a Brussel·les.

La sol·licitud de desafectació fou publicada en el Butlletí número 91/2022 del 6 de juliol i no s'hi ha presentat cap esmena.

Alguna intervenció per part de govern? Senyor Filloy, teniu la paraula.

El Sr. Víctor Filloy:

Sí, molt bé. Gràcies, senyora síndica.

Durant molts anys l'ambaixada d'Andorra a Brussel·les ocupà la totalitat de l'edifici propietat del govern situat a la rue Montagne número 10. En el passat també havia allotjat l'Oficina de Turisme d'Andorra a Bèlgica. És un edifici entre mitgeres al centre de la ciutat, d'uns 500 metres quadrats edificats, repartits en planta soterrània, planta baixa, dues plantes superiors i una planta de sotacoberta. Es tracta d'un edifici històric monumental de mitjans del segle XVIII, inclòs a l'Inventari de Béns d'Interès Cultural de la ciutat de Brussel·les. Per aquest motiu, l'immoble és objecte de protecció cultural, fet que restringeix molt les possibilitats d'intervenció o de reforma. L'edifici es troba prop de la Grand Place, al centre històric de la ciutat, en un entorn urbà de marcat caràcter turístic i comercial, però lluny dels edificis polítics i administratius, tant de la Unió Europea com del govern belga. Actualment no existeix cap altra delegació diplomàtica en proximitat de l'ambaixada andorrana. La

majoria d'aquestes es troben al Quartier Européen de la ciutat, prop dels edificis de les institucions europees.

Per tant, l'edifici ha esdevingut del tot inadequat per l'activitat diplomàtica. No només a causa de la seva ubicació, sinó també degut a un estat de conservació precari, una distribució interna poc funcional, la normativa de protecció cultural que dificulta la possibilitat d'executar certes obres de reforma i la seguretat, ja que es troba en una situació exposada en un carrer de molta intensitat comercial i de vianants. Ateses aquestes consideracions, fa uns dos anys el Ministeri d'Afers Exteriors traslladà l'ambaixada amb tot el personal i serveis a un edifici d'oficines al Quartier Européen per disposar d'espais més òptims i situar-se a proximitat de les institucions europees. Així doncs, l'edifici propietat del Govern d'Andorra, situat a la rue de la Montagne número 10, ja no allotja l'ambaixada d'Andorra Bruxelles, i actualment l'edifici es troba buit i sense cap ús. Sens dubte, l'edifici compta amb un valor històric simbòlic pel nostre país, pel que creiem que és necessari conservar la propietat. Tot i això, la norma establerta al Codi de l'Administració, concretament al nostre article 92, s'estableix que els béns patrimonials han de ser explotats cercant la millor rendibilitat i mitjançant les formes usuals de la pràctica civil i mercantil.

Alhora, l'arrendament de béns de propietat pública requereix que aquests deixin d'estar oficialment assignats a un servei públic. És a dir, que es transformin de béns de domini públic a béns patrimonials, segons els articles 76 i 77 del Codi de l'Administració. Aquesta transformació d'un bé de domini públic a un bé patrimonial, és a dir, que no tingui un servei públic, requereix de l'aprovació del Consell General, en aplicació també de l'article 78 del mateix Codi de l'Administració. Així doncs, amb la finalitat de mantenir la propietat i vist que actualment ja no té un ús públic, però com que les administracions hem de cercar el millor rendiment, es sol·licita a aquesta cambra l'aprovació per a la desafectació de l'ús públic per tal de poder iniciar els passos de recerca de la millor rendibilitat d'aquest bé patrimonial tan significatiu per al nostre país.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Alguna intervenció per part de la cambra? Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Oliver Alís teniu la paraula.

El Sr. Oliver Alís:

Gràcies, senyora síndica.

Avui se sotmet a aquest ple l'aprovació de la desafectació per a l'ús públic de l'edifici abans destinat a ambaixada d'Andorra a Bruxelles. Vagi per endavant que el Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents va ser informat pels ministres Torres i Ubach el passat 10 de març del 2020 en una trobada a les nostres dependències del Consell General. En aquell moment ja ens van explicar, a grans trets, les dificultats que representava el fet de mantenir les funcions destinades a l'edifici. L'expedient publicat en el

butlletí del Consell General el passat 6 de juliol del 2022, posa en evidència que, des del punt de vista de l'operativa de la nostra delegació, mantenir-la en aquest edifici no seria bo per trobar-se lluny de les institucions europees, del govern belga i de la resta de delegacions diplomàtiques. De fet, la delegació andorrana a Brussel·les ja fa un temps que desenvolupa les seves tasques en uns despatxos llogats en una zona més adequada. Que, d'altra banda, el Govern exposa a l'expedient que l'edifici, antic palauet del segle XVIII, no concebut com a seu diplomàtica, tot i haver estat ambaixada d'Andorra a Brussel·les durant més d'una dècada, la seva estructura interior, poc còmoda, mal comunicat i mal distribuïda és difícilment convertible en una zona de despatxos moderna i que permeti una gestió als seus treballadors òptima. Però sobretot pel fet de ser un edifici catalogat.

També ens diuen que la seva ubicació al bell mig del nucli històric, amb gran circulació de vianants, turistes, ciutadans, converteix l'edifici en edifici exposat al risc per atacs terroristes o d'altres tipus. Finalment. Ens expliquen que els costos de manteniment de l'edifici semblen haver -e incrementat exponencialment els darrers anys, a causa, com s'ha dit anteriorment, per ser un edifici antic. Val a dir que com a andorrà sap greu que definitivament no trobarem més l'ambaixada d'Andorra i la que fou casa d'Andorra a Brussel·les com a oficina de turisme, al bell mig del centre històric d'aquesta capital europea. Tot i que, almenys per ara, aquest edifici continuarà fent part del patrimoni del Principat d'Andorra. Ens agradaria saber, però, el perquè del canvi de voluntat del govern que pel cas que ens ocupa, al març del 2020, en la reunió mantinguda amb els ministres Torres i Ubach, aquest immoble es volia vendre i dos anys després, avui, la voluntat és arrendar-lo. D'altra banda, em sorprèn que s'hagi tardat dos anys i escaig a iniciar el procediment de desafectació de l'edifici.

En qualsevol cas, aquesta va ser la primera pedra que Andorra va posar a Brussel·les. Ara la tanquen. No ho acabem d'entendre. No acabem d'entendre com fa el Govern aquest expedient. En aquest sentit, ens abstindrem a la desafectació per l'ús públic d'aquest edifici.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

El Grup Parlamentari Socialdemòcrata desitja intervenir. Senyor Jordi Font, teniu la paraula.

El Sr. Jordi Font:

Sí, gràcies.

Bé. Vagi per endavant el sentit del nostre vot. El nostre vot serà favorable a la proposta, tot i que amb un sentiment agredolç. I li explicaré perquè i crec que és l'important. No tornaré a resumir com ha fet el ministre l'expedient, perquè ja ens l'hem llegit tot. Però sí que tenim que mencionar una sèrie de coses que al nostre entendre són disfuncions i que caldria mirar d'evitar d'aquí en endavant.

Semblaria ser que aquest edifici, segons diu l'expedient, fa un parell d'anys que està en desús. Jo dic, caram, amb l'estat amb el qual descriu aquest expedient que està aquest

edifici, tenir-lo tancat i no haver actuat, crec sincerament que és una temeritat i una manca de responsabilitat. Aquest estat de conservació, jo al principi quan vaig llegir l'informe, em pensava que intentaven maximitzar la situació a fi i efecte de convèncer-vos de votar el que estem votant avui. Però clar, després he anat comprovant i després he fet alguna recerca al respecte i, no, no, aquest edifici està en un estat lamentable. Però lamentable, a tal punt que fins fa dos anys que albergava encara institucions nostres, generava un cert perill per la gent que s'hi estava, pel què dedueixo de l'expedient.

Jo crec que aquest sentiment agredolç és perquè justament hi ha hagut una deixadesa per part de l'Estat andorrà envers aquest edifici. Que a més, aquest edifici té una classificació històrica i que en el dossier ens hi afegeix que degut a aquesta classificació històrica tenim una responsabilitat personal com a usuaris d'aquest edifici, que no l'hem assolit fins ara.

I després, la segona part de l'informe, perquè en l'enunciat d'avui de la votació ens diu que hem de votar l'expedient i si que l'expedient és tot un conjunt, però després hi ha una proposta d'acord que és la que hem de votar. Doncs la votarem, la votarem favorablement, però jo m'hagués agradat, el que passa és que ha sigut tard, separar-la en dues parts. Una, el fet de poder alienar o desafectar aquest edifici. Totalment d'acord. L'altre és destinar-lo a lloguer i fer-ne una subhasta pública.

Perquè també diuen a l'expedient que tindrem que gastar una sèrie de diners, la qual cosa no està quantificada ni descrita ni detallada en l'informe. Que segurament el que si farem és la setmana que ve demanar informació complementària per saber els costos, el que representa, quin nivell de despesa es preveu. I llavors que ja s'hagi decidit, perquè segons l'acord, de llogar-lo. Jo penso que si se sap la valoració exacta del que representa tot això, si se sap la possibilitat de que sigui rendible, no rendible i respectar la llei que citem aquí, que tenim l'obligació de que sigui rendible, el millor per molt que ens hi gastem, lo del lloguer no serà rendible, ni amortitzable, ni possible. No ho sé.

És a dir, repeteixo, votarem favorablement. Penso que l'Estat ha estat molt deixat de deixar l'edifici en aquest estat i arribar a aquests nivells de deterioració. I crec que el que sí farem és la setmana que ve, segurament entrar una sèrie de preguntes per precisar l'important d'aquest expedient. És a dir, aquí també s'ha de fer la decisió de llogar aquest edifici. Però per llogar és ben evident que el que no podem llogar és en qualsevol condició un edifici. L'hauem de refer. Hi ha una part que diu que és obligatòria i l'altra que sembla ser que el possible llogater se'n podria fer càrrec. Però bé, això és, a mi em sembla que la persona que té un bé i que el vol llogar és la responsable d'aquell bé i el té que llogar amb un mínim de condicions. I és el que demanarem a veure si realment tenim la intenció de fer-ho d'aquí endavant.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Mònica Bonell.

La Sra. Mònica Bonell:

Gràcies, senyora síndica.

Avui sotmetem a aquesta cambra la desafectació a l'ús públic de l'edifici que fins fa dos anys acollia l'ambaixada d'Andorra a Brussel·les. Un edifici que fins al 2013 també va ser seu de l'Oficina de Turisme d'Andorra a Bèlgica. Es tracta d'un bé immoble situat a la rue de la Montagne número 10 que el Govern va adquirir als anys 90. S'ubica a la Grand Place, centre històric i comercial de Brussel·les, punt estratègic que ha permès tots aquests anys donar a conèixer el nostre país, tant des del punt de vista diplomàtic com turístic. Brussel·les és el cor de la política d'Europa i també una ciutat molt atractiva que visiten milions de persones l'any. Aspecte que, en clau andorrana, hem aprofitat i rendibilitzat gràcies a les persones que durant aquestes més de tres dècades hi han treballat. Aprofito per agrair-los tota aquesta tasca de promoció de la marca d'Andorra i d'establiment de relacions diplomàtiques.

L'augment de notorietat de Brussel·les ha fomentat també el seu creixement com a ciutat i el reordenament de les seves zones comercials, urbanes i de negoci. Ara, les principals seus diplomàtiques, els edificis oficials de la Unió Europea i del govern belga es troben en un punt allunyat del centre històric. Per tant, l'emplaçament de l'ambaixada a Andorra ja no era el més obvi, i més després de deixar de ser l'oficina de Turisme. Així, i des de fa dos anys, el Govern va decidir arrendar un nou edifici ubicat a la zona de les seus diplomàtiques i governamentals. Però no és el seu emplaçament l'únic motiu que va portar a fer el trasllat. L'edifici de la rue de la Montagne s'havia quedat petit i comptava amb mancances per poder desenvolupar amb garanties la tasca de representació d'Andorra. Cal recordar que es tracta d'un immoble d'alt valor arquitectònic, ja s'ha dit, un palauet de mitjans del segle XVIII, declarat objecte de protecció cultural pel govern belga. Aquesta catalogació ens restringeix molt la possibilitat de fer intervencions o reformes. Amb tot, segueix tenint un elevat atractiu i pot tenir una altra utilitat més enllà de la que ha acollit les darreres tres dècades, per exemple, com a establiment comercial o de restauració, com ho són la majoria dels edificis que té a tocar.

És en aquest sentit que perquè aquest bé de domini públic es pugui arrendar i donar-li una nova vida, cal que aprovem al Consell General la desafectació a l'ús públic, tal com estableix l'article 78 del Codi de l'Administració. Fent aquest pas, es podrà iniciar el procés de subhasta pública internacional. Tenint en compte que es tracta d'un valuós patrimoni del nostre país que no podem deixar perdre. Tenint en compte que també les necessitats de l'ambaixada de Brussel·les ja estan totalment resoltes gràcies al seu nou emplaçament. I tenint en compte que és un immoble que actualment es troba buit en un punt neuràlgic de la ciutat, els grups de la majoria donarem suport a la desafectació a l'ús públic de l'edifici abans destinat a la Baixada d'Andorra.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Iniciem el segon torn d'intervencions si així ho desitgen. Govern. Senyor Filloy, teniu la paraula.

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies, senyora síndica.

En primer lloc, també agrair als grups de la majoria el suport per la desafectació d'aquest edifici a l'ús públic per poder destinar-lo, doncs tal i com estableix el codi de l'Administració. Més que destinar-lo per poder-li donar la millor rendibilitat possible.

El senyor Alís ens feia una pregunta molt concreta del perquè el canvi de decisió en matèria de vendre'l o de llogar-lo. Jo penso que ara ho comentava el ministre, doncs les dues possibilitats sempre havien estat sobre la taula. De fet, inicialment hi havia hagut una empresa, un centre comercial de la vora que havia fet una proposta i dins de la proposta hi havien les dues possibilitats, tant de compra com de lloguer per part de la societat. Per tant, doncs, calia abans de decidir-se era fer aquesta desafectació de l'ús públic. Vostè es demanava també, doncs, perquè des de l'última vegada havíem tardat dos anys a portar l'expedient al Govern. Doncs no sé si es recordarà que hem passat també una crisi sanitària en aquests darrers dos anys. Per tant, potser no era tampoc una prioritat centrar-nos en aquest dossier, però és una cosa que no hem volgut deixar tampoc de tancar. I calia, doncs, prendre la decisió el més aviat possible per tal de destinar, tal i com diu el codi de l'administració, i repeteixo, aquest bé patrimonial a una rendibilitat major.

Pel que fa al senyor Font. Primer, els agraeixo que votin favorablement, però en tot cas també matisar les seves aportacions. Vostè, doncs, lamentava l'estat de situació i de greu situació de l'edifici. En tot cas, sí que és veritat que és un edifici que no estava en unes condicions òptimes, però en cap cas estava en una situació d'abandó. Si a més a més, sóc coneixedor que cada any uns equips propis del Ministeri, tant la pròpia ambaixadora desplaçada a Brussel·les, han contractat diferents vegades *maîtrise d'ouvrage* de la zona per tal de fer-hi diferents intervencions. Han fet intervencions a la teulada per evitar filtracions d'aigua també es van coordinar aquí des del Ministeri d'Ordenament Territorial. Es va també, doncs, fer intervencions a la xarxa elèctrica, etcètera. Però en tot cas, també l'estructura de l'edifici està en bones condicions. Això ho tenim comprovat. Per tant, més enllà de mantenir la seguretat de l'edifici, doncs, no hi havia una situació realment més complexa o tan complexa com la que vostè especifica.

Vostè esmentava, efectivament, que s'ha de fer primer la desafectació de l'ús públic per després procedir a aquesta subhasta que també preveu el codi de l'administració. No sé si l'he entès bé, si demanava que li hagués agradat que es fessin els dos passos conjuntament, però és que és molt difícil. Primerament hem de fer aquesta desafectació i després la subhasta. I la subhasta ja conté un concepte que veig que li preocupa, que és decidir, doncs, quina serà la millor oferta que rebrà l'administració. Justament la subhasta és això. És poder, doncs, rebre quina és la millor proposta del mercat que ens pugui arribar per tal de decidir si convé o no, com a mínim, si convé o no llogar aquell edifici. Les condicions del lloguer en poden ser moltes. A mi, si em fa la pregunta ara de quines han de ser, ho desconec. Haurem d'esperar a veure quines són aquestes ofertes que ens arriben. Però passa des de que, evidentment, des de que el nou diguéssim llogater es faci càrrec

de les obres, passa des d'una moratòria, no, des d'una carència d'uns mesos de lloguer per fer-se càrrec de les obres. És a dir, hi han moltes possibilitats que caldrà valorar en el seu moment quan rebem més ofertes. Que, recordo, farà falta fer subhasta, evidentment internacional i subhasta sobretot a la vila de Bruxelles, per tal de que puguem donar també compliment a la concurrència i a la transparència que també especifiquen la normativa belga, en aquest cas.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Els grups desitgen intervenir? Senyor Alís, és el seu torn.

El Sr. Oliver Alís:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Només un parell de coses. Bé, senyor Filloy gràcies. Gràcies per la resposta. Però, perdoni, però fer aquest tipus de dossier i culpar el retard de fer aquest dossier al Covid, potser és una mica estirat pels pèls. Potser que deixem de dir aquest tipus de resposta poc seriosa, perquè aquest tipus de dossier el podíem fer llargament durant els dos anys que han passat. Per altra banda, bé, em fa l'efecte, jo li deia, aquí a la tarima d'oradors, li deia que clar que no entenc com han fet aquest tipus de dossier o d'expedient, quan la seva voluntat és llogar-lo i potser barallaven, potser, vendre'l. Jo estic molt content de que no el venguin de veritat. El nostre grup polític entén que el patrimoni d'Andorra s'ha d'evitar de vendre i si el volen vendre es que, bé, ja fa dies que en parlem, és que el carro va per, bé, va a costes a baix i sense fre.

Però em sorprèn. Em sorprèn que facin aquest expedient de la manera que l'han fet, ja que, tal com ens va explicar el senyor Torres i la senyora Ubach, aquest edifici va costar en el seu moment 2.800.000 euros. El 2020 es va peritar per al voltant d'un 1.750.000 euros. I vam tenir el 2017 una oferta de compra per 2.150.000 euros aproximadament. Bé, havent analitzat el seu informe, jo em penso que el que fa aquest informe és de fer baixar encara més el preu d'aquest patrimoni d'Andorra. I el vulguin vendre o el vulguin arrendar. I ho citaré. N'ha parlat una mica el company Jordi Font. L'expedient, diu: "L'elevat corrosió de tots els tubs comporta un risc molt considerable de noves avaries en el futur immediat. El cost d'aquesta actuació resultaria molt elevat. Igualment, és necessari dur a terme una intervenció de magnitud considerable per refer la totalitat de la instal·lació elèctrica, als efectes d'actualitzar-la amb la normalitat tècnica actualment vigent. Cal reparar la pràctica totalitat de la impermeabilització de la coberta."

Bé. Encara més conclouen, a efectes de seguretat, i n'he parlat durant el meu discurs. "A més," cito, "a més, el fet de tractar-se d'un edifici integral, la planta baixa es troba situada a peu de carrer, augmenta el risc enfront atacs o intrusions. Les particularitats de la façana, amples finestres, tant en planta baixa com a les plantes superiors, incrementen encara més

la vulnerabilitat de l'edifici. Recordem que la façana no pot ser alterada a causa de la normativa de protecció del patrimoni cultural." Si continuen, potser l'hauran de regalar.

Miri, senyor Filloy, potser que siguin imaginatius, que això sí que ho saben fer i potser li poden donar un nou gust a aquest edifici que doni servei al poble andorrà i al teixit econòmic del país. La senyora Bonell en el seu discurs ho acaba de dir. Està situat a un punt estratègic al bell mig de la capital belga.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Senyor Font, seria al seu torn, si ho desitja. Endavant!

El Sr. Jordi Font:

Gràcies.

Bé, jo no hi posaré la part sentimental que hi ha posat el company Alís, amb si em sento molt avesat a sentiments envers aquest edifici. Tot i que hi he estat personalment diverses vegades. Vull dir, és possiblement un factor a tenir en compte. Però jo en el meu el meu raonament no li poso aquest factor. Jo el què dic és que hi ha deixadesa, però deixadesa flagrant. És a dir, fins al 99 hi teníem gent a dintre d'aquest edifici. Les canonades d'aigua no s'han corromput els dos últims anys. Aquest edifici el tenim comprat des de fa 15 anys. No ens en hem cuidat i això és lamentable.

No és culpa seva, senyor ministre, no s'ho prengui com un dallonses. Però crec que hem de prendre mesures perquè quan tenim qüestions patrimonials entre mans hi hagi inclòs cada any un manteniment perquè si no arribem a aquests extrems. La situació de la xarxa del circuit elèctric interior no s'ha deteriorat aquests dos últims anys. Fa 20 anys que tenim aquest edifici. Això no pot ser més. No pot ser més, perquè aquí hi ha les conseqüències afegides de que està a més de mil quilòmetres. Però és que ens sembla. Almenys a mi em sembla. Que aquesta deixadesa la tenim en molts edificis públics i jo penso que hem de posar-hi remei.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Font.

Senyora Bonell, seria el seu torn si desitja intervenir. Una nova intervenció? Govern endavant. Senyor Filloy, perdoni.

El Sr. Víctor Filloy:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Només per contestar al senyor Alís. És que no acabo d'entendre potser molt bé el que ens demana. És a dir, està dient que aquest informe o no entén com està fet aquest informe per

la desafectació de l'ús públic perquè fa baixar el preu. I parlava vostè de les taxacions que ja tenim i que es van fer en el seu moment o ofertes que es van fer en el seu moment. Però també haurà vist a l'informe que aquestes ofertes estan fetes en base a unes taxacions pericials, fetes per experts radicats a la vila de Bruxelles i que aquestes taxacions estan fetes en base a visites oculars a l'edifici i que valoren el preu o donen aquesta oferta de preu en funció de l'estat de l'edifici. Per tant, no sé quina és, no sé el que és, vostè, que diu que pot fer baixar el preu de mercat aquest informe de desafectació que portem avui al Consell. No acabo d'entendre la seva lògica. Potser m'ho podrà tornar a explicar. I les dues valoracions eren una valoració d'entre 2 milions, una mica més de 2 milions d'euros i un altre 1.750.000 euros. Que, recordo, són valoracions que es fan in situ, en visites per experts, en visites a la pròpia infraestructura.

I pel que fa al senyor Font. Bé, no ho sé. És que també, em perdonin si no, és que no sé si volia que féssim alguna mena d'informe diferent o fals per enganyar o per per inflar el preu. Alguna cosa. És que no ho acabo d'entendre. Per tant, el preu és el que és, és el preu de l'edifici amb les condicions actuals que està l'edifici no hi ha més.

I pel que fa al senyor Font, doncs bé, em consta que s'han anat fent inversions en aquest edifici. S'han anat fent amb els últims anys inversions i inversions quantioses. Però també és veritat, i ho hem de reconèixer i vostè m'ho reconeixerà, que és del sector que aquest tipus d'edificis necessiten un manteniment molt sovint molt, molt elevat. Penso que també deu ser una de les motivacions per les quals també moltes altres ambaixades i delegacions institucionals s'han anat desplaçant també cap al Quartier. Entre d'altres raons, segurament s'han anat desplaçant cap al Quartier Européen en aquest cas, per estar més a prop de les institucions europees. Però també perquè aquest tipus d'instal·lacions solen ser costoses i que avui en dia responen segurament o poden donar una resposta millor a d'altres usos, com pot ser segurament en aquesta zona, doncs el comercial o el restaurador, etcètera.

Per tant, doncs, si han anat fent inversions, se n'hi podrien fer més? Probablement se n'hi podrien fer més. Però en tot cas es van prendre cartes en l'assumpte, i ara l'ambaixada i el personal de l'ambaixada estan en uns despatxos a prop de les institucions europees i el que debatem avui és si el Consell o no accepta aquesta desafectació a l'ús públic per poder justament destinar aquest edifici a un altre ús i poder-li treure, si de cas, un rendiment per tal de que disposem d'aquests ingressos i no ens desprenguem d'aquest valor patrimonial de l'Estat.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Els grups desitgen intervenir de nou? Senyor Alís seria el seu torn.

El Sr. Oliver Alís:

Gràcies, senyora síndica.

No, no, senyor Filloy. No vull que enganyin a ningú. Clar, que no vull que enganyin a ningú. De fet, vostès estan governant i el què jo pensí que faria amb aquest edifici, ja ho sabem que els importa poc. Però també entenc que si el què volien es desplaçar la delegació a uns nous locals, de fet ja ho han fet i això no han tardat dos anys en fer-ho. Ja ho han fet. Doncs ho feien igual. El què sobta és que ara el vulguin llogar o vendre. Vendre, ja el volien vendre. I bé, no és el parer de Terceravia. Nosaltres no l'haguessin llogat o venut. Entenem que això fa part del patrimoni d'Andorra i pot ser un bon recurs per al mateix govern d'Andorra aquest edifici per destinar-lo a unes altres funcions. I ja li dic siguin imaginatius. Ara, sobretot. No enganyin a ningú o al menys intentin-ho. Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Alguna intervenció més? Ja està? D'acord.

Acabades les intervencions, s'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

23 vots a favor, 0 en contra i 3 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

A la vista del resultat, declaro aprovada la desafectació a l'ús públic de l'edifici abans destinat a ambaixada d'Andorra a Brussel·les.

Punt número 7. Examen i votació de la proposta d'acord sobre salut mental.

La proposta d'acord fou publicada en el butlletí número 91/2022 del 6 de juliol i s'hi han presentat dues esmenes per part del grup parlamentari socialdemòcrata, les quals han estat publicades en el butlletí número 110/2022 del 14 de setembre.

Per defensar la proposta d'acord. No, no, és que no he acabat. Com que es posen a parlar, però si m'he aturat. Per defensar la proposta d'acord formulada pels molt il·lustres senyors Bernadeta Coma González, consellera general del Grup Parlamentari Demòcrata, Marc Magallón Font, president suplent del Grup Parlamentari Independent, i Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells, president del Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos. Intervé la senyora Bernadeta Coma.

La Sra. Bernadeta Coma:

Gràcies, senyora síndica.

Avui se sotmet al ple la proposta d'acord sobre salut mental presentada pels grups parlamentaris de la majoria el dia 6 de juliol passat. Les malalties relacionades amb la salut mental han augmentat considerablement en els darrers anys, tant en la població jove com en l'adult. L'organització Mundial de la Salut OMS ja ha advertit que una de cada quatre persones patirà un trastorn mental al llarg de la seva vida i que els problemes de salut mental seran la principal causa de discapacitat el 2030. El 2015, la salut mental va ser inclosa en els Objectius de Desenvolupament Sostenible, ODS, de les Nacions Unides, amb els quals Andorra s'hi ha compromès. Concretament, l'objectiu número 3, on s'hi va incloure la promoció de la salut mental i el benestar, així com la prevenció contra l'abús de substàncies.

La pandèmia de la Covid-19 ha amplificat la problemàtica a tot el món. S'han agreujat les patologies ja existents i ha augmentat el nombre de persones que requereixen l'atenció de professionals per algun problema de salut mental. A més, si històricament els problemes de salut mental afectaven d'una manera més directa la població adulta, ara ja podem assegurar que afecten a totes les franges d'edat. Segons l'OMS, el 50 % comencen abans dels 15 anys i el 75 % abans dels 18. Entre el jovent estan augmentant també fruit de la pandèmia, els trastorns de la conducta, l'ansietat, la depressió i els trastorns addictius. Pel que fa als casos més greus, que tampoc entenen d'edats o classes socials, també s'han agreujat. Davant de tot l'exposat, la situació requereix un reforç per part de les institucions per fer front a aquest augment i acompanyar tant les persones que pateixen alguna malaltia de salut mental com les seves famílies i amics propers. Calen accions urgents, intervenció, prevenció i cal centrar-se també en la formació dels professionals sanitaris perquè la població sigui atesa amb totes les garanties i suport i amb la màxima celeritat possible, evitant esperes que poden suposar un agreujament de la seva patologia.

Els darrers anys ja s'ha treballat en aquesta direcció. La primavera del 2021 es va impulsar el programa d'atenció psicològica Covid-19 per donar resposta a les necessitats psicològiques derivades de l'impacte de la pandèmia. El febrer d'aquest any es va presentar el Pla Integral de Salut Mental d'Andorra PISMA, amb accions a desenvolupar els propers anys. Així mateix, actualment el Ministeri de Salut està finalitzant el treball amb el Col·legi Oficial de Psicòlegs per poder definir els actes que entraran a la cartera de serveis.

Però encara queda molta feina per fer i és per tot el que s'ha exposat que el Consell General acorda.

Punt 1. Encomanar al Govern que en un termini de dos mesos revisi els convenis establerts amb els centres terapèutics i educatius per a menors d'edat obligats per tal que els trastorns mentals i les addiccions quedin inclosos en els circuits habituals de la CASS. Quedant a càrrec de la família, com a màxim el 10 %.

Punt 2. Encomanar al Govern que abans de finalitzar l'any en curs tingui en compte les demandes del Servei de Salut Mental i el doti dels recursos necessaris, tant econòmics com humans, amb l'objectiu de poder fer front als increments dels casos i dels pacients que

necessiten atenció professional, així com garanteixin l'acompanyament necessari a totes les famílies.

Punt 3. Encomanar al Govern que també abans de finalitzar l'any, tingui dimensionats els espais destinats a l'àrea d'Hospitalització de Salut Mental i al Centre de dia per determinar, si fos el cas, l'ampliació de les instal·lacions per als pacients i professionals, destinant un espai per als infanto juvenils i garantint la privacitat del pacient.

Punt número 4. Encomanar al Govern que reforci el programa de seguiment individualitzat, PSI, per a persones amb trastorns mentals en risc d'exclusió social i que faci un seguiment i acompanyament més acurat de les persones que s'allotgen als immobles que posa a disposició el Govern i dels professionals que hi treballen.

Punt número 5. Encomanar al Govern que reforci les campanyes de prevenció, sensibilització i conscienciació sobre salut mental i addiccions, estigma i autoestima entre els infants i joves i la societat en general, coordinant-se amb les diferents associacions vinculades a la salut mental i addiccions i a les persones que pateixen.

Punt número 6. Garantir la formació continuada sobre salut mental i trastorns addictius a professionals de l'educació, de la salut, de l'atenció social i de la seguretat pública.

Punt número 7. Instar al Govern a incorporar la perspectiva de gènere en la recerca, diagnosi i tractament de les malalties mentals.

I, finalment, punt número 8. Instar el Govern a impulsar la figura de l'educador del carrer, conjuntament amb els comuns, per millorar la detecció de casos o de joves vulnerables per a poder tractar-los en un estadi inicial de les possibles patologies.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Coma.

A continuació intervé per exposar les dues esmenes presentades pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata la senyora Susanna Vela.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora síndica.

L'organització Mundial de la Salut diu que tenir salut mental és tenir un estat complet de benestar físic, mental i social. Fer-ho realitat no és fàcil, però s'ha d'intentar aproximar-nos al màxim possible. Enfortir l'atenció a la salut mental, identificant les necessitats més urgents tant de la població en general com dels grups més vulnerables. La salut mental s'ha de convertir en un dels pilars fonamentals de les reformes dels sistemes nacionals de salut. Segons l'OMS, el 2030 els problemes de salut seran la principal causa de discapacitat al món.

El 12,5 % dels problemes de salut està relacionat amb els trastorns mentals, una xifra més superior que la del càncer o dels problemes cardiovasculars. Els problemes de salut mental no són aliens a les condicions de vida hi ha determinants socioeconòmics. Les condicions de vida, la precarietat laboral, la incertesa que augmenten el risc de patir ansietat, angoixa o depressió. La pandèmia ens ha fet més evidents els problemes i el seu agreujament. Joves, persones grans, dones, persones amb discapacitat són alguns dels grups de població que han vist més afectada la seva salut mental. No és la primera vegada que en aquesta cambra parlem de la política pública de salut mental. El setembre de l'any passat es va aprovar en el transcurs del debat d'orientació política, una resolució en la que s'encomanava al Govern que en el termini de sis mesos reforçés el servei de Salut Mental per fer front a les demandes derivades de la Covid-19. Finalitzés el Pla Integral de Salut Mental i executés les actuacions que es derivessin de l'esmentat Pla, dotant-lo dels recursos necessaris.

Al llarg d'aquesta legislatura, la preocupació per part del nostre partit i grup parlamentari s'ha fet palesa en diverses ocasions a través de preguntes, intervencions, esmenes al pressupost per fer possible un centre de salut mental reivindicat abastament per la societat civil per ser necessari. De la resolució abans esmentada ha passat un any i el resultat no és massa encoratjador. Pel que fa al reforç del servei mental per fer front a les demandes derivades de la Covid, les dades de l'àrea d'atenció mental del SAAS sobre el nombre de persones ateses i els trastorns només fan que augmentar. El programa d'atenció per a totes les persones que han vist afectada la seva salut mental a causa de la crisi sanitària sembla que ha estat del tot insuficient. La llista d'espera per tenir una visita amb el Servei Salut Mental és de tres mesos. La pandèmia ha estat un detonant a l'hora d'entendre l'augment de la demanda d'aquest servei, ja que va provocar una elevada xifra de casos de depressió i ansietat. Segons el seu cap de servei, l'atenció psicològica ha augmentat un 63 % en els últims dos anys.

Consultes externes ha passat de 36.228 consultes del 2020 a 38.159 el 2021. En especial, el cas dels adults, de les 27.317 persones de fa dos anys han passat a les 29.116 l'any passat. També han augmentat les consultes dels adolescents de 4.655 a 5.021 consultes i les visites de les persones grans també han crescut i han passat de 2.121 a 2.392. I el servei encara està més tensionat. Si es compara amb les dades del febrer de l'any 2021 hi ha hagut un canvi impressionant quasi un 20 % d'increment dels adults, un 40 % de la gent gran, un 9 % d'adolescents i un 15 % d'infants. Nosaltres entenem que el no haver reforçat el servei abans l'augment de persones ateses ha estat malauradament evident, evident. Els responsables del servei asseguren que es necessita un reforç de personal i confien que l'entrada dels serveis psicològics a la cartera de serveis a la CASS ho pugui mitigar. De les eines programades per a la millora de la prevenció de la salut mental tenim pel que fa al prisma d'acord que ja està aprovat, però cal desplegar-lo i dotar-lo dels recursos econòmics necessaris per poder dur a terme les accions que estan que estan recollides i per poder permetre abordar la salut mental i l'atenció a les addiccions.

Entenem que era necessari desplegar certes mesures, però de forma immediata un pla de xoc. Pel que fa a la cartera de serveis i la inclusió de serveis dels psicòlegs, està aprovada però encara no ha entrat en funcionament i no sabem per quin estadi passa. Pel que fa a la Taula Nacional de Salut Mental i Addiccions, tot just arrenca el seu treball i esperem que no

només sigui un lloc de debat. Però després de les informacions que hem conegut aquestes passades setmanes en relació al calendari d'aprovació previst per a la renovació del Pla Nacional contra les Drogues, no sabem pas que pensar. Un pla del qual no es coneix cap acció i menys el contingut de la seva renovació. L'Associació de Famílies per a la Salut Mental i per la Defensa del Jovent en Risc han criticat la ineficaç gestió del Govern en matèria de salut mental i prevenció contra les drogues. I han criticat que el PISMA no compti encara amb un professional que el lideri. En poques paraules, no s'ha avançat en matèria de salut mental ni en prevenció contra les drogues.

Si els sóc sincera, ens va sorprendre que els grups que donaven suport al govern li haguessin d'encomanar la tasca que suposadament té previst el PISMA. És com si els grups de la majoria, senyor ministre, li esmenin la plana. Poder s'han adonat que, un cop conegudes les necessitats psicològiques de la ciutadania durant el confinament, calia planificar accions i que no s'han fet. S'han adonat també que calen menys discursos i menys apostes per la millora del benestar psicològic i salut mental i més accions concretes i més recursos. Entenem que, com nosaltres, estiguin preocupats i que es facin seves les reivindicacions de les associacions relacionades amb la salut mental.

Aprofito la meua intervenció per agrair-los el seu treball incessant, la seva tenacitat i lluita per fer visibles els problemes de salut mental i reduir l'estigma que pateixen les persones amb aquests trastorns. Malgrat aquestes darreres consideracions, el nostre grup parlamentari comparteix la necessitat d'encomanar al Govern un seguit de mesures per a la millora en la salut mental. I per aquest motiu, aprovarem la proposta d'acord després d'haver pogut consensuar uns canvis que la completen. Voldria agrair les conselleres Sandra Codina i Bernat Coma la bona predisposició per acollir les esmenes fetes pel nostre grup.

El nostre grup ha proposat dues esmenes, una a l'exposició de motius i algun a l'apartat de la proposta que passo a explicar. La primera esmena és en el paràgraf tercer de l'exposició de motius on es concreta i es fa constar que la malaltia mental es produeix de forma desigual i els col·lectius més desafavorits econòmicament i socialment són els més afectats. En el paràgraf quart proposem utilitzar els termes infants i adolescents per considerar-los més adequats que el col·lectiu jove.

La segona esmena proposem afegir dos apartats a la part de l'acorda. El primer, perquè considerem necessari la inclusió de prestacions econòmiques específiques amb relació a la salut mental per protegir més i millor a les persones més desafavorides i amb menys recursos econòmics. Esdevé imprescindible un esforç i un canvi de concepció de les mesures socials per garantir l'accés i la major cobertura social, per evitar la pobresa dels col·lectius amb més risc, famílies monoparentals, particularment dones, i enfortir així i universalitzar la sanitat i els serveis socials. La segona esmena, atès que els professionals de la salut mental reclamen una bona coordinació entre afers socials i educació, perquè ens estem afrontant a un veritable canvi del perfil de l'atenció de la infància i l'adolescència. Entenem que cal una bona coordinació entre aquests dos ministeris per a desenvolupar programes de salut mental enfocats a l'atenció integral d'aquests col·lectius.

Estarem molt atents a la implantació urgent d'aquestes mesures que avui acordem en aquesta cambra, perquè volem fer realitat, malgrat la dificultat que implica, una salut mental entesa com un estat complet de benestar físic, mental i social.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Iniciem ara les altres intervencions per als grups que no han intervingut.

Primer és el torn de la senyora Carine Montaner, consellera general no adscrita.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Avui celebro que des de la majoria es presenti una proposta d'acord sobre el tema de la salut mental. Proposta segurament motivada arran de les queixes de l'Associació de Salut Mental que van sorgir en els mitjans el dia 20 de setembre. I aquí veiem la força del quart poder de les nostres democràcies, que són els mitjans de comunicació. Quant de temps fa que parlem del tema de salut mental? Quant de temps? Un dia abans que la queixa sortís als mitjans, l'associació, la presidenta, em va trucar per explicar-me tots els problemes que hi havia a nivell de la salut mental. Li vaig contestar, "Senyora, des del 2016 faig preguntes en aquesta cambra sobre el tema d'addiccions". Preguntes que havien generat uns neguits en aquesta cambra i que una persona asseguda aquí em deia que les meves preguntes podien generar alarmisme. Jo li vaig contestar, "és que no podem posar la bena als ulls, hem de veure els problemes i solucionar els problemes".

Fa temps que parlem de trastorns. S'han en incloure els psicòlegs dins la cartera de serveis de la CASS. Potser també alguns d'aquesta cambra se'n recorden li vaig explicar a la presidenta de l'Associació de Salut Mental que hi havia un projecte de centre integral de la salut mental, un projecte que volien impulsar uns privats. Era un projecte que estava previst per a Sant Julià. Efectivament, uns inversors d'aquí i de fora van anar a veure tres ministres diferents i l'únic que volien és un conveni firmat amb la CASS. Posaven els diners, realitzaven les obres i l'únic que volien és aquesta firma. Què va passar? Doncs res. Us imagineu pel país un projecte així. Com la compra d'un terreny, recaptació a nivell de les arques públiques d'impostos, hagués fet treballar el sector de la construcció, hagués dinamitzat el mercat laboral amb la contractació de metges, infermeres, agents de manteniment, agents de neteja, secretàries. Llàstima.

Hauria permès també a les famílies de visitar al seu familiar malal, aquí, a Andorra. Per què ara que fan? Doncs han de fer molts quilometres per veure els seus familiars. Sabeu quina despesa ha tingut Andorra l'any 2015 per l'internament dels malalts a fora d'Andorra? 800.000 euros. Us imagineu tots aquests diners pagats a fora quan els haguessin pogut pagar aquí? Doncs amb aquesta institució dinamitzant, evidentment, el nostre teixit econòmic i social. És clar, el tren va passant i un altre tren va passant i mirem. I és llàstima tot plegat. És llàstima.

Senyors, quants projectes s'han quedat al calaix i quantes propostes de resolució i quantes propostes d'acords s'han tirat al calaix? Propostes aprovades en aquesta cambra. Les paraules dels polítics se'ls emporta el vent. El que compta són les accions, fer coses, fer coses. Esperem que aquesta proposta d'acord, i ho dic de debò, de tot cor que no sigui paper mullat. Perquè, què passa? Que d'una legislatura a l'altre hi ha un canvi de ministre. Les propostes es queden al calaix. Doncs això, jo crec que hem de fer una reflexió co·#lectiva sobre aquest tema. I per acabar, senyora síndica, demanaria als consellers d'aquesta cambra de reflexionar per trobar unes eines de seguiment i per verificar l'execució de totes les propostes que aprovem aquí, a la seu de la democràcia, que és el Consell General, la màxima institució del país.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

El Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents desitja intervenir? Senyor Pintat té la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies.

El nostre grup donarà suport a la proposta d'acord transaccionada entre el Grup Demòcrata i el PS i la senyora Coma me la va fer arribar i la trobem correcte.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

Si així ho desitgen, iniciem un segon torn d'intervencions.

El Grup Parlamentari Demòcrata desitja parlar. Senyora Coma.

La Sra. Bernadeta Coma:

Gràcies, senyora síndica.

Primer de tot voldria remarcar, senyora Vela, que des de la majoria no és que corregim la política de Govern, sinó que treballem de manera coordinada amb ell. També dir-li que els grups parlamentaris de la majoria som molt sensibles amb aquest tema i que farem tot el que sigui possible perquè aquestes mesures es puguin implementar. Després, pel que fa referència a la senyora Carine Montaner, agrair-li que comparteixi els mateixos neguits que nosaltres. De fet, la salut mental és cosa de tots i tots hem de contribuir a millorar la situació que tenim avui en dia. Per això hem fet aquesta proposta d'acord. I dir-li que no serà paper mullat, com vostè diu, perquè en farem un seguiment molt acurat.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Coma.

El Grup Parlamentari Socialdemòcrata desitja intervenir? No, alguna intervenció més, no.

Aleshores, si no hi ha més intervencions, demano als proposants en nom de la senyora Coma, entenc que hi respondrà, quin és el text final que se sotmet a votació, és a dir, si s'accepten les esmenes proposades o es manté la proposta inicial.

La Sra. Bernadeta Coma:

Gràcies, senyora síndica.

De fet, hem pogut transaccionar les esmenes que va presentar el grup parlamentari socialdemòcrata. Es modifica l'exposició de motius en algun apartat i s'introdueixen dos punts nous i el text quedaria de la següent manera. Faig la lectura?

La Sra. síndica general:

Simplement els paràgrafs modificats.

La Sra. Bernadeta Coma:

Molt bé. Dins de l'exposició de motius hem afegit una petita frase que diu: "La salut mental s'ha vist alterada per factors directament lligats a la pandèmia de la Covid-19 i aquesta amplificant la problemàtica a tot el món". També hem afegit: "sent la població vulnerable la més afectada". Després, dins de l'exposició de motius també hem posat: "entre els infants i els adolescents estan augmentant també, fruit de la pandèmia, els trastorns de la conducta, l'ansietat, la depressió i els trastorns addictius". I finalment, en els punts acordats hem afegit un punt número 2 que diu "Encomanar al Govern l'anàlisi de la suficiència dels recursos actuals en relació als trastorns mentals i les addiccions". I hem afegit un altre punt. El punt número 7 ara és: "Encomanar al Govern una coordinació entre els ministeris competents Educació, Afers Socials i Salut per a millorar l'atenció en salut mental i addiccions en la infància i l'adolescència". I seria tot.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

Per tant, si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la proposta d'acord amb el text que ens acaba d'exposar.

Declaro aprovada la proposta d'acord.

Punt número 8. Examen i votació de la presa en consideració de la proposició de llei de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra.

La proposició de llei fou publicada en el Butlletí núm. 94 2022 del 13 de juliol. El criteri del Govern ha estat publicat en el butlletí número 112/2022 del 15 de setembre.

Intervé pel Govern per llegir el criteri la senyora Sílvia Riba.

La Sra. Sílvia Riva:

Gràcies, senyora síndica.

El Govern ha examinat la proposició de llei de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra presentada pels consellers i conselleres generals, senyores Sandra Codina Tort, Núria Rossell Jordana, Susanna Vela Palomares i Carine Montaner Raynaud. I pels senyors Carles Sánchez Rodríguez, Ferran Costa Marimon, Oliver Alís Salguero i Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balcells, en nom i representació dels grups parlamentaris respectius, d'acord amb el que disposa l'article 103.2 del Reglament del Consell General i manifesta el seu criteri sobre la proposició de llei esmentada, basant-se en les següents consideracions.

La iniciativa legislativa proposada, segons consta a l'exposició de motius, té com a finalitat disposar d'un marc normatiu i institucional adequat a la singular situació dels col·lectius artístics del país per promoure el teixit cultural nacional com a base per al desenvolupament de les arts i la vida cultural en general, i per facilitar l'accés dels col·lectius artístics a les prestacions socials i econòmiques i altres elements de protecció i defensa en el marc de les seves activitats. A criteri del Govern, la Proposició de Llei de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra neix amb l'objectiu de reconèixer la rellevant contribució de la producció artística al progrés socioeconòmic i de prendre mesures especialment orientades al reconeixement de les peculiaritats de la situació dels artistes en general, ja siguin autors, creadors plàstics, visuals, escènics, musicals, etcètera i d'altres professionals que els acompanyen en el disseny i l'execució i l'explotació de les seves obres i prestacions, i esdevé una oportunitat per equiparar nos amb els països del nostre entorn físic i cultural. El legislador dona resposta així a una part de les predisposicions contingudes a la recomanació emesa per la Conferència General de la UNESCO en el marc de la seva vint-i-unena reunió celebrada a Belgrad entre el 23 de setembre i el 28 d'octubre de l'any 1980. I és el punt de partida també del estudi sobre la condició de l'artista, recollit pel Llibre Blanc de la Cultura d'Andorra.

El reconeixement de l'Estatut de l'Artista, entès en el sentit més ampli com a persona per a qui la creació és un element essencial de la seva vida, és una prioritat per al Govern, tal com queda reflectit al Pla Estratègic de Cultura 2030. I en el text legislatiu que s'examina s'estableixen unes bases sòlides per tal que els artistes del Principat d'Andorra puguin desenvolupar la seva activitat en igualtat de condicions respecte del conjunt de la ciutadania. L'Executiu entén que la proposició que se sotmet al criteri compleix en bona mesura l'objectiu inicialment previst, ja que permet establir el règim jurídic adequat i proporciona un marc regulador que aborda l'autonomia contractual, els aspectes relacionats amb la Seguretat Social, la fiscalitat i la mobilitat transnacional dels col·lectius artístics.

Tanmateix, amb la definició d'aquest marc més global, el Govern suggereix que el legislador valori la possibilitat d'obrir l'acreditació com a artista professional als artistes que, sense sustentar-se econòmicament amb la seva obra ni percebre globalment més ingressos de la seva obra que d'una activitat complementària, puguin demostrar que la seva obra ha estat creada o bé publicada i difosa a partir d'una relació contractual en els termes habituals del sector professional corresponent.

Aquesta ampliació de la definició d'artista professional acreditat podria implicar, si es considera pertinent, una distinció dins del Registre d'Artistes Professionals acreditats del Principat d'Andorra o, de manera més genèrica, dins de la Llei, de tal forma que només els artistes que se sustenten principalment amb la seva obra puguin accedir al règim específic de la Seguretat Social. La resta de disposicions normatives serien aplicables a tots els artistes acreditats.

D'altra banda, anant a la lletra de la proposició de llei, el Govern considera que hi ha alguns aspectes que convindria aclarir o detallar amb l'objectiu de facilitar la interpretació i el compliment efectiu de la norma, així com evitar disfuncions en la consecució dels objectius perseguits. En primer lloc, i tenint en compte que el Registre d'Artistes professionals acreditats del Principat d'Andorra és de nova creació, requerirà manteniment i una constant actualització, i així ho diu la memòria econòmica que acompanya el text legislatiu, el Govern és del parer que fora bo explicitar dins de l'articulat de la llei la necessitat de dotar aquest ens dels recursos necessaris per al seu correcte funcionament, cosa que implicarà, de retruc, reforçar l'àrea del ministeri encarregat de la cultura de la qual en depengui.

Pel que fa a la Comissió Andorrana de Seguiment del Estatut de l'Artista, i més enllà del fet de determinar el grau de concreció que es delegui al desplegament reglamentari, l'executiu estima que el legislador hauria d'assegurar-se que s'expressa amb la màxima claredat pel que fa a l'objecte, la composició i el funcionament d'aquest organisme. Així com la conveniència de compensar o no la dedicació d'alguns dels seus membres, que, en qualsevol cas, s'hauria de precisar. Així mateix, i amb l'esperit de dotar-se d'un marc prou ampli i flexible, però que alhora estableixi uns paràmetres clars, el Govern creu que la llista de professionals susceptibles de ser considerats artistes, si bé és a títol indicatiu i no limitatiu, podria incloure d'entrada professionals encarregats de comissionar exposicions i esdeveniments. Aquest suggeriment es fa amb l'objectiu d'expandir el concepte de creació més enllà de les excepcions habituals.

Finalment, el Govern valora positivament els terminis continguts en les disposicions finals de la proposició de llei, tant pel que fa al desplegament reglamentari com pel que fa a la presentació al Consell General del marc legal consolidat i la creació de la Comissió Andorrana de Seguiment del Estatut de l'Artista.

Amb tot, l'adequació de les estructures existents als diferents ministeris, per tal de donar compliment a les obligacions legals que dependran del text, requeririen, al parer de l'Executiu, que l'entrada en vigor de la llei preveïés un marge de temps suficient abans no sigui plenament efectiva. Globalment, el Govern valora de manera molt positiva que, tot i les divergències entre models i enfocaments normatius en els països del nostre entorn, s'hagi optat en aquesta proposició de llei per harmonitzar i identificar més àmpliament les problemàtiques corresponents. En aquest mateix sentit, valora l'eliminació dels entrebancs

existents fins ara per a l'accés dels col·lectius artístics a les prestacions de la Seguretat Social i altres eines de protecció i empara. Sempre amb l'objectiu d'evitar l'agreujament de la precarietat d'un sector tan indispensable per a la vida cultural andorrana.

El Govern considera que aquest serà un gran avenç pel que fa al reconeixement real i efectiu del valor social de les persones que es dediquen a la creació artística en alguna de les seves múltiples manifestacions. Si bé el camí no s'acaba aquí i, amb el temps, caldrà ampliar els efectes de la present llei, així com introduir-hi les modificacions que es considerin escaients a partir de la seva aplicació. De fet, l'Executiu és conscient de la necessitat d'acompanyar els artistes en les diferents fases de la seva carrera i, per tant, caldrà preveure mesures tant per als artistes consolidats com per a aquells que decideixin fer el pas cap a la professionalització.

Per tot l'exposat anteriorment, el criteri de l'Executiu en relació a la proposició de llei del Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra, registrada el 13 de juliol, és favorable.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora ministra.

Iniciem el torn d'intervencions per presentar la proposició de llei.

Senyora Carine Montaner, consellera general no adscrita és el seu torn.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Primer de tot, felicitar la consellera Susanna Vela, impulsora d'aquesta iniciativa. S'ha de dir, s'ha de felicitar. I després, evidentment, tots els meus companys que van participar a la redacció d'aquesta llei i els lletrats també. Els artistes són essencials per a la nostra societat moderna, estressada. Les nostres societats occidentals. Els artistes ens fan viatjar en el seu món i ens posen màgia a les nostres vides i fantasia. I els necessitarem més que mai. Sobretot en aquest context tan difícil d'empobriment de la població, inflació, crisi energètica. Els necessitarem per suavitzar temps molt durs que es perfilen a l'horitzó.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Pel grup parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Alís, és el seu torn.

El Sr. Oliver Alís:

Gràcies, senyora síndica.

Amb l'Estatut de l'Artista hem volgut millorar l'ecosistema artístic existent al país. Que es compona ja avui d'un grup notable de músics, cantants, compositors, escriptors, dibuixants, actors, decoradors, pintors, tècnics i altres professions als que aquesta proposició de llei pretén millorar les condicions laborals. Concretament, la Llei de l'Estatut de l'Artista vol ser un revulsiu i una clara millora pel que fa a les condicions laborals dels artistes, dotant-les de més garanties per l'artista i de més seguretat jurídica per a totes les parts. En aquest sentit, aquestes garanties en l'àmbit de l'exercici de les seves professions no es limiten només als que gaudeixen de la condició d'artista professional acreditat, sinó que abasteixen a totes les persones que de manera professional, és a dir, cobrant una remuneració, desenvolupin una activitat artística. L'àmbit d'aplicació d'aquestes condicions laborals és eminentment nacional. Però en certs casos o on el contracte ho estipuli, també poden tenir un àmbit internacional.

Així doncs, tota persona contractada per a desenvolupar una activitat artística, sigui aquesta activitat en solitari o en grup, gaudirà de les garanties que dona un contracte laboral formalitzat obligatòriament per escrit. Aquest contracte contindrà uns mínims pactes que identificaran les parts, l'objecte, la retribució acordada, la durada del contracte, la jornada de treball, els descansos, les vacances o acord de la seva liquidació o quitança.

També es detallen els contractes de treball amb artistes menors d'edat, que el ministeri competent haurà d'autoritzar sempre que el desenvolupament d'aquesta feina no suposi un perill per a la seva salut física ni mental, ni per a la seva formació humana i professional. Aquesta contractació es podrà acordar mitjançant un imprès oficial facilitat pel ministeri competent en matèria de treball, dona tant el menor com el seus progenitors o responsables legals, les màximes garanties. Aquest imprès es presentarà signat per totes les parts i acompanyat per altres documents oficials com són revisions mèdiques i dades personals al ministeri competent per a la seva aprovació. El ministeri competent en matèria de treball podrà sempre revocar aquest contracte, en qualsevol cas que constati que els drets del menor no queden garantits o respectats degudament.

D'altra banda, la Llei de l'Estatut de l'Artista també regula, pel que fa al contracte, el període de prova, la duració i les modalitats de contractació, que poden ser d'una durada indefinida o determinada, al qual s'hi poden acordar pròrroques successives.

El salari també representa una de les parts més garantistes d'aquesta proposició de llei. Vist que aquest ha de constar en el contracte i en cap cas pot ser inferior al salari mínim interprofessional. Es defineix concretament totes les remuneracions que tenen consideració de salari. La jornada laboral dels artistes també queda clarament definida en la proposició de llei, tenint en compte, entre altres, el temps emprat en els assajos, execucions pre i post producció o activitats de promoció o divulgació. Prohibint clarament dur a terme assajos gratuïts. De la mateixa manera que queden definits els descansos i les vacances dels artistes contractats. Com poden ser el fet de gaudir obligatòriament, com a mínim d'una jornada completa de descans setmanal, el trasllat a un altre dia de la setmana per poder gaudir de les festes incloses en el calendari laboral i el dret de gaudir d'unes vacances remunerades d'un mínim de 30 dies naturals per any o bé de manera proporcional en base de la durada del contracte.

Finalment, es modifiquen l'article 2 de la Llei 31/2018 de relacions laborals, considerant les relacions laborals dels artistes com a relacions laborals de caràcter especial, regulades per la pròpia proposició de llei de l'Estatut de l'Artista i l'article 23 de la mateixa Llei, permetent en certs supòsits el treball nocturn dels menors artistes, sempre que el desenvolupament d'aquesta feina en horari nocturn consti al contracte de treball prèviament autoritzat pel ministeri competent en la matèria del treball.

Vist que tot l'exposat dota de màximes garanties al treball dels artistes i pot esdevenir un revulsiu per aquestes professions. El grup parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents votarem a favor de la presa en consideració de la Llei de l'Estatut de l'Artista.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Independent, senyor Ferran Costa, té la paraula.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies, senyora síndica.

Vagi per endavant el meu agraïment a tots els membres de la Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura, Joventut i Esport que tinc l'honor de presidir per el tarannà constant per trobar les millors fórmules per donar resposta a les inquietuds de la ciutadania, en aquest cas tot el col·lectiu dels artistes del país. També el suport de la consellera no adscrita perquè ha ajudat en aquests treballs i també amb la participació pressupostària que prové d'ella, doncs poguessin tirar endavant amb els assessors que hem tingut a disposició.

Dit això, i vist que el senyor Alís, el company que m'ha precedit, ha fet una explicació molt tècnica de com està en aquests moments l'Estatut de l'Artista. I també veient com moltes vegades ens perdem amb tecnicismes i llenguatge jurídic, i potser les persones directament afectades no ens acaben d'entendre massa. Intentarem fer un esforç de pedagogia per explicar què és l'Estatut de l'Artista. Què comporta pels artistes del país que a partir d'ara puguem tenir un Estatut. I també m'agradaria posar negre sobre blanc per explicar què aconseguim amb aquest Estatut i el mètode de treball que hem seguit.

Dit això, per començar, que quedi clar a tothom que avui el que fem és discutir aquest criteri de govern que ens anunciava la ministra de Cultura i Esports, i hem d'explicar també a la ciutadania i als artistes que ens puguin estar escoltant que és un text viu perquè ara entrarà en comissió, amb la qual cosa encara està subjecte a que pugui tenir esmenes en base a aportacions addicionals que podrem sotmetre a la comissió. Aportacions addicionals com les que ara mateix ens feia la ministra de Cultura i que apuntava en la seva intervenció.

Per què volem un Estatut de l'Artista? Doncs creiem, i penso que puc parlar en nom de tots els companys de la cambra, per una responsabilitat política amb tot el col·lectiu d'artistes del país. És de justícia posar en valor el teixit cultural. I per fer ho, cal dotar-lo d'unes eines i una regulació per fer-lo reeixir. Eines i regulació que, fins a dia d'avui, no disposaven. Per

tant, disposar d'aquest marc normatiu comportarà un major desenvolupament per al sector artístic i cultural del país. De manera decidida, atenent i reconeixent les seves peculiaritats, cosa que fins ara el nostre sistema jurídic no permetia.

Òbviament, per fer això cal potenciar el talent. Ser artista és una decisió individual, de vegades força difícil sabent quines són les dificultats a les quals s'hauran d'enfrontar, que neix de cada individu. Sovint ser artista està vinculat al talent i al treball. I nosaltres és la nostra obligació com a país potenciar aquest talent. Pensem que amb una eina com l'Estatut de l'Artista ho podrem fer.

També en el transcurs dels treballs d'aquest Estatut de l'Artista hi ha hagut potser certa confusió per part del col·lectiu dels artistes, de que no pot ser que un Estatut de l'Artista determini qui és artista i qui no ho és. Això no ho farà l'Estatut de l'Artista. És artista aquell qui s'hi consideri. Així de fàcil i així de senzill. No ha de venir ningú a explicar a cap persona si és o no artista. És artista qui s'hi consideri. Ara bé, òbviament, per accedir a una sèrie de beneficis en l'àmbit laboral, de la Seguretat Social, etcètera, caldrà òbviament, que hi hagi cert control. I, per tant, hem creat aquesta acreditació d'artista per poder justament accedir, qui ho vulgui, qui s'hi presti a aquest nou règim.

Per tant, l'Estatut de l'Artista ha de protegir el progrés de la cultura del nostre país per la seva importància, perquè és un sector clau i perquè creure en la cultura és creure en el país. Que farem amb aquest Estatut de l'Artista? Doncs d'entrada, combatre la inestabilitat econòmica de molts dels artistes. Cal proporcionar l'arquitectura legal perquè aquells artistes que vulguin professionalitzar la seva tasca, és a dir, es vulguin dedicar en exclusiva a ser íntegrament artistes i no hagin de compatibilitzar la seva activitat artística amb altres professions, així ho puguin fer.

Per tant, aquest reconeixement del seu caràcter especial fa que l'Estatut de l'Artista contempli una especificació de tipologies de contractes, un establiment de jornades de treball, dels descansos de les vacances, del règim de la Seguretat Social, ajustat a la intermitència i a la temporalitat que massa vegades comporta ser artista. També volem dotar a una comissió de seguiment de l'Estatut de l'Artista, per la qual ja ens reclamava més recursos, també la ministra. I també caldrà veure, bona observació, si cal que alguns dels integrants d'aquesta comissió de seguiment, cal que tinguin una compensació o no. De ben segur que això ho discutirem en comissió, senyora Riba. Doncs amb aquesta comissió de seguiment de l'Estatut de l'Artista hi haurà una interlocució directa per tot el col·lectiu artístic per donar cabuda i sortida, sobretot, a aquelles inquietuds o aquelles necessitats que els mateixos artistes puguin comentar a aquesta comissió de seguiment.

I per altra banda l'Estatut de l'Artista, ens dona aquesta seguretat jurídica que fins ara no teníem. Amb la creació del Registre de Professionals i amb l'establiment dels beneficis que apareixen en les disposicions del text, es dota d'un marc jurídic en el qual sustentar la seva activitat. Per tant, l'estatut de l'artista és un primer pas. És un esquelet legal per ajudar els artistes que caldrà complementar amb reglaments posteriors que així ho desenvolupin.

M'agradaria fer esment al mètode de treball, com hem arribat fins aquí i per què s'ha arribat fins aquí. Òbviament, el col·lectiu afectat, els artistes coneixen perfectament que s'ha treballat extensivament amb el Llibre blanc. I que, malgrat una pandèmia entre mig es va

aconseguir aquest llibre blanc. Aquest llibre blanc va comportar aportacions. I no parlo ni de desenes ni de centenars, sinó de milers d'aportacions dels artistes del nostre país que, de manera sistemàtica, es van tabular i es van conjuminar per arribar a trobar les conclusions que ens aportava aquest llibre blanc.

Val la pena recordar, i ho feia la senyora Montaner, que va ser la Susanna Vela, la consellera Vela, qui ens va portar en el si de la comissió, doncs la necessitat de poder començar a treballar sobre un Estatut de l'Artista. I ràpidament tots els membres de la comissió vam agafar i recollir el quant per posar-nos-hi a treballar de valent. I vam comptar amb el consens, una vegada més, de tots els membres de la comissió i amb el suport de tots i cadascun dels membres d'aquesta cambra. S'ha escoltat durant el procés a artistes, ho hem dit perquè ho sabíem també amb les conclusions del Llibre Blanc, i hem parlat amb autors, amb creadors plàstics, creadors visuals, creadors escènics, creadors musicals i també amb els altres professionals que acompanyen a tots aquests artistes en el disseny, l'execució i l'explotació de les obres. Tot aquest mètode de treball ens ha portat a la redacció de l'Estatut de l'Artista, del qual avui hem escoltat el criteri de govern. I això fa que ara entri en comissió i encara el puguem acabar d'enriquir amb aportacions addicionals en via d'esmena que, de ben segur, trobarem l'acord per fer-ho, per tirar endavant i ajudar al sector del país.

Em vull referir a unes paraules que el president de torn de l'Àgora Cultural va justament pronunciar aquest mateix dimarts al vestíbul del Consell General en el lliurament dels guardons Àgora Cultural per l'activitat cultural que molts dels nostres artistes fan en aquest país. I ens reclamaven a tots nosaltres que fessin pinya, que donéssim equilibri, que tinguéssim valor i seny per estar al costat de la cultura. Doncs jo li diria al senyor Peña, que és qui va pronunciar aquestes paraules, en tant que president de l'Associació Colla Castellera d'Andorra, que ara que el món de la cultura es troba en crisi, nosaltres responem a la demanda de les institucions culturals i nosaltres farem pinya, donarem equilibri i tindrem el valor i el seny d'estar al costat de la cultura andorrana.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyora Susanna Vela, teniu la paraula.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies senyora síndica.

Abans de començar, gràcies als companys, el treball l'hem fet entre tots. És a dir, algú calia, doncs, iniciar ho, però em vau seguir i hem treballat plegats tots molt bé. I penso que el text que avui debatem la seva admissió a tràmit és gràcies al treball i la reflexió de tots nosaltres. Els Estats han de procurar crear en el seu territori un entorn que inciti les persones i els grups a crear, produir, difondre i distribuir les seves pròpies expressions culturals. I han de procurar també que es reconegui la importància de la contribució dels artistes, de totes les

persones que participen en el procés creatiu, de les comunitats culturals i de les organitzacions que els donen suport a la seva feina. Així com el paper fonamental que exerceixen, que és alimentar la diversitat de les expressions culturals. Aquestes són paraules que recull el Conveni sobre la protecció i la promoció de la diversitat de les expressions culturals feta a París el 20 d'octubre de 2005, que és vigent a Andorra des de fa 16 anys.

Aquests han estat i són els principis inspiradors que ens van portar el 2019 a presentar la proposta d'acord sobre l'Estatut de l'Artista i que vam aprovar per assentiment el 23 de gener del 2020, amb les aportacions presentades pels grups parlamentaris de DA i Liberal. Principis en els quals també s'emmarca la proposició de llei que avui debatem la seva admissió a tràmit després del treball de tots els grups parlamentaris de la Cambra i de la consellera no adscrita Montaner. Partint de la base que la cultura no només té una dimensió individual i social, que incideix en el desenvolupament de la persona i de les societats lliures, justes i inclusives, que reflexa, reforça la nostra diversitat i valors, sinó que també aporta una dimensió econòmica que contribueix a incrementar la riquesa d'un país. A Europa representa la cultura un 4,4 del PIB en termes de volum de negoci i en total dona treball a set milions i mig de persones.

En el bastiment de la cultura les i els artistes són actors fonamentals. Ens referim a artistes i professionals que es dediquen a innovar, inspirar, entretenir i fer pensar, i també a qüestionar l'ordre establert. Les seves obres inspiren noves maneres de relacionar-se amb l'entorn humà i natural i transformen la societat i l'economia. Malgrat que tothom reconeix la importància que tenen en les nostres vides la música, els llibres, la dansa, el teatre, el cinema, per citar-ne algunes disciplines i que ha estat el nostre refugi durant aquest període de confinament, conseqüència de la pandèmia, alleugerint així la frustració i la inquietud que ens ha provocat tot plegat. L'esforç que implica la seva producció continua sent poc reconegut i mal remunerat.

Per la gran majoria d'autors i artistes, la seva professió es caracteritza per ser inestable i precària, per uns llargs períodes de temps dedicats a concebre i crear obres, però uns ingressos fluctuants i inadequats i per situacions de pluriactivitat. Les oportunitats de treball són irregulars i impredecibles, amb contractes laborals atípics i que no compten amb el control de les condicions laborals, el que fa que la salvaguarda de la condició de l'artista sigui vital perquè la carrera com a artista sigui una professió realment viable. Des del nostre partit sempre hem defensat la necessitat i la conveniència que els governs contribueixin a generar i mantenir el clima propici perquè es pugui desenvolupar amb totes les garanties la llibertat d'expressió artística. Alhora que contribueix que l'artista pugui gaudir de les condicions materials necessàries per manifestar el seu talent creador.

Amb aquesta proposició de llei es concreten les modificacions legislatives que afecten directament a professions culturals. N'ha parlat el company Alís, el company Costa i més endavant la companya Codina. No és un punt final. Ho ha dit el company Costa, sinó que és un punt de partida, un marc jurídic que contribueix a crear unes condicions materials que facilitin la manifestació del talent creador. És un primer pas per millorar aquestes condicions. Les mesures que s'hi inclouen reconeixen les peculiaritats de la situació d'autors, artistes i altres treballadors que els acompanyen en l'execució de les seves obres i serveis.

Particularitats que dificulten el seu accés en igualtat de condicions als avantatges socials i econòmics que hem dissenyat per a les polítiques públiques.

Com ja he dit en anteriors ocasions, no es tracta de donar més drets a les persones que fan possible l'avanç de la cultura del país. Es tracta d'entendre que el sector cultural té elements excepcionals i objectius que afecten als seus treballadors de forma diferent. Es tracta de garantir als artistes els mateixos drets que té la resta de la població. Es busca la igualtat de drets, no uns drets especials. Es tracta de corregir la precarietat en la que es troben els artistes degut a la temporalitat i la intermitència de la seva activitat professional i a la irregularitat dels ingressos que això comporta. Es tracta, en definitiva, de promoure el teixit cultural nacional com a referent d'atracció per al desenvolupament de les arts i de la cultura en general.

La desvinculació professional en edats molt primerenques a les establertes amb caràcter general pels règims de Seguretat Social és un dels trets que identifica la situació dels col·lectius artístics i que la proposició de llei proposa en un primer estadi, millorar. Mitjançant el títol relatiu a la Seguretat Social per als artistes professionals acreditats, es modifica la Llei 17/2007, del 3 d'octubre de la Seguretat Social, a l'efecte d'incloure-hi un règim de Seguretat Social específic per a artistes professionals acreditats. Especialment ajustat a la temporalitat i a la intermitència de la seva activitat professional. S'addiciona així un apartat a l'article 219 dels tipus de règims per a les persones que ostenten la condició d'artista professional acreditat.

La inclusió en el règim especial regulat en aquest article dona dret a gaudir de les prestacions de maternitat, paternitat i risc durant l'embaràs, incapacitat temporal derivada d'accident no laboral o malaltia comuna i de jubilació. Les persones incloses en aquest règim especial podran ser beneficiàries de les restants prestacions de la branca general quan compleixin els requisits exigits per això.

Pel que fa a les prestacions de maternitat, paternitat i risc durant l'embaràs, aquestes persones podran gaudir d'aquestes prestacions quan s'hagin donat d'alta al sistema de Seguretat Social amb una antelació de sis mesos i que hagin cotitzat almenys tres mesos, no necessàriament de forma continuada.

Pel que fa a la prestació d'incapacitat temporal derivada d'accident no laboral o malaltia comuna, podran també gaudir, sempre que hagin estat d'alta al sistema de Seguretat Social amb una antelació mínima de sis mesos i que hagin cotitzat almenys tres mesos, no necessàriament de forma continuada durant els períodes següents: 45 dies de cotització dins del període de sis mesos anteriors a la data del fet causant, 90 dies de cotització dins el període de 24 mesos anteriors a la data del fet causant.

I finalment, quan una pensió de jubilació anticipada hagi estat sol·licitada amb la finalitat d'iniciar una activitat professional artística, treballant tant com a assalariat o com per compte propi tenint la condició d'artista professional, el pagament de la pensió de jubilació anticipada serà compatible amb l'activitat professional artística que es vulgui portar a terme. La persona assegurada que hagi complert 61 anys, que tingui cotitzades més de 480 mensualitats i que no treballi com a assalariada ni per compte propi, podrà fer valdre els seus drets de jubilació. No es penalitzarà que aquesta persona percebi gratificacions o

altres remuneracions provinents de cessions o llicències de drets d'autor i drets veïns de drets d'autor.

Després de la reflexió compartida amb professionals del sector de la cultura, hem cregut necessari poder incloure i millorar aspectes de la proposició de llei i els grups parlamentaris ens hem emplaçat a treballar en les properes setmanes per poder afinar el marc legal que permeti la millora de les condicions dels autors, artistes i treballadors de la cultura adequant la normativa, que és d'aplicació, a les especificitats del sector.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Sandra Codina teniu la paraula.

La Sra. Sandra Codina:

Gràcies, senyora síndica.

Legislar és essencial per ordenar la convivència social i definir els drets i deures de la ciutadania de qualsevol Estat. Aquesta proposició de llei, evidentment, també s'emmarca en aquest propòsit, però m'agradaria que tots féssim l'esforç de mirar una mica més enllà de la seva condició de text legislatiu. Un esforç als presents en aquesta cambra i també als propis implicats, els artistes. I quan dic artista ho dic des del sentit més global. Per ajudar-me puc citar la definició que consta a la llei, "un professional que, com a element essencial en la seva vida, crea predominantment obres d'art i/o altres creacions d'entreteniment. També un professional que representa, canta, llegeix, recita, interpreta o executa de qualsevol altra manera obres i creacions". Sí, aquesta és la definició que consta a l'Estatut de l'Artista. Una llei que, com la resta, cerca ordenar i definir els drets i deures de la ciutadania.

Però us he demanat que anéssim tots una mica més enllà. Aquesta proposició de llei no pretén en cap cas encerclar en un concepte o definició els artistes d'Andorra. No estem aquí per impulsar un text que digui tu ets artista, tu no, t'ho vals, tu no. Perquè ser artista és un sentiment, és una aposta vital i és quelcom individual. És la persona que decideix si és o no és artista, si vol ser o no artista. No és el legislador ningú per decidir sobre un sentiment o una voluntat individual dels nostres ciutadans. La definició s'havia de fer, sí, però no per limitar, sinó per engrandir. Perquè els artistes comptin amb un mínim enunciatiu que els situï. Perquè puguin desenvolupar la seva feina des de la tranquil·litat que no es veuran perjudicats, tenint en compte la singularitat de la seva feina i la irregularitat dels seus ingressos, a l'hora d'aconseguir les prestacions i avantatges econòmics i socials dels que dota l'administració pública a la població. Perquè la seva realitat professional no sigui un fre, no els perjudiqui i, precisament, perquè no perdin el sentiment que tenen respecte a ser o no artistes. Ho fem per ells, però també per a la societat en general. Necessitem els creadors de cultura i els necessitem amb ganes de crear. Ells són garants de l'enriquiment de la nostra identitat i de la generació de patrimoni nacional. Són indispensables també per

al progrés econòmic i social del país. Per tant, reitero, no ens quedem només amb les definicions literals de la llei.

En la mateixa línia, demanem també anar més enllà pel que fa als capítols tècnics del text. Sí, hi ha un capítol de sancions. Sí, hi ha un capítol amb els criteris per definir qui pot considerar-se un artista acreditat i quins són els criteris que fan que pugui perdre aquesta condició. Però hi són perquè és un text legislatiu i hi han de ser. No perquè sigui el més important, perquè el més important és que puguin crear i alliberar-los de qualsevol entrebanc mental que els privi de fer-ho des de les seves màximes capacitats, per protegir-los.

També en la mateixa línia, la proposició de llei estableix la creació de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista, que s'encarregarà d'acreditar els artistes que així ho desitgin, però també de fomentar la seva feina, impulsar la seva producció o qualsevol altra acció que suposi beneficis per al teixit cultural. La comissió estarà formada per representants del Ministeri de Cultura, d'Economia, de Finances, de Treball, de la CASS, dos artistes independents de reconeguda trajectòria i un representant de l'Estat. També hi podran assistir altres artistes que així ho desitgin, representants d'associacions, fundacions, empreses o altres entitats que desenvolupin activitats relacionades amb la cultura o l'entreteniment.

Per tant, senyores i senyors, consellers, artistes del país i qualsevol altre ciutadà que estigui seguint aquesta sessió del Consell General, l'Estatut de l'Artista que avui prenem en consideració i que segur que aprovarem per unanimitat molt properament, és una llei, sí, i regula drets i deures, també, però sobretot un homenatge, un reconeixement a tots els artistes del nostre país. És un document que els posa en valor i els dota de protagonisme. Els artistes presents i també els que han de venir, els que hi dediquen vint-i-quatre hores al dia i els que només unes hores o dies puntuals. A tots ells, els garantim que aquesta llei és un punt de partida, un acord de mínims perquè puguin fer el que més els agrada, sense més entrebancs que la seva situació vital que volen crear quan volen crear.

A partir d'aquí, via reglament i altres modificacions de llei, anirem ampliant tota la normativa necessària per donar resposta a les seves necessitats. Per exemple, per incloure el concepte de mecenatge cultural. I sempre oberts a escoltar, tal i com hem fet en la redacció de la proposició de llei, als mateixos artistes, entitats, associacions i a tot el conglomerat que fa possible un desenvolupament ple de la cultura a Andorra. Només si aconseguim que un artista senti ara més motivació per fer la seva feina, que trobi més tranquil·litat per explotar tot el seu talent o que un ciutadà se senti motivat, que ho deixi tot per fer el que més li agrada, l'Estatut de l'Artista i tota la feina que porta darrere ja haurà valgut la pena.

Per tot l'esmentat, els grups parlamentaris demòcrates i Ciutadans compromesos, direm sí a la presa en consideració de la proposició de llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

El Govern desitja intervenir? No.

Cap altra intervenció?

A la vista de les intervencions, proposo la presa en consideració per assentiment.

Es pren en consideració la proposició de llei i, segons disposa l'article 104 del Reglament del Consell General. s'obre un termini de quinze dies per a poder presentar esmenes que no poden ser de totalitat.

No havent-hi més punts a l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

Que tinguin un bon vespre.

(Són les 20.25h)

Diari de Sessions del Consell General

Carrer de la Vall, 9-13 – AD500 Andorra la Vella – Principat d'Andorra – Tel. (376) 877877 – www.consellgeneral.ad

Dipòsit legal: AND.342-2021